

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 13 d'octubre de 1994

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona

Director: Manuel Valls i Serra

Any XVI - Núm. 786

175 ptes.

Nicolau Rolland, Albert Hurtado, Petra de Sant Josep, Maria Ràfols, Josefina Vannini

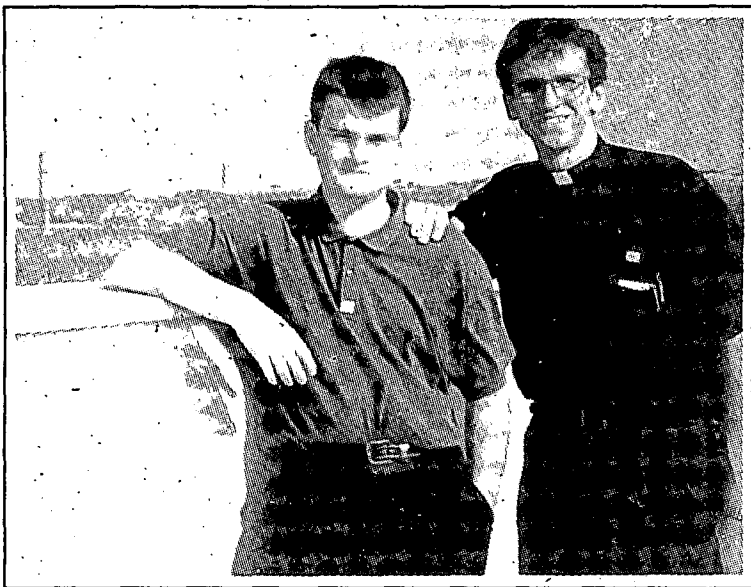
Cinc estels més al firmament de l'amor

Dos d'aquests nous beats-dues, perquè són dones, consagrades a Déu i fundadores de congregacions religioses- ens afecten molt de prop. Maria Ràfols i Petra de Sant Josep van ser dues autèntiques heroïnes de la caritat, cada una al seu temps i a la seva manera; testimonis de l'amor de Déu, posades al servei dels més pobres i necessitats. Vilafranguina l'una, va anar a exercir la seva obra benèfica a Saragossa, on va passar la Guerra del Francès. Malaguenya l'altra, es va dedicar als infants i als vells abandonats, i va venir a crear a Barcelona aquest monument de pietat i d'acció social que és Sant Josep de la Muntanya, on va morir el 1916. El firmament de l'amor a Déu, que és expressió del que ell té envers els homes, s'enriqueix aquest diumenge amb nous estels, que volen il·luminar, com ho han fet als qui segueixen més de prop la seva obra i les seves petjades, tots els fills de Déu i tots els homes i les dones del món.

LA PASTORAL DELS SORDS

Una atenció especialitzada envers els qui viuen el món del silenci

reportatge a pàgs. centrals

El seminarista Vicenç Garcia i Mn. Xavier Pagès, continuadors de l'acció iniciada a Barcelona entre els sords fa més de quaranta anys.

DESPRÉS DEL DIA DEL MALALT MENTAL

Article de J.M. Forcada: «El clam dels malalts mentals»

a pàg. 2

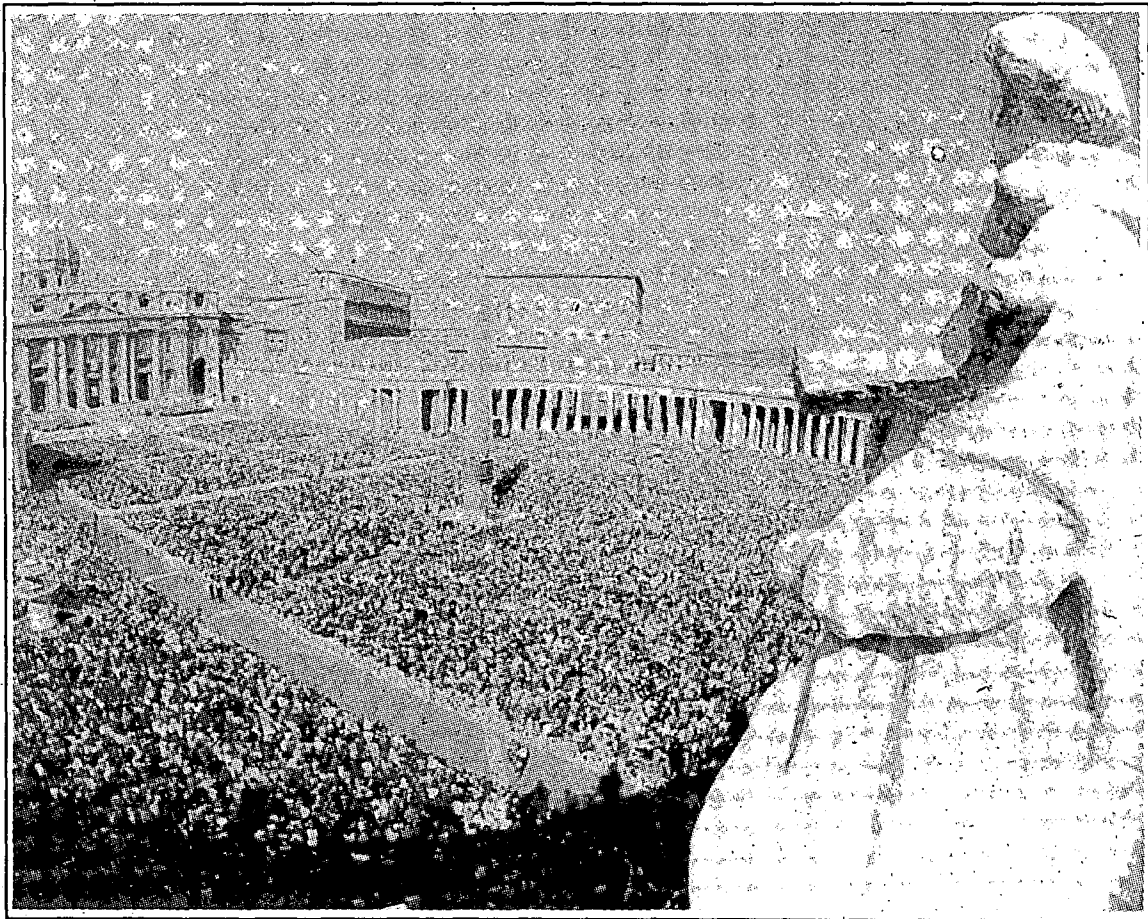
Entrevista amb la Dra. Isabel Cesma, de la Fundació ESMEN

a pàg. 23

«VEUS JOVES»

Entrevista amb Mn. Ramon Labernié, nou delegat de Pastoral de Joventut de Tortosa

a pàg. 17

Trobada mundial del Sant Pare amb les famílies

L'Església és la família de les famílies

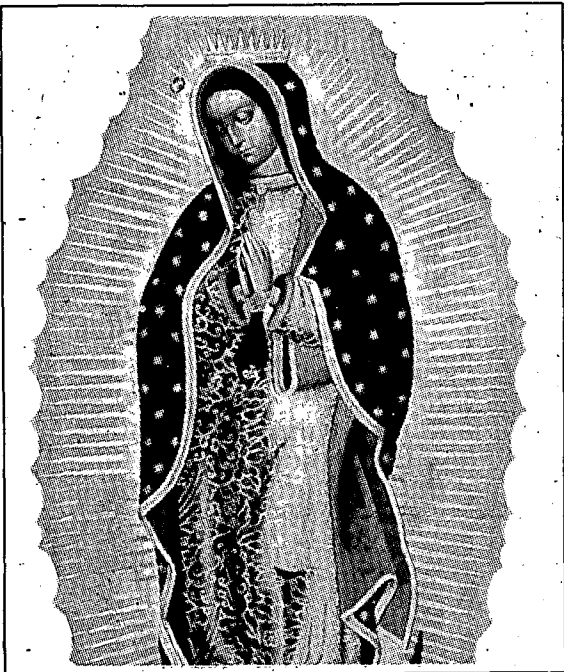
Més de setanta mil persones s'aplegaven dissabte a la tarda a la vaticana plaça de Sant Pere, i més de cent mil, l'endemà, a la celebració dominical de l'Eucaristia. Tota una festa! Ja que va ser festivament, i ben diversa, que es van manifestar el proper cap de setmana, a Roma, famílies procedents de tot el món: des del cant de la Família Picarol fins al testimoni en àrab d'unes famílies de Natzaret. «Família, ¿què dius de tu mateixa?», va dir el Papa una i altra vegada en el seu primer contacte amb la concurrència. Poc després, a la seva allocució, recordava que amb la Carta a les famílies havia volgut «trucar a la porta de cada casa per anunciar l'Evangeli a les famílies, conscient -va repetir- que la família és el primer i el més important dels camins de l'Església». Un camí que, com va afegir a l'homilia, «passa per l'heroisme de cada dia, caminant contra corrent en relació amb la mentalitat del món, per tal d'anunciar i donar testimoni a cada ambient de l'Evangeli de l'esperança». El Sant Pare va prometre cloure l'Any de la Família amb l'esperada encíclica *Evangelium vitae* (l'evangeli de la vida), la qual serà «com un dels seus fruits més preciosos i com un programa per al futur».

VIATGE A

Del 9 al 22 de novembre

MÈXIC / YUCATÁN / GUATEMALA

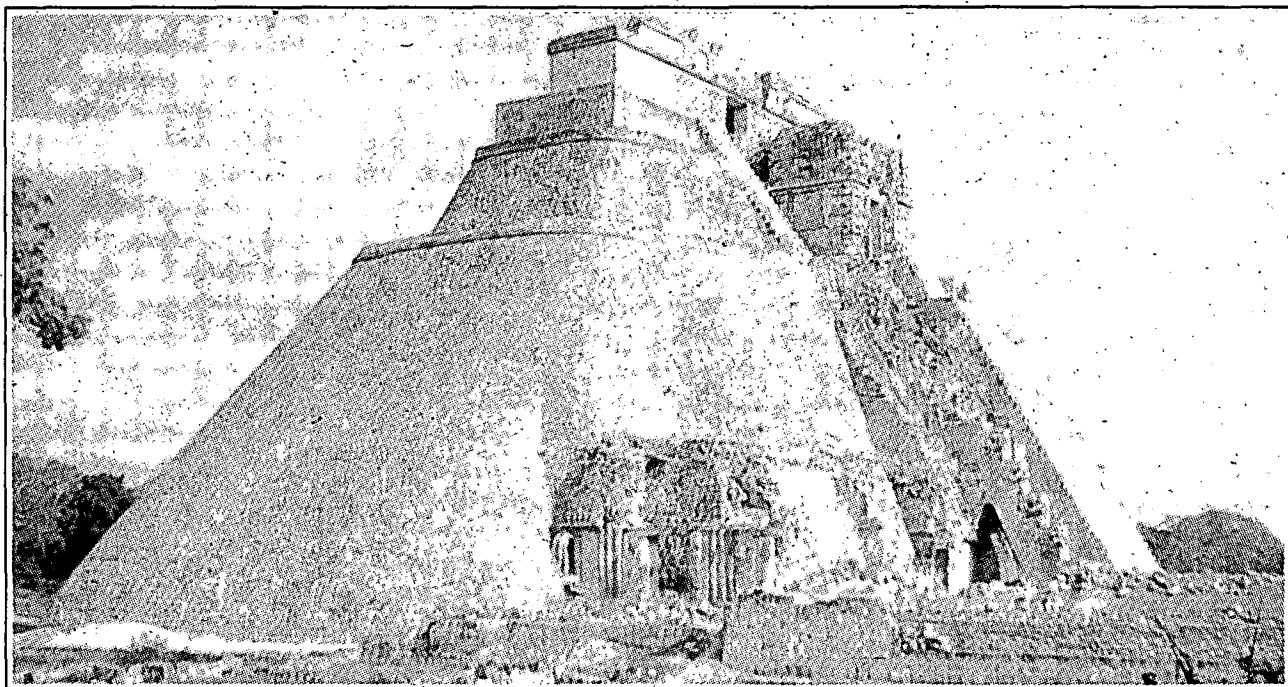

**«Un repàs a les
cultures
pre-colombines
i a
l'evangelització»**

- CIUTAT DE MÈXIC i santuari de Guadalupe.
- TEOTIHUACÁN: punt neuràlgic de la mitologia mexicana.
- VILLAHERMOSA: capital moderna de l'estat de Tabasco i antic centre de la cultura olmeca.
- PALENQUE: important centre arqueològic de la cultura maia, situat al bell mig de la selva tropical.
- MÈRIDA: ciutat colonial construïda pels espanyols, capital del Yucatán.
- KABAH: amb el Palau de les Màscare, la construcció més extravagant de l'imperi maia.
- UXMAL: elegància en els seus edificis i rica decoració.

- CHICHÉN ITZÁ: espectacular centre de culte maia.
 - CANCÚN: important zona turística, banyada per les clares aigües del Carib.
- GUATEMALA:
- TIKAL: bressol de la civilització maia, situada al centre de l'exuberant selva tropical del Petén.
 - GUATEMALA: capital del país.
 - CHICHICASTENANGO: vila indígena amb mercat artesanal.
 - LLAC ATITLÁN: als peus d'aquest volcà, amb interessants poblats on es mantenen vius els costums i les tradicions.

DEMANEU INFORMACIÓ

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3r. 3a. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

Opció, i no tan sols doctrina

Prop de dues-centes mil persones van participar, diumenge passat, en la Missa del Papa a la Plaça de Sant Pere. Feien Església, «família de famílies», i anunciaven, amb la seva trobada joiosa, la bona nova de l'amor conjugal, de l'amor maternal i paternal, de l'amor filial. La bona nova de la família cristiana, que ha estat l'opció de la seva vida.

Joan Pau II, força recuperat físicament, explicità amb veu segura aquell anunci: «Tots aquells que mitjançant la seva maternitat o la seva paternitat

s'associen al misteri de la creació, confessen Déu Pare Totpoderós». Agraï, l'amor dels esposos: «Avui donem gràcies per l'amor que el Crist ens ha mostrat, l'amor que us ha estat donat pel sagrament del matrimoni i que, des d'aleshores, no deixa de nodrir la vostra relació animant-vos a la donació recíproca.

Un amor que, amb el pas dels anys, ha arribat als vostres fills que us deuen el do de la vida». I els reiterà la missió: «Aneu per tot el món i ensenyeu a totes les famílies, anunciant l'Evangeli de la salvació eterna, que és l'Evangeli de les famílies».

Quan el missatge cristià és reduït a uns esquemes merament doctrinals, no assoleix la plenitud de la seva força. Si, a més, li és atribuïda la sospita que aspira a dominar coactivament la societat, perd prestigi moral. En canvi, quan el mateix missatge

apareix encarnat en la vida dels cristians i esdevé testimoni de felicitat, apareix com una llum suggestiva que atreu la mirada cansada de l'home d'avui. Cap aquesta direcció apuntà la gran trobada de famílies al voltant del Papa, diumenge passat. Les d'una multitud de cristians i de cristianes de tot el món que en fan l'opció de la seva vida. Assolien, així, més força de persuasió que tots els arguments —d'altra banda valuosos i necessaris— exhibits pel representant del Vaticà a la recent conferència del Caire.

Per això la comunió, a l'Església, no solament és condició necessària per a l'evangelització, sinó que ella mateixa ja evangelitza. La comunió, en efecte, a l'altra punta de la contestació sistemàtica i, també, del distanciament de la jerarquia de la vida de la comunitat, permet que en la imatge de l'Església prevalgui l'opció. Com més la doctrina —familiar, social, espiritual— del'Església esdevingui l'opció real dels cristians, més evangelitzarem.

TRIBUNA

Aceptades les precisions i matisacions del sociòleg Salvador Cardús (per al qual professo un gran respecte) en el seu article publicat per l'AVUI, em poso al costat de l'arquebisbe Carles: aquests incendis tenen per causa principal (no única, evidentment) una crisi moral. Tractar-ho a fons, requiriria tot un llibre. Esbocem, només, algunes pistes per mirar de comprendre el perquè d'aquests incendis la història dels quals ha començat fa uns quaranta anys.

Precisament, els qui ara els quaranta anys ja els tenim doblats, no tenim ni record ni memòria de cap incendi important d'abans, tot i que se celebraven les tornabodes de les festes majors a base de costellades o d'arrossades que requerien encendre foc. Ja havien començat a aparèixer falsos excursionistes, en realitat, depredadors; però els veritables encara es distingien per la seva correcció i perquè, en els seus campaments, s'hi observaven unes normes inspirades per l'amor i el respecte a la naturalesa. Fou l'època gloriosa del escoltisme més o menys clandestí. El qui signa, capellà d'escoltes, per aquell temps ja havia participat en qui sap els campaments en els quals era imprescindible encendre foc cada dia, per a cuinar: mai no en sortí l'incendi de cap bosc ni tan sols de cap marge.

Els simples excursionistes, i els escoltes encara més, tenien cura de mantenir i de deixar nets els campaments. Els anys 51 i 52 uns 40 escoltes tingueren el seu campament d'estiu al bosc de Puigcercós (Lluçanès). En abandonar-lo hauria estat molt difícil de reconèixer-ho: no quedava ni un paper, ni una ampolla, ni cap mena de deixalla que ho haguessin pogut delatar. Els escoltes, ultra la seva «lleï escolta», tenien un estil propi d'anar vestits, de portar la motxilla i d'anar pel món, amb tren, amb cotxe de línia... o a peu, que feia que se'ls notés.

Aviat, però «tot això són romanços» va dir algú; «cal desinhibir-se», hi afegiren d'altres; «vull ser lliure», reblava el de més enllà. Hi hagué, a París, el «maig del 68».

Els recents incendis: problema moral

■ J. Rovira Tenas

Per altra banda el poc amor a la naturalesa propi dels catalans (hom pot veure que els nostres caçadors solen tirar a tot el que belluga com als eixerits esquiroles, ¿resta cap teixó o cap gat mesquer... o cap aligot, o cap duc... a les nostres contrades?) ara podia assolir la cota més alta perquè arribava la invasió dels cotxes amb la baca dels quals hom pot portar aquell sofà tronat o aquella nevera espatllada que hom llançarà a aquella clariana del bosc o, potser, a la mateixa cuneta junt amb les ampolles i les llaunes buides... que són els «ornaments» que voregen tantes i tantes carreteres nostrades i que «adornen» tants i tants boscos nostrats!

La naturalesa no és estimada, és ignorada; pitjor encara, hom la insulta. Problema moral. El combustible no són tant ni el sofà tronat ni la nevera espatllada, ni la llauna ni l'ampolla buides, com aquesta insensibilitat de la gent que els llença. El problema és aquest allunyament progressiu, aquest perdre contacte amb la naturalesa i amb les coses naturals. Un problema moral i greu és l'aparició d'aquest espècimen humà (¿aberrant?) que avorreix la llum del dia (se'n va a dormir a trenc d'alba) i es deleix pels locals

tancats il·luminats, només, per ràfegues de làssers.

Mentrestant els grans incendis ja han fet la seva aparició. Ensem amb l'ha feta la droga en totes les seves versions, seguida, al cap de poc, per la de la sida. ¿No són massa coincidències per no treure'n una conclusió de tipus moral?

Ve molt a tomb, com en forma de parèntesi, al·ludir a aquell fenomen psicològic tan elemental que s'anomena «associació d'idees» que ho és també de sensacions, de records, etc. En llenguatge vulgar ho comparem a allò que passa amb les cireres: n'estires una i te'n segueixen quatre o cinc. No conec ningú que, en tractar el tema que ens ocupa, si estira, per exemple, la cirera «discoteca», no li surtin immediatament les —diguem-ne— cireres «alcohol», «accident de circulació», «èxtasi», «heroïna», «sida», «rock», «pallissa», «sexe», «destrossa», «baralles», «punyalada», «gespa trepitjada», etc. Som en plena època d'incendis de boscos: ¿pura i casual coincidència o correlació lògica?

La solució no és (o no és tant) «prohibir» com «educar». O bé, amb paraules de Sant Pau: cal «vèncer el mal amb l'abundància del bé». A problema moral, solució moral.

De bé n'hi ha molt més del que ens pensem.

La Generalitat té registrats uns tres-cents mil voluntaris per a fer el bé en totes les seves formes. Els «Amics de la gent gran» disposen de nois i noies que fan companyia

a vells que altrament estarien sols. Pel que fa específicament al coneixement —i, per tant, estimació— de la naturalesa, la Generalitat (i potser d'altres organismes) mantenen «escoles de la natura». N'hi ha d'haver més; se n'ha de parlar més, han de ser més accessibles ja que poca gent no saben que existeixen. Encara hi ha «centres excursionistes»: s'haurien de sentir més ajudats. Cada dia hi ha més estudiosos de, per exemple, els ocells. Cal felicitar a l'organisme que ha instal·lat els senyals indicadors d'itineraris de les nostres contrades: «sembla que siguem a Suïssa», ha exclamat algú, enamorat de la muntanya, com el que signa aquestes ratlles...

I els mitjans de comunicació, ¿per què en parlen tan poc? És que financerament «¿no dóna?». Es que «¿no tindria audiència?». Precisament un mitjà respectuós (els tècnics de la televisió saben prou com desfigurar el rostre de la persona) i alhora molt eficient seria que la televisió dediqués un «objectiu indiscret» a sorprendre al «malducat» en el moment de tirar el paquet de tabac buit a terra, tenint la paperera a dues passes.

L'«associació d'idees» o «de les cireres» també es troba, i tant! en aquest reialme del bé. Felicitem-nos, per exemple, del progrés que experimenta l'afició a la música culta. Aquesta música és una cirera estirant la qual sol fer que surtin les cireres «sensibilitat espiritual», «bones maneres», «cultura», «respecte», «civisme», «autocontrol», «magnanimitat», «tolerància», etc.

Per acabar:

Cert que alguna vegada un llamp ha provocat un incendi; cert que caldria netejar els boscos de tanta llenya acumulada; cert que alguna vegada un boig ha calat foc expressament; cert algunes altres causes. Però el més cert és que abans no hi havia incendis i ara sí. La incúria, la indiferència envers la naturalesa, el tant me fa de tanta gent: vet aquí la culpa dels incendis. Principalment i per damunt de tot, doncs, problema moral.

J. Rovira Tenas és rector jubilat de la diòcesi de Barcelona

Director: Manuel Valls i Serra
Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Coordinació: Josefa Picas i Pauné

Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas, Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, Pere Campàs, Salvador Cardús, Miquel Àngel Codina, Rosa Collé, Guillem Farré, Francesc Gamissans, Núria Giral, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Pau López, Enric Graupera, Jaume Mora, Antoni Munné, Francesc Nicolau, Núria Oriol, Albert Pera, Tomàs Puntí, Joan Salvador, Pere Tena, David Vidal, Pere Vives, Miquel Estradé, Francesc d'A. Picas, Pere Saumell.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronai, TARRAGONA;

Norbert Miracle, TORREDEMBARRA; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA I SUD D'ESPANYA; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.
Disseny: Josep Samper i Aledo. **Compaginació:** Carlos Aguado.
Redacció, administració, publicitat i autoedició:
C/ Puiggarí 5-7, Telèfon: 490 59 88, Fax 490 20 35 - 08014 BARCELONA.
Impressora: Publiograf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30, Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.
Resta d'Europa: 19.604 Ptes. □ Amèrica: 24.804 Ptes. □ Àfrica: 24.804 Ptes.
□ Àsia: 35.724 Ptes. i Oceania: 35.724 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona
Fundadors i membres honoraris del patronat:

Mn. Joan E. Jarque i Juglar i Mn. Francesc Malsosa i Riera

President: L'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Mª Carles i Gordó

President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz

Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascompte, Gaspar

Vilarrúbies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Pujol i

mossèn Manuel Valls

Secretari: Jaume Planas

Gerent: Jaume Roigé i Torreneguerós

Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP

◆ Comprem «El Fanal»

Sr. Director:

Voldria demanar a tothom que circula pels carrers que estiguin atents i que observin les persones (dones i homes) que venen «El Fanal», el periòdic de la precarietat, per tant de l'esperança. Aquesta gent no molesta als transeunts, sinó que en un lloc ben visible mostren «El Fanal» i ens l'ofereixen a la vista. Un màrqueting que no té el de les grans empreses (anuncis en la televisió, papers a particulars que omplen les bústies; paraules, discursos, colors, paper lluent; alguns d'ells falsos missatges, etc.), però que amb un silenci eloqüent la seva empresa també és molt gran.

Us demano que el compreu, però no sols per ajudar-los, sinó perquè el llegiu detingudament i si som persones de bona voluntat aprendrem moltes coses i ens ajudarà a canviar molts estils de vida, si és que de veritat ho desitgem per fer un món més just i solidari. He llegit el núm. 1 i m'he enriquit molt amb els seus escrits, entrevistes, els dibuixos que fan pensar, amb els poemes que interpel·len i amb la carta d'honor dels venedors.

Si es venen tantes revistes del cor, hem de pensar que els qui viuen en la precarietat també tenen cor; si es venen revistes d'economia, hem de pensar que aquests treballadors han de cobrar amb diners per poder viure o sobreviure; si es venen revistes de cultura, hem de saber que ellés i ells formen part de la nostra cultura i si comprem el diari cada dia, hem de tenir pre-

sent que aquestes persones actives han de ser també notícies. Comprem «El Fanal».

M. ROSA RECASENS I ARIZA
Barcelona

◆ L'opinió en els mitjans informatius

Sr. Director:

He lliurat diversos articles a algunes revistes i he conseguit que en alguna em destinessin un espai en la secció d'opinió del lector, la qual cosa ho considero un èxit, esperonada pels judicis dels meus fills, que sempre són els qui filen més prim. Ells m'han dit que no ho faig pas tan malament com és això.

Una pàgina d'opinió és quelcom més que unes cartes al Director. El que passa és que els qui tenen a les seves mans una publicació tenen el poder de dir, mentre que els altres no tenen cap poder.

Està molt clar que l'evangeli no parla enlloc de repartir poder, atès que Jesucrist no en volia ni per a Ell ni pels seus seguidors. Si que va dir que els grans dels pobles, els qui posseeixen poder, exploten als qui no en tenen, i és que el poder no és una moneda que es presti a repartir ni en democràcia, i les publicacions són un poder.

He assistit a cursos de formació religiosa i sempre ha faltat temps per al conferen-

ciant, i mai no n'hi ha hagut per al debat. Si s'invita a l'auditori a fer preguntes, mai no se'ls dona oportunitat de donar respostes. D'aquesta manera augmenten el nombre dels erudits —que al món ja n'està ple—, mentre que, com deia Leclercq, el que falta són homes que pensin.

LLUÍS SANTAMARÍA I SANTAMARÍA,
Lleida

◆ El Dr. Antoni Gendrau

Sr. Director:

M'ha sobtat molt l'article del Dr. Antoni Gendrau sobre Pilar Insa, del dia 25 d'agost, no perquè defensés la santedat de la Pilar, que em sembla molt bé, sinó per alguns dels arguments que fa servir. Crec que no fa cap falta atacar en general els sants canonitzats per l'Església per defensar la santedat de tants i tants altres sants, que l'Església venera en la festa de Tots Sants. El que diu el Dr. Gendrau sobre els processos de canonització són tòpics propis dels menjacapellans, i allò que sobta és que afirmacions d'aquesta mena apareguin en una publicació cristiana.

Tampoc no estic d'acord en el que diu sobre els voluntaris de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes, encara que això ho diu amb bona voluntat: diu que els voluntaris són «un personal que no actua amb esperit professional». Ja els agrada-

ria, a molts professionals, tenir la «professionalitat» de la majoria dels que fan feines de voluntariat!

JORDI LLADÓ
Barcelona

◆ Maria porta Jesús i ens porta a Jesús

Sr. Director:

En el número de Catalunya Cristiana, corresponent a la preparació a la Solemnitat de l'Assumpció de la Verge Maria, Mn. Manuel Valls, hi té un article, en la pàgina d'Afinant, precisament, en el Llinard, amb aquest títol: *El do admirable de Maria*, que m'agrada molt. Ho considero inspirat, assenyat, encertat, fervorós. Demostra com és essencial al Cristianisme, la Devoció a la Mare de Déu, recordant-nos el que ens deia, Pau VI, de santa memòria: «¿Voleu conèixer quin grau de Cristianisme teniu?» «Examineu-vos quin grau de Marianisme teniu!»

A més, Maria, ens acompanya pels camins d'aquesta vida, tot ajudant-nos a aconseguir la Vida Eterna, el Cel que Ella ja ha aconseguit, amb la seva Assumpció Gloriosa.

Després de llegir i meditar aquest Llinard, m'han vingut aquestes idees: «Que en sou de Formosa, oh Maria! Vós ens porteu Jesucrist i ens porteu a Jesucrist!».

MN. JORDI CARRERA
Banyoles

RETALLS

Butlletí Oficial Església de Solsona (setembre 1994)

Una nova setmana tràgica

Per als municipis de Montmajor, Viver i Serrateix, Casserres i altres del sud del Berguedà i nord del Bages la setmana del 4 al 10 de juliol fou ben bé una setmana tràgica a causa dels incendis forestals que s'hi van produir. Parlaré dels de Viver i Serrateix, els que vaig viure més de prop.

Allò fou un infern. Entre l'ardència de l'aire i la ferocitat del vent no hi havia forces humanes capaces d'aturar aquell monstre. El foc ho anava devorant tot

amb una rapidesa inaudita: boscos, camps de cereals segats o per segar, granges, coberts... Per sort, almenys en aquest municipi, no hi hagué desgràcies personals. Un miracle. Va començar abans de migdia a Gargallà i al cap de dues o tres hores ja havia estès arreu els seus dominis com si fos la fi del món. Durant tot el dilluns, tot el dimarts i el matí del dimecres només hi vam poder fer front a base de les sis «cubes» que hi ha repartides a les cases de pagès i a base, val a dir-ho en honor de la veritat, del munt de voluntaris, sobretot joves, que vingueren d'arreu de la comarca i de més lluny a ajudar-nos. Fins el dimecres a migdia no es van veure els primers helicòpters i els primers camions de bombers, això que aquests serveis públics ha-

vien estat demanats amb urgència des del primer moment. Si els recursos tècnics haguessin estat com els humans, la batalla s'hauria guanyat molt més aviat i sense tants perjudicis. Hom parla de milers i milers d'hectàrees de bosc cremades, de centenars de caps de bestiar (vaques i vedells més que res, també porcs i aviram) cremats pel foc o asfixiats pel fum o morts posteriorment a causa de les seqüeles. Les cases habitades es van salvar totes, gràcies a Déu, ni que algunes quedessin ben fumades. El pànic fou horrorós, com mai no s'havia vist per aquests verals. Una fita realment, tristament històrica.

¿Causes? Tothom hi diu la seva. Ara, a part del clima tan sec i del vent tan espantós, sembla que les causes principals de la desgrà-

cia podrien ser les següents: el mal estat dels cables elèctrics, juntament amb la seva càrrega excessiva (a Gargallà, segons veus, no n'hi ha dubte); la brutícia general dels boscos que ningú no neteja com abans es feia; la deixadesa de la gent que hi tira les deixalles com si res i, en algun cas, la mala intenció d'algun piròman, qui sap si provocada pels vedats de caça. Tot això, sense comptar amb els pocs recursos preventius de què es disposa. Ja hi ha punts d'aigua, per exemple, però ¿si no hi ha aigua, què? Ja hi ha també els grups de defensa forestals, els ADF que en diuen (i sort n'hi ha hagut, encara), però són insuficients i mancats de recursos. Caldrà que tothom assumeixi les seves responsabilitats, ni que algunes d'aquestes s'hagin de reclamar per via judicial. Generalitat, Ajuntaments, Guàrdia civil, Policia, Mossos d'Esquadra..., tothom hi està implicat i s'hi ha d'implicar. La societat civil, en aquest cas, ha demostrat una sensibilitat admirable. Cal prendre les mesures necessàries per tal que una catàstrofe d'aquesta magnitud no es torni a produir mai més.

Com cal ajudar amb urgència els pagesos a refer-se moralment i materialment dels danys soferts. ¿Qui és capaç de valorar-los? Qui molt tenia, molt ha perdut. Qui poc tenia, ho ha perdut tot. Com si no fos prou la greu crisi que ja patia la nostra pagesia! S'han promès alguns ajuts oficials, potser prou considerables, no ho sé, el que sembla és que

són molt poc temptadors: tot és a base d'hipoteques i préstecs bancaris. Si no volem que el camp quedi desert com ja n'han quedat els boscos, tant que són un cementiri vivent, cal ajudar la pagesia dels nostres poblets de manera immediata, generosa i justa.

Moralment que deïem, la gent també se n'ha afectat molt, sobretot els avis de les masies, arrelats com roures al patrimoni familiar. No són bromes. Per a alguns d'ells serà la mort.

Religiosament, almenys des del punt de vista de la fe tradicional, això també ha estat una prova de foc, i mai tan adient el terme. ¿On és la providència de Déu que permet tals desgràcies? La prova ha estat dura. La missa dels diumenges, sobretot la del dia 10 d'agost, fou, en aquestes parròquies, gairebé una missa exequial: res de cants, lectures i pregàries apropiades, poc sermó, molts silencis... I Déu sobretot!

La festa tradicional de sant Urbici, que es va celebrar el dissabte, dia 6 d'agost, a la parròquia de Serrateix, fou revestida de característiques semblants. El bisbe Antoni i una quinzena de preveres van acompanyar a pregar amb dolor i confiança la multitud de fidels que omplia el temple. L'Evangeli sobre el qual es va fer l'homilia és aquell que diu: «Foc he vingut a calar a la terra, i què vull sinó que s'encengui?» Foc contra foc.

■ Un veí de Viver i Serrateix

MARGARITA COMELLAS
CENTRAL DEL AUDIÒFONO

MARGARITA COMELLAS

Roselló nº 51, entresol 4º
T. 419 41 78
Metro línia V
08029 Barcelona

OÏDA I AUDIÒFON

Com a professional amb experiència en l'adaptació d'audiòfons, m'agradaria assessorar-vos sobre els avantatges del seu ús en aquells casos de persones amb dèficit auditiu però que no tinguin una contraindicació mèdica específica.

Seguir els següents consells és feina fàcil i espero els puguin ésser d'ajut.

1. Apreneu correctament com manipular i col·locar l'audiòfon a la vostra oïda.
2. Utilitzeu la vostra pròtesi diàriament i seguïu una periòdica neteja. Si no ho feu així, no podem valorar la seva efectivitat.
3. Tingueu en compte que, com qualsevol altra pròtesi, ja sigui dental o ortopèdica té unes limitacions. L'audiòfon no és una oïda humana però, qui dubta de la magnífica sensació d'una audició clara i confortable recuperada gràcies a ell, si està ben adaptat.

Ara l'electrònica permet millores espectaculars.

Si teniu qualsevol dubte consulteu amb un professional.

Us volem ajudar!

El Papa va inaugurar-lo amb un missatge d'esperança

Obert el Sínode dels Bisbes dedicat als religiosos

Joan Pau II va inaugurar el proposat diumenge 2 d'octubre el Sínode dedicat a la vida dels religiosos i religioses amb una Missa solemne en la qual va pronunciar un discurs ple de confiança en el futur i d'esperança en els fruits que les noves formes de vida consagrada poden donar al servei de l'Església. El Papa reflectia més bona salut que en altres ocasions i va romandre dempeus —gairebé tot el temps— les dues hores llargues que va durar la cerimònia litúrgica.

Joan Pau II presidí la solemne Eucaristia a la basílica de Sant Pere en la qual concelebraren els pares sinodals —set patriarques, 39 cardenals, 60 arquebisbes, 118 bisbes i 90 preveres— i a la qual assistiren molts religiosos i religioses, entre elles la Mare Teresa de Calcuta.

Durant l'acte, Joan Pau II reflectia més bona salut que a Zagreb. Abans d'iniciar la Missa recorregué tota la basílica recolzant-se a la creu pastoral i no amb el bastó, i pujà els graons de l'altar de la Confessió amb menys dificultat que en altres ocasions. El Papa va estar dempeus dues hores, i donà la comunió a cinquanta persones. També va llegir amb veu ferma l'homilia.

A l'homilia, el Pontífex es referia a la vida religiosa, tema del IX Sínode dels Bisbes. A l'Església catòlica hi ha sis-centes vuitanta mil religioses i dos-cents trenta mil religiosos. L'estat de perfecció, digué el Papa, «no és solament teoria», com ho demostra el fet que la majoria dels sants canonitzats provenen d'Ordes i Congregacions religioses.

Després recordà com en la vida de l'Església continuen sorgint noves formes de vida consagrada, que han donat lloc a moltes vocacions, «un meravellós floriment d'Instituts Seculars i Societats de Vida Apostòlica, que tant de bé estan fent a l'Església».

El Sínode dedicat als religiosos té lloc després del de la Família celebrat el 1980, el dels laics, de 1987 i el dels sacerdots, de 1990. «Ara ha arribat el moment oportú per tractar-lo, ha arribat, l'ocasió providencial que ens ofereix el Senyor per aprofundir els temes i les perspectives ja presents en els textos conciliaris», digué el Pontífex.

Cal, continuà el Papa, que els

religiosos i religioses «s'esforcin per arribar a ser un únic cor i una sola ànima, nodrint-se de l'Ensenyament de l'Evangeli, de la Sagrada Litúrgia, especialment de l'Eucaristia, i perseverant en l'oració i en la comunió del mateix Esperit».

Valor dels vots

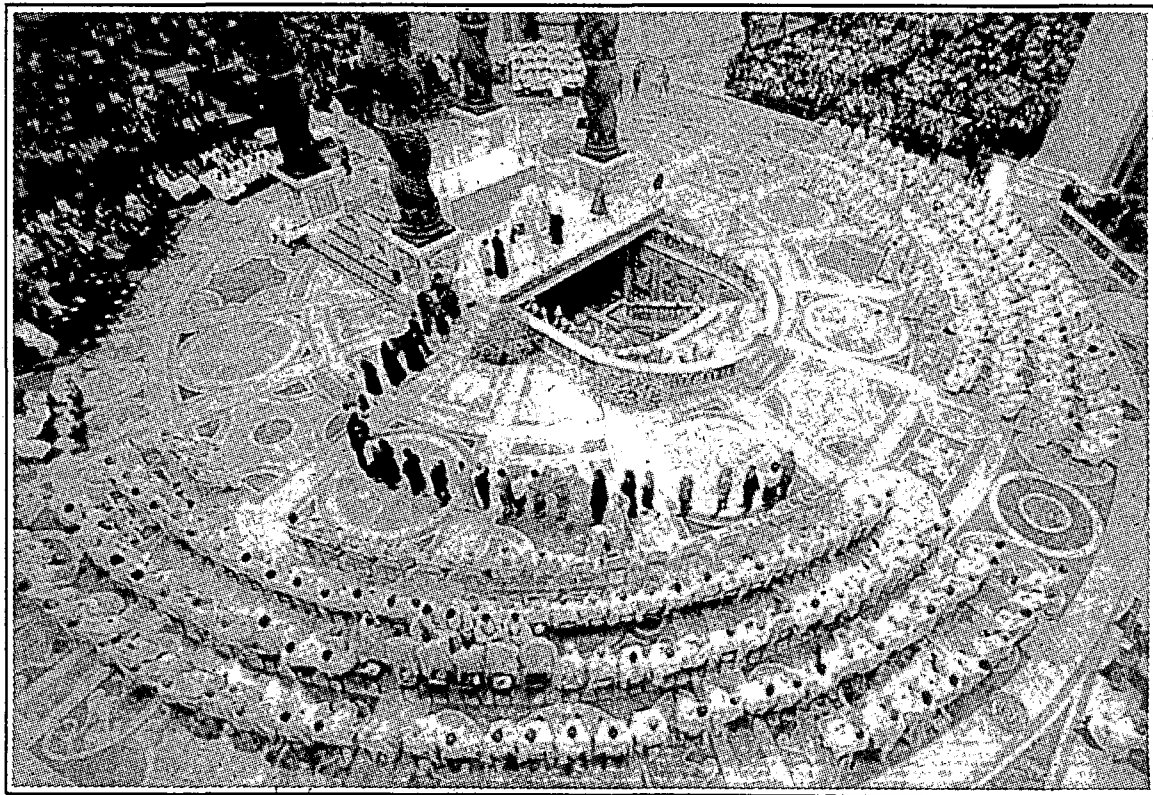
Després de reiterar el valor dels tres consells evangèlics, la pobresa, la castedat i l'obediència, Joan Pau II es referí al gran nombre de dones que lliuren les seves vides a Déu vivint una vida consagrada. «Quantes dones, a través dels segles, han descobert el seu lloc en la vocació religiosa, contemplativa i apostòlica, començant per Maria que essent la Santa per excel·lència, arribà a ser, en cert sentit, el tipus, el model de l'Església».

Finalment, el Papa emmarcà aquest Sínode en l'Any Mundial de la Família, que dintre d'una setmana tindrà lloc la seva coronació amb la Missa per a les Famílies a la plaça de Sant Pere, a la qual hi assistiran famílies d'arreu del món.

Un religiós per cada tres religioses

En lloc destacat va assistir a la Missa la mare Teresa de Calcuta, així com els delegats de les Esglésies ortodoxa, anglicana i luterana, presents al Sínode com a observadors, i el cos diplomàtic acreditat al Vaticà.

«La vida consagrada i la seva missió en l'Església i en el món» és el tema al voltant del qual giraran els treballs d'aquest Sínode ordinari, que es perllongarà fins el 29 d'octubre i que estudiarà els més importants que pesen sobre un col·lectiu eclesial de 1.115.332 persones, de

Obertura del Sínode a la basílica de Sant Pere de Roma

les quals 916.012 són religiosos i religioses, en la proporció d'un home per cada tres dones, segons dades de 1991.

En el Sínode s'introduiran problemes en la vida de l'Església: el lloc de la dona, que demana més espai i més responsabilitats en la comunió eclesial, i de la família, institució de la qual aquest any es fa una comeme-

moració mundial, i la crisi de la qual és una de les claus per entendre la caiguda de les vocacions religioses.

Pròpiament, els treballs sinodals començaren el dilluns, 3 d'octubre, amb les salutacions del president delegat, la relació del Secretari general del Sínode dels bisbes, Jan Schotte, sobre els treballs realitzats aquest dar-

rer quadrienni, i la relació general d'aquesta Assemblea, a càrrec del cardenal-arquebisbe de Westminster, Basil Hume, monjo benedictí i les primeres intervencions a l'Aula. Les properes setmanes anirem oferint des del nostre setmanari els corresponents resums.

● C.C.

FILTRANT LA NOTÍCIA

Un periòdic ex-comunista regala l'Evangeli

Encara que com a notícia de segon ordre, gairebé totes les grans agències han informat que el periòdic «L'Unità» de l'ex-Partit Comunista Italià (PCI), obsequiarà als seus lectors amb els llibres més representatius del Nou Testament: els Quatre Evangelis, els Fets dels Apòstols, les Cartes de sant Pau i l'Apocalipsi.

«L'Unità» el compraven tots els militants i simpatitzants del PCI, i en els seus millors temps arribà a vendre més d'un milió d'exemplars.

El flamant obsequi sortirà en tres fascicles que el rotatiu regalarà als seus lectors durant tres dimecres del pròxim novembre. La versió que s'ha escollit és l'edició oficial de l'Església, aprovada per la Conferència Episcopal.

S'han fet lectures de tots colors sobre aquest cas insòlit.

Les posicions més dretanes, així com l'episcopat italià, no han donat gran importància al fet, i es mostren reservats sobre l'intenció d'aquesta promoció; no veuen tampoc quins beneficis representa per les comunitats cristianes i el poble en general. Un bisbe italià assenyala que

allò que es proposa el rotatiu és incrementar les vendes, i sap perfectament que la Bíblia és el llibre més venut del món. Un escriptor catòlic conservador s'estranya que el diari més esquerrà del país promou textos bíblics que han inspirat la doctrina social de l'Església, la qual ha contribuït a derrocar la tirania del comunisme.

Comentant el mateix fet, els sectors cristians més progressistes han posat de relleu que en el marxisme hi ha hagut elements positius, i que d'alguna manera, «el marxisme és fill del cristianisme, per més que s'hagués revelat contra el seu pare».

És obvi que els qui podrien aclarir les intencions d'aquesta promoció bíblica en un periòdic agnòstic i, fins fa poc rabiosament anticlerical, són els mateixos que l'han endegat, o si es vol, els responsables del Departament de Publicitat del gran rotatiu italià.

L'esdeveniment ha causat un gran impacte i s'està a l'aguait sobre els seus resultats.

■ Francesc Gamissans

600 joves en un pelegrinatge a Guadalupe

GUADALUPE.— Més de sis-cents joves d'alguns pobles de Toledo iniciaren el 29 de setembre el tradicional pelegrinatge diocesà al santuari de la Mare de Déu de Guadalupe (Càceres), que cada any organitza la delegació de Joventut de l'arquebisbat de Toledo. Els «pelegrins» sortiren de Toledo cap a Guadalupe on arribaren el 2 d'octubre, després de recórrer caminant 79 quilòmetres.

El pelegrinatge a Guadalupe, que enguany s'ha celebrat sota el lema «Caminant en la veritat», constà de quatre etapes. El diumenge 2 d'octubre fou la quarta i darrera etapa, de 18 quilòmetres. A les 10:30 arribaren al santuari de la Mare de Déu Guadalupe, els 1.100 pelegrins foren rebuts pel bisbe auxiliar de Toledo, Mons. Rafael Palmero, que celebrà la Santa Missa que posà fi al Pelegrinatge diocesà d'enguany. (SIC)

Cursa de braus a benefici de Mans Unides

SEVILLA.— La plaça de braus de la Real Maestranza de Sevilla fou l'escenari d'una cursa de braus a benefici dels projectes de Mans Unides a Rwanda, segons informà el Gabinet de Comunicació dels Bisbes del Sud d'Espanya (ODISUR). El preu de les entrades oscil·là entre les 1.500 i les 10.000 pessetes.

El cartell de la cursa, organitzada pel l'Empresa Pagés i la Real Maestranza, tenia com a únic protagonista al torero Fernando Cepeda, que torejà en solitari sis braus de la ramaderia de Jerez de Fermin Bohórquez.

Segons les mateixes fonts, la responsable de Mans Unides a Sevilla, Carmen Rodríguez, tingué una trobada amb el torero de Ginés, a la qual assistiren els prop de dos-cents voluntaris que havien col·laborat en l'organització de la festa taurina. Després d'aquesta trobada, Carmen Rodríguez assenyalà la bona disposició del torero vers els projectes de l'Associació, dels quals fou puntualment informat en aquesta trobada. (SIC)

Organitzat pel Departament de Pastoral de la Salut de la CEE

Congrés Nacional «Església i Salut»

MADRID.— Unes 700 persones de totes les diòcesis d'Espanya es trobaren, del 26 al 30 de setembre, per participar en el Congrés Nacional «Església i Salut», organitzat pel Departament de Pastoral de la Salut de la Conferència Episcopal sota el lema, «Perquè tinguin vida». També participaren representacions de pastoral de la salut del CELAM i de Bèlgica, Portugal i Itàlia, i del Ministeri de Sanitat i Consum.

«El Món de la salut i de la malaltia a examen», «L'Evangeli, font de vida en el món de la salut i la malaltia» i «Perquè tinguin vida: l'Església en el món de la Salut i la malaltia», són els títols de les tres ponències que es desenvoluparen en el Congrés, els dies 27, 28 i 29 respectivament.

Acció de l'Església

El programa del Congrés també va incloure la presentació de sis comunicats, entre els quals cal destacar l'«Actitud cristiana davant el sofriment»; «Malalts i minusvàlids, responsables de la seva vida» i «Els religiosos en el món de la salut: presència actual i perspectives de futur». A més, l'acció de l'Església en els hospitals i parròquies amb els malalts més necessitats es va posar de manifest a través de nou experiències.

21.000 Institucions sòcio-sanitàries

A través d'una exposició, es va mostrar en el Congrés l'activitat de l'Església en el món de la salut i el camí recorregut per la pastoral sanitària en els darrers anys: L'Església posa la seva atenció als malalts, ancians i minusvàlids en més de 21.000

Institucions sòcio-sanitàries, 9.500 a Europa; 4.363 a Amèrica; 3.905 a Àsia, i 324 a Oceania, segons les dades publicades recentment en l'Índex d'Institucions Sòcio-sanitàries de l'Església.

Segons les mateixes dades, més de 300.000 religiosos/as estan al servei dels malalts i ancians en el món; 11.000 dels quals a Espanya. A més, 750 preveres presten l'assistència religiosa en els 851 hospitals que hi ha al nostre país.

Renovació de la Pastoral de la Salut

El divendres 30 de setembre es presentà una síntesi del treball realitzat i el Document al final del Congrés, amb el qual es desitja consolidar el treball de renovació de la pastoral de la Salut a Espanya. Els seus fruits més significatius són el resorgiment de la pastoral de malalts a parròquies, la promoció del laïcat compromès al servei dels malalts, el desenvolupament dels mitjans de formació i el protagonisme cada dia més gran del malalt.

Van intervenir en les sessions alguns bisbes espanyols, i el cardenal Angelini presidí l'Eucaristia en el darrer dia, posant punt final al Congrés Nacional «Església i Salut». (SIC)

Mons. Azagra dóna suport a la campanya del 0'7 per cent per ajudar el Tercer Món

CARTAGENA-MÚRCIA.— Mons. Javier Azagra, bisbe de la diòcesi de Cartagena-Múrcia, ha manifestat la seva comprensió i solidaritat amb els promotors d'arreu d'Espanya de la Campanya del 0'7% del Producte Interior Brut (PIB) per ajudar el Tercer Món, «com a gest profètic i de profund amor vers els milions de persones que viuen les situacions d'injustícia i misèria en bona part del nostre planeta». Aquest suport l'adreça sobretot a les desenes de persones que acamparen aquests dies davant el Ministeri d'Economia i Hisenda a Madrid, en resposta a la convocatòria de la Plataforma pel 0'7%.

Mons. Azagra creu que «no podem restar aliens davant la tragèdia que pateixen pobles sencers en el Tercer Món, on l'Església ha assumit un lliurament ple mitjançant el treball pastoral dels seus milers de missioners, missioneres i seglars que han fet del servei als altres l'objectiu de les seves vides des de l'esperit de l'Evangeli».

Mons. Javier Azagra aprofità la reunió que celebraren els representants del Fons Monetari Internacional i el Banc Mundial a Madrid, per instar als responsables polítics «que facin tot el possible per contribuir al desenvolupament dels més pobres i assoleixin la quota del 0'7 per cent del PBI, com aportació al desenvolupament dels països més necessitats», tal com recullen les Propostes per al l'Acció Pastoral aprovades per la LX Assemblea Plenària de la Conferència Episcopal Espanyola, celebrada el novembre de l'any passat. (SIC)

Clausura del VIII Centenari de Santa Clara

MADRID.— El Dia del Señor commemorà el VIII Centenari de Santa Clara d'Assís, del qual ara s'ha celebrat la seva clausura. L'Eucaristia fou presidida per l'arquebisbe de Tànger, Mons. Antonio Peteiro, i se celebrà a la parròquia de Santa Clara (PP. Franciscans Conventuals) al barri del Batán (Madrid). El reportatge porta per títol «Clara 1994».

També Santa Clara fou el centre del programa *Pueblo de Dios*, a TVE-1 amb un reportatge, amb motiu del VIII Centenari del seu naixement, en el qual es combinaren dates biogràfiques, trets espirituals de la Santa amb la realitat i presència actual de les monges clarisses. Uns joves interrogaren a monges de diverses comunitats que mostren la pluralitat del carisma franciscà dins de la unitat eclesial, a partir de Santa Clara. (SIC)

PINZELLADES

La botiga de la felicitat

Hi ha un error molt freqüent en la pregària de petició. Com si només calgués agenollar-se davant Déu i demanar-li pau i amor entre els homes. Seria més còmode i senzill que tot se'n donés fet. Però no és així. No se'n ven la pau o l'amor ja fabricats. Se'n ofereix una llavor i se'n demana col·laboració per regar-la i conrear-la i defensar-la de la calor, els freds i els vents.

Un noi passejava per una ciutat i es va trobar amb una botiga amb aquest rètol: La Felicitat. Els qui despatxaven eren àngels. El noi preguntà: —¿Què hi venen? —Aquí venem absolutament de tot, va respondre l'àngel. —Serveixi'm doncs, va prosseguir el noi, diverses tones d'amor, de pau, de perdó, de generositat... —L'àngel el va interrompre: Perdoni, senyor. Crec que no m'he explicat bé, Aquí no venem fruits, sinó llavors.

■ Justo López Melús

Residencia Geriátrica BON VITURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convallescències. Poques places.

Tel. 427 44 53.

INTERNACIONAL

La participació més forta i important després del Concili Vaticà II

El Sínode sobre la vida religiosa en ple rendiment

ROMA.- 348 participants, dels quals 244 són Pares Sinodals, foren presents a Roma, el diumenge dia 2 d'octubre, per l'obertura de l'Assemblea ordinària del Sínode dels Bisbes, sobre la vida consagrada i la seva missió en l'Església i en el món. La participació en aquesta Assemblea és important. És la més forta de tota la sèrie de Sínodes ordinaris inaugurada el 1967, l'endemà del Concili Vaticà II, precisà a Roma el secretari general del Sínode, Mons. Jan Schotte.

Els 244 membres que participen al Sínode es reparteixen de la manera següent: 38 membres de dret; 159 membres designats pels seus països (els delegats de les Conferències episcopals) i 47 persones nomenades pel Papa. Els altres participants? 75 experts o auditors, 20 adjunts i 9 representants de les altres tradicions cristianes de la vida consagrada. En total, una seixantena de dones participen als treballs. 94 Pares Sinodals representen Europa, 69 Amèrica, 40 Àfrica, 41 Àsia i Oceania. Entre ells hi figuren 39 cardenals, 7 patriarques, 60 arquebisbes, 118 bisbes i 20 preveres. De les 348 persones associades als treballs del Sínode, 218 són efectivament compromeses en la vida consagrada.

A més de 186 religiosos i religioses, 32 participants han abraçat altres formes de vida consagrada: 12 en les societats de vida apostòlica, 6 en els Instituts seculars, 5 en altres formes de vida diferents, sense oblidar els 9 representants de les tradicions ortodoxa, luterana, reformada i anglicana.

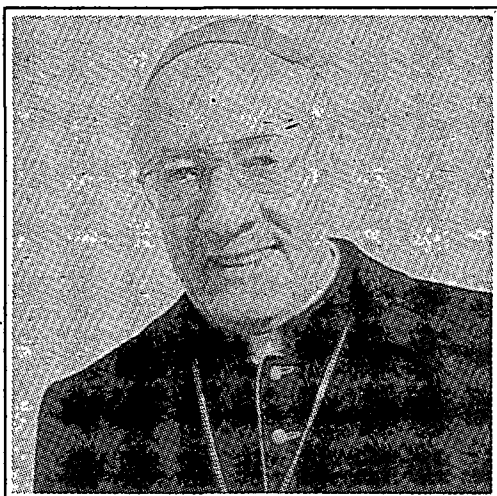
En tres temps

Els treballs de l'Assemblea sinodal, que es clausurarà el 29 d'octubre, coneixeran

les tres fases habituals. Les dues primeres setmanes, els bisbes tenen cadascu 9 minuts per fer un resum de la vida consagrada en els seus països. Els experts també tenen 6 minuts per explicar-se. La tercera setmana serà una fase d'aprofundiment, en petits grups, desembocarà en la redacció d'una primera síntesi. La darrera setmana, els participants, reunits novament en Assemblea general, discutiran especialment aquesta síntesi, de resolucions o propostes d'acció per transmetre al Papa, així com la declaració final.

Un Sínode ben preparat

Segons Mons. Jan Schotte (Bèlgica), secretari general del Sínode, l'Assemblea ha tingut una bona preparació. Dos terços de les Conferències episcopals han contestat a consciència el qüestionari enviat per Roma per preparar l'encontre. Per a les assemblees sinodals extraordinàries, dedicades a Europa i a Àfrica, s'havia enregistrat fins el 95% de participació de les Conferències episcopals en els treballs preparatoris, però aquelles Assemblees extraordinàries tenien un caràcter particular, precisa Mons. Schotte. També assenyala la forta participació

El cardenal Jan Schotte

dels religiosos, de les Congregacions i de les Associacions de vida consagrada en la preparació del Sínode.

Una altra font de satisfacció: el nombre de persones presents a Roma per a l'esdeveniment, tot i que cal lamentar l'absència de Rwanda, de Laos, de Cambodja i de Guinea. De fet, aquesta Assemblea és la més nombrosa de tota la sèrie de Sínodes ordinaris, inaugurats l'endemà del Vaticà II. La varietat de punts de vista és assegurada amb la presència de 55 representants d'instituts de religiosos i de 53 representants d'instituts de religioses. La presència de 75 experts, escollits en les formes de vida consagrada més diverses, acreix aquesta riquesa: de fet el nombre de testimonis directament afectats i dels especialistes de diverses qüestions mai no ha estat tan elevat per a un Sínode. (APIC)

ISRAEL

Jerusalem ha d'acollir totes les religions

Jerusalem, han afirmat els patriarques orientals en un missatge col·lectiu, ha de ser oberta a totes les religions: cal per això trobar una fórmula que aparti aquesta ciutat de les discussions polítiques i els interessos particulars.

Els patriarques també han condemnat l'embargament imposat per l'ONU a l'Iraq des de la guerra del Golf: «Fa patir sobretot els malalts, els pobres i els vells. No hi ha cap raó per mantenir-lo». Els patriarques fan una crida a l'ONU, perquè reconsideri «aquesta decisió no equitativa que serveix els interessos d'alguns països influents».

En aquest Any internacional de la Família, els patriarques fan una crida a les famílies perquè salvaguardin els valors cristians. En evocar la Conferència del Caire, qualifiquen d'«inquietants» algunes de les decisions preses: en efecte, segons els patriarques d'Orient, l'amenaça per al futur rau més en la desigual distribució dels béns sobre el planeta, que en el creixent augment de la població. (ED)

RÚSSIA

Primer aniversari del Seminari teològic de Moscou

El Seminari teològic de Moscou, dedicat a Maria «Reina dels Apòstols» ha celebrat el seu primer aniversari. Inaugurat el primer de setembre de 1993 per l'arquebisbe Tadeusz Kondrusiewicz, administrador apostòlic de la Rússia europea, el primer seminari catòlic acollí en els seus inicis 18 joves de 20 a 24 anys que es volien preparar per al sacerdoci.

Els joves seminaristes han viscut el seu primer any de seminari amb entusiasme, afirma el pare Bernardo Antonini, rector del Seminari, a Ràdio Vaticana. Tanmateix, les dificultats són nombroses, ja que el Seminari no té encara locals propis. El dormitori s'ha hagut d'improvisar en un apartament pertanyent al bisbe.

Actualment resten 13 seminaristes de segon any, segons el pare Antonini. Quatre han comprès durant aquest temps que el sacerdoci no era la seva vocació, mentre que un altre ha escollit el convent dels franciscans de Varsòvia per continuar els seus estudis. Aquest any, 20 nous seminaristes han començat el seu camí vers el sacerdoci i per tant el seminari compta amb 33 estudiants. El programa d'estudis és molt dens, subratlla el rector. (APIC)

Pertanyien a la Fraternitat de Carles de Foucauld

Un testimoni directe de l'assassinat de 4 dones rwandeses

La Fraternitat Carles de Foucauld de Barcelona ha rebut un fax del Consell General Internacional, on s'explica la mort de quatre dones rwandeses, membres d'aquesta Associació. De la tragèdia viscuda, tant per elles com pel poble sencer, en són bon testimoni els fets que ens arriben amb tota la seva crua realitat. Heus ací el text del fax:

«La nostra estimada Melanie (responsable de la Fraternitat de Butare) ha mort a cops de baioneta, junt amb tota la seva família. Louise ha sofert la mateixa mort, també amb la seva família. Els han tallat a trossos. Quant sofriment!

Cristiana i Costasie treballaven juntes en un orfanat a Butare (Butare és aproximadament a 20 km. de la frontera de Burundi). Les milícies van portar les dues noies fora dels límits de l'orfanat i van obligar una altra companya, Anastasie, a presenciar i mirar com les mataven. Cristiana va ser violada i després morta a cops de baioneta.

L'altra noia, Costasie, s'ha defensat fins al final. Després de tallar-li les mans i els peus ha demanat a l'Anastasie que fes saber a tothom que la Fraternitat de Rwanda viuria: després, agonitzant, va aixecar els ulls i va caure morta.

Preguem amb insistència per la pau i la reconciliació. De la Fraternitat de Kigali no ens han donat cap seguretat que siguin viues. Només el Pare sap d'elles.

Aquesta guerra no ens deixa... Ens sentim impotents davant de tanta violència; preguem per elles i per tot el seu poble. Que no perdin el coratge i la confiança en Déu i en els homes.»

En la fotografia apareixen algunes de les assassinades. (C.C.)

El mes de maig proppassat, uns quinze preveres professors de set Seminaris Majors de Xina, van anar a Bèlgica i a França durant un mes per estudiar com es formen a Europa els futurs capellans. Dintre d'un programa molt carregat, van seguir uns cursos

impartits per professors europeus, especialitzats en aquesta matèria. Van tenir també unes trobades amb els bisbes. Van marxar encantats d'aquesta acollida de l'Església Universal, molt nova per a ells. Fa només alguns anys això hauria estat impossible.

Xina: els intercanvis continuen

Aquest viatge ens mostra que la Xina s'està transformant i l'Església també aprofita per obrir-se, modernitzar-se i posar-se al ritme del Vaticà II. Uns teòlegs de Hong Kong i de Taiwan han estat convidats per donar uns cursos al Seminari Major de Xangai. Aquest any, una dotzena de seminaristes, futurs professors, han estat enviats pels bisbes de Xina a estudiar a diversos països d'Europa. Entre ells, quatre estan a París. Es torna a unir, al cap de més de mig segle de separació, amb la tradició d'intercanvis entre les Esglésies d'Europa i de Xina. Tots esperem que aquests intercanvis s'aniran ampliant.

Les relacions del Govern amb l'Església són ambigües

Quant a la política, Xina viu avui dia una experiència que encara no ha reeixit enlloc. Vol conservar un govern de tipus comunista, amb el partit a la cúpula que continui definint la línia política general a seguir en

tots els camps i que coexisteixi amb una economia de mercat que estimuli la lliure empresa amb força èxit. Les seves relacions amb l'Església estan marcades d'igual manera per la mateixa ambigüitat: l'autoritat sembla dubtar entre intervenir en llurs assumptes amb una gran severitat o deixar-li una més gran llibertat.

Aquesta més gran llibertat es veu per nombrosos indicis. Es construeixen moltes esglésies de forma il·legal, com a Heshang i després són beneïdes per un bisbe «oficial» que reparteix a tothom fotografies del Papa! Les antigues propietats de l'Església confiscades durant l'època de Mao Zedong es retornen progressivament. Fins i tot, amb una gran contradicció del principi de les «tres autonomies». Totes les esglésies, i no solament les catòliques, són estimulades perquè facin arribar capital de l'estranger i realitzin operacions financeres. El pretext és que s'han d'autofinçar i també prendre part al creixement econòmic del país. Però també es veu el perill: la fam del diner. Fins al punt que Mons. Jin Luxian,

bisbe de Xangai va declarar recentment: «Fa quaranta anys, no tenia por de veure els catòlics del nostre país perseguits. L'Església i la seva fe estaven al centre de la seva vida. Molts estaven preparats a sacrificar-ho tot per conservar la fe. Però, avui dia, amb el desafiament de la modernització, del materialisme pur i simple, de la idolatria pel diner, de l'individualisme, tinc molta por. ¿Com ensenyar als catòlics a viure l'Evangeli en una Xina que s'està transformant ràpidament? Heus aquí que això ha esdevingut una qüestió de vida o mort. (1 Esglésies d'Àsia. Document 5 B/94).

El martiri entre les Esglésies «clandestina» i l'«oficial»

Al costat de tot això és inacceptable que l'Estat vulgui intervenir dintre la vida de l'Església. Un dels sectors del partit que menyspreen la religió, s'ha ficat a uns llocs claus per poder dirigir l'Església directament i poder manipular-la més a la seva comoditat, (o al seu gust).

A Chengdu, a Sechuan, ha estat imposat com a vice-superior del Seminari Major una cúpula no catòlica. Això ha provocat que marxessin les tres quartes parts dels seminaristes que demanen que la formació en el Seminari estigui fonamentada en l'espiritualitat i inspirada en Jesucrist, en comptes de ser administrada per la força.

La ferida que continua martiritzant l'Església de Xina és l'oposició que hi ha entre l'Església anomenada «clandestina» que vol ser fidel al Papa, i l'Església oficial que, segons els principis de les «tres autonomies» no està en comunió

—almenys d'una manera oficial— amb Roma. La seva oposició, molt viva en segons quins llocs, resta en vanvi bastant teòrica per a molts fidels que van a missa a les esglésies que troben obertes, professant sense cap problema llur fidelitat al Papa. Tanmateix, la dificultat subsisteix.

Alguns fidels clandestins són molt rígids pel que fa a l'Església oficial. Un d'ells, un laic, acaba d'escriure un document sense matisos contra l'Associació patriòtica, organisme nomenat pel govern per servir d'enllaç entre el govern i l'Església. L'autor d'aquest document vol demostrar sistemàticament que aquesta associació està en realitat, per dividir l'Església i fer-la desviar de la seva finalitat espiritual i fer-la canviar en un organisme de naturalesa bàsicament social. Dintre d'aquest esperit, no és possible cap compromís. Fem notar que aquestes crítiques, que eren molt vàlides en època de Mao, avui dia haurien de ser matisades, ja que les circumstàncies han canviat.

Moment de la reconciliació

S'entreveuen ja unes obertures més grans. Un dels bisbes «clandestins», s'ha declarat partidari de la reconciliació i reunificació de l'Església a Xina. Cita al papa Joan Pau II que ha dit: «No es el moment de discutir qui té raó o qui està errat (qui té raó o qui no en té). És el moment de la reconciliació».

Esperem que la veu d'aquest bisbe assenyali un principi de flexibilitat entre les diferents posicions dels cristians.

L'Església té necessitat de totes les seves forces per fer cara als grans desafiaments que l'esperen: fer escoltar la veu profètica de l'Evangeli, no solament de cara al comunisme ateu, això ja ho fa amb coratge des de fa cinquanta anys, sinó també de cara als miratges d'una societat de consum que s'acosta a gaudir.

■ Jean-Marie Bosc
Missions étrangères de Paris
(«la Croix»)

L'Església Catòlica, malgrat la persecució que el règim comunista exerceix contra ella des del 1949, no ha vist disminuir els seus efectius. Ans el contrari. Fins i tot, hi ha observadors que detecten un important augment en el nombre dels seus fidels, xifrats en dotze milions. L'episcopat nadiu i els sacerdots autòctons han estat la força més gran de resistència contra la persecució. A la fotografia, un capellà davant un mural que proclama la Resurrecció de Jesús

IMPORTANT PUBLICACIÓ PER A LES COMUNITATS CRISTIANES DE CATALUNYA

PREGUEM AL SENYOR

Pregàries dels fidels per a totes les festes i tots els dies ferials, preparades per Mn. Pere Farnés

- Fórmules pròpies per a tots els diumenges i festes.
- Col·lectes conclusives pròpies per a cada diumenge, amb al·lusió al missatge del dia.
- Pregàries per a totes les solemnitats i festes del Calendari universal, i textos propis per a les de Catalunya.
- Formularis per a les festes de les principals famílies religioses amb cases a Catalunya.
- Breus intencions per afegir a la pregària ferial de totes les memòries obligatòries.
- Pregàries per a les misses rituals, per a les necessitats ordinàries i extraordinàries de l'Església, per als aniversaris, per diverses necessitats dels fidels i de la societat.
- Diverses celebracions de difunts.
- Peticions per afegir en determinades circumstàncies.
- Formularis breus per a les misses amb nens.
- Fórmules melòdiques per a la pregària universal.

Format: 17 x 24 cm. 479 pàgines. P.V.P.: 3.500 ptes.

—De venda a les llibreries—

EDITORIAL REGINA, S. A. Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

TARRAGONA

Commemoració del retorn de la imatge de la Mare de Déu dels Torrents

VIMBODÍ.— S'han celebrat solemnement les festes quinquennals de la Mare de Déu dels Torrents, que enguany s'han vinculat a la commemoració del cinquantenari del retorn de la imatge restaurada a l'ermita.

Com a preparació de les festes, es van netejar els voltants del temple, s'inaugurà una interessant exposició filatèlica de tema marjà i se celebrà una Eucaristia commemorativa de la restauració de l'ermita.

Amb tot el poble engalanat, els vimbodincs assistiren a la processó—coneguda com la dels Fanalets— que va portar la imatge des de l'ermita fins a l'església parroquial. L'escultura va recórrer part dels carrers de la vila i va ser seguida per moltíssima gent. El vicari general de l'arquebisbat de Tarragona, mossèn Aragonès, la va presidir.

L'ofrena floral a la Mare de Déu va precedir la Missa oficiada per l'arquebisbe de Tarragona, Ramon Torrella i concelebrada per diversos sacerdots. La Coral «Veu de la Terra» de la vila cantà la missa «Te Deum Laudamus» del mestre Perossi. L'església quedà petita per la gran quantitat de fidels que hi van assistir. Seguidament, a la plaça

Detall d'un dels carrers de la vila engalanat per a les festes

Major es pogué admirar l'actuació de l'Esbart Dansaire de Valls. La tarda va obrir-se amb la processó solemne i va ser presidida pel Dr. Torrella.

La missa següent va ser oficiada pel bisbe d'Urgell, Joan Martí i Alanís, el qual recordà els lligams que té amb la Conca, on fou director del col·legi de la Mercè de Montblanc. El temple parroquial estava ple de gom a gom. Després es féu l'acte de retorn de la imatge a l'ermita, presidit pel vicari episcopal, mossèn Raventós.

L'acte de cloenda consistí en

una Eucaristia a l'ermita, concelebrada pel monjo de Poblet, Jordi M. Bou i el rector de la parròquia de la Mare de Déu dels Torrents, Josep Torres. Tot seguit hi hagué un dinar de germanor amb una paella per a tres-centes persones que acabà amb el rés del rosari i el cant dels Goigs.

Una vegada més, Vimbodí donà fe de la seva estimada Mare de Déu, que des de la seva trobada i durant diversos segles fou guardada pels monjos del monestir de Poblet.

■ J.M. Cunillera

ESGLÉSIA I ESCOLA

El perquè de l'escola cristiana

Les darreres setmanes he rebut trucades de locutors d'emissores de ràdio i redactors de diaris demanant informació sobre el començament de curs a les escoles cristianes de Catalunya.

Una de les preguntes solia referir-se a la raó de ser d'aquests centres docents i la qüestió de les admissions d'alumnes: ¿En què es distingeixen les escoles cristianes? ¿Què hi demanen els pares? ¿Per què hi porten els fills? ¿Tenen prou places escolars per atendre la demanda? ¿Hi ha escoles cristianes en crisi?

Una altra pregunta, també freqüent, era deguda a la situació de canvi de l'actual sistema educatiu: ¿Estan preparades les escoles cristianes per a respondre al repte de la reforma? ¿Quina actitud adopten els professors? ¿Han participat en cursos de formació? ¿És veritat que hi ha escoles que tenen greus problemes econòmics i que difícilment podran fer les inversions necessàries per a impartir els nous ensenyaments?

I també se m'ha fet una pregunta fora de context: ¿Creu que en l'actual societat pluralista continuen tenint raó de ser les escoles cristianes?

Una ràpida observació de la realitat de les escoles cristianes de Catalunya en el present moment històric ens fa veure que la seva identitat, l'especificitat de l'educació que imparteixen, la demanda de places per part de les famílies i les característiques dels seus equips docents són aspectes diferenciats d'una mateixa qüestió fonamental: l'educació cristiana té uns components propis que justifiquen la dedicació de persones i mitjans materials, i constitueix una aportació valuosa de l'Església catòlica a la nostra societat.

És un fet indiscutible: hi ha un ampli sector de famílies que demana amb insistència les escoles cristianes com una oferta educativa clarament diferenciada en el marc del pluralisme escolar.

He vist pares i mares indignats perquè l'escola que havien escollit no té places per als seus fills, i han fet gestions inimaginables per fer valer allò que ells consideren un dret fonamental: la lliure elecció d'escola. Podria fer llista, i seria llarga, de les sol·licituds de «recomanacions» per trobar una solució a aquest greu problema, i els interessats donen els arguments que en cada cas semblen més convincents: la proximitat del domicili familiar, els germans en el mateix centre, el fet que el pare o la mare s'hi havien educat, la situació en què es troba el fill o filla, etc.

Insisteixo: les escoles cristianes són cada dia més valorades pel que són i per l'educació que ofereixen. És un bon signe.

Però vull afegir una dada preocupant que també és indiscutible: hi ha famílies que volen educar els seus fills en escoles cristianes per motius que tenen molt poca cosa a veure amb la identitat d'aquests centres docents. Més que una educació cristiana, el que els interessa és el prestigi o la bona fama de l'escola. I quan la direcció del centre els explica els trets bàsics del seu caràcter propi no dubten gens ni mica a manifestar que hi estan totalment d'acord, malgrat que ni poden ni volen col·laborar a educar cristianament els fills. Heus aquí un problema greu.

Avui més que en altres circumstàncies històriques o en altres ambients és totalment necessari que les escoles de l'Església facin una oferta clarament definida d'educació cristiana i que els seus equips de professors se'n sentin corresponsables. La imatge exterior d'una escola concreta pot desorientar si no està acompanyada d'una comunitat educativa compromesa a fer realitat allò que sovint està tan ben expressat en els papers.

■ Francesc Rius

TORTOSA

Una jove de Guinea professa com a monja de les Agustines

Aquesta monja guineana ja porta la toca blanca i l'hàbit negre, després de professar els vots

ULLDECONA.— Sant Lluç és el Patró de la feligresia d'Ulldecona. Fa vora dos anys, el dia de la Festa Major, la Reina de les Festes i la Presidenta de les Esclaves de la Mare de Déu varen acompanyar durant la processó a una jove de Guinea Equatorial, la Marta Mofuman Edu Nchama, que venia per consagrar a Déu la seva vida, ingressant al Convent de Mònjes Agustines Contemplatives d'Ulldecona.

A l'ofertori de la missa es va oferir al Senyor: «Tomad, Señor, y recibid toda mi voluntad, todo mi entendimiento, todo mi ser. Vós me lo disteis, a Vós, Señor, lo torno. Todo es vuestro. Disponed a vuestra voluntad. Sólo os pido humildemente, por intercesión de nuestra Madre, la Virgen de Piedad, vuestra gracia y vuestro amor.»

I, girant-se cara el poble, els va dirigir aquesta salutació: «Gracias, pueblo de Ulldecona, por la acogida que me habéis dado.» El poble congregat al temple va respondre amb un vibrant aplaudiment.

Recentment, en plenes Festes Quinquennals el Senyor Bisbe de la diòcesi, monsenyor Lluís Martínez Sistach, ha celebrat la cerimònia de la Professió Religiosa de la monja guineana. Una cosina seva, la Ana Ma. Nchama Ndong Nsaa també està al Monestir Agustinià, preparant-se com a postulant.

La fe uneix els pobles. Aquesta professió és una mostra més dels nombrosos grups de religioses que ara «importem» d'ultramar.

■ J. Blanc i Bahima

TARRAGONA

S'ha inaugurat al cap d'un any d'haver començat les obres

L'Església de Sant Josep es posa en marxa

REUS.— El passat 24 de setembre es va consagrar la nova església de Sant Josep Obrer, sala que forma part del nou Centre Pastoral, en un barri de gent treballadora. La solemne celebració fou presidida per l'arquebisbe de Tarragona Ramon Torrella i Cascante, i concelebrada pels rectors i sacerdots de la ciutat. La part musical va estar enriquida per l'Orfeó Reusenc. En acabar l'Eucaristia, la imatge de la Mare de Déu va ser coronada per les cambreres del Santuari i el grup de Misericòrdies li van posar el mantell. També se li féu una ofrena en record del IV Centenari de l'Aparició.

La planta de dalt és pròpiament l'església, on hi caben unes 250 persones assegudes. Al fons s'hi ha la sagristia, el confessional, el Santíssim i el baptisteri, distribuïts en petits espais, separats l'un de l'altre. El sagrari, que ha estat una donació de les filles de Sant Josep, fa 1'20 metres per 60 centímetres i és d'estil neoclàssic amb plata, esmalt i daurat. Per a mossèn Josep Bladé, rector de

la parròquia, és «la joia de la casa». Al costat hi haurà una llàntia neogòtica que hi fa joc.

Cal destacar, que la pila baptismal és de pedra i està fixa a terra. Segons Mn. Bladé, el fet de tenir un espai pel baptisteri fa que es pugui recuperar el simbolisme d'incorporar el nou batejat a la comunitat. D'altra banda, l'altar ha estat una donació d'una família de la ciutat.

Les escultures del nou centre són obra de l'artista reusenca, Mercé Bessó. Són tres imatges que, juntament amb la comunitat cristiana, volen conformar una icona. Crist que presideix, Maria i Sant Josep, el Patró, regal de les Carmelites Tereses de Sant Josep. Les escultures són de guix enriquit i policromat. La situació del Crist a l'altar permet que des de qualsevol lloc de l'església es vegi centrat.

El Centre pastoral, amb un estil modern i sense barreres arquitectòniques, té molta lluminositat i els colors que predominen, sense exageració, són el blanc i el blau, recordant la Mare de Déu. La construcció, està composta de dues plantes. La primera compta amb diverses sales que inclouen el despatx parroquial, quatre sales de catequesi i una per a reunions i altres activitats on hi caben seixanta persones.

Cada sala està dedicada als

fundadors de diversos ordres religiosos establerts a la ciutat: Santa Maria Rosa Molas, Sant Joan de la Salle, Marie Poussepin i Teresa Guasch. Destaca de manera especial la sala de la Misericòrdia, la més gran de totes, que vol ser el memorial de l'Aparició de la Mare de Déu i servir de seu al Grup de Misericòrdies. Ha col·locat una imatge de la Verge, donació feta pel Santuari i una pintura mural de Pere Calderó, que té com a centre el campanar (representant de Reus) i al seu voltant s'ha reflectit la història d'Isabel Basora, mentre s'aprecia la nova església de Sant Josep Obrer.

Segons el nou rector, Mn. Josep Bladé: «La construcció de 900 metres quadrats és lluminosa, acollidora i gens cara. Avui dia no ens podem permetre una construcció amb aspectes ornamentals a causa dels seus costos elevats, sinó que els moments

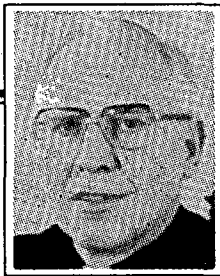
presentes demanen edificis utilitaris». I afegí: «El dia de la inauguració vingueren molts feligresos, i a més hi participaren els gegants, la mulassa i, fins i tot, les colles castelleres s'hi van integrar». Preguntat per com se sent en aquests moments respongué: «Molt content, la gent respon molt be, més de 200 nens apuntats a la catequesi, dos grups de postcomunió i dos grups de confirmació, veig que el jovent s'hi integra. L'objectiu preferent d'aquests moments és seguir construint, però les persones».

L'arquebisbe de Tarragona, Ramon Torrella i Cascante, el dia de la inauguració va remarcar que: «L'Església quan predica també civilitza, ja que és portadora de cultura entre la gent». I exhortà a ser testimonis de l'Evangeli sense por, amb vigor i valentia».

■ Gemma Morató

FETS I CRITERIS

Promoció humana i evangelització

Parlar de promoció humana i d'evangelització és parlar de dues realitats diferents, que tenen cadascuna el seu contingut específic però que es relacionen amb lligams interns i que no són oposades ni antagòniques.

La promoció humana es refereix al progrés cultural, tècnic, social, polític i econòmic, i té per objecte tant el creixement de la persona com el de la comunitat i el dels pobles.

L'encíclica *Populorum progressio* està tota ella dedicada al desenvolupament integral dels homes i dels pobles, el qual, segons ensenya l'Església, no pot reduir-se al creixement econòmic, sinó que ha de comprendre tots els aspectes personals i col·lectius. Per això es parla d'un desenvolupament integral de l'home i d'un desenvolupament solidari de la humanitat. L'abisme que hi ha entre els països pobres i els països rics és un problema de justícia mundial.

El Concili Vaticà II va recordar que «Déu ha destinat a l'ús de tots els homes i pobles la terra amb tot el que conté, i així els béns creats han d'arribar a tothom de forma equitativa, conduïda per la justícia i acompanyada per la caritat». (Cf. *Gaudium et spes*, n. 69).

Tota la tasca de promoció humana consisteix a fer possible el pas, per a cadascú i per a tots, de condicions menys humanes a condicions més humanes, de condicions injustes a condicions justes.

Els pobles també tenen dret al seu desenvolupament integral, que comprèn també autogovernar-se, ser responsables del propi futur i mantenir relacions en igualtat de condicions dins la comunitat internacional. Evangelitzar és anunciar la Bona Nova

del Regne de Déu, és anunciar Jesucrist a aquells que l'ignoren o bé donar a conèixer millor l'Evangeli a aquells que ja coneixen Jesucrist.

Molt sovint, en lloc de donar una visió dels aspectes essencials de l'evangelització, se'n dona una visió parcial. En l'exhortació apostòlica *Evangelii nuntiandi* de Pau VI, que és el millor document que tenim sobre aquest tema, trobem aquesta interessant explicació: «L'Església evangelitza quan, pel sol poder diví del missatge que ella proclama, intenta convertir al mateix temps la consciència personal i col·lectiva dels homes, la vida i els seus ambients concrets» (EN 18).

L'Evangeli ha de ser proclamat en primer lloc pel testimoniatge de vida que suposa presència, participació i solidaritat. Però no hi ha veritable evangelització si l'ensenyament, la vida i la persona de Jesús de Natzaret no són explícitament anunciats.

Promoció humana i evangelització es relacionen mútuament i no van separades: per una part, l'Església ha fet sempre una gran tasca de promoció humana a les missions i als barris de les ciutats; per l'altra, la promoció humana ha preparat l'anunci de l'Evangeli i sovint ha estat ja un testimoniatge de l'amor cristià.

D'altra banda, la predicació de l'Evangeli ha ajudat a aprofundir la dignitat de la persona i la solidaritat humana. Jesús va dir: «Busqueu primer el Regne de Déu [...], i tot això el vostre Pare celestial us ho donarà de més a més» (Mt 6, 33).

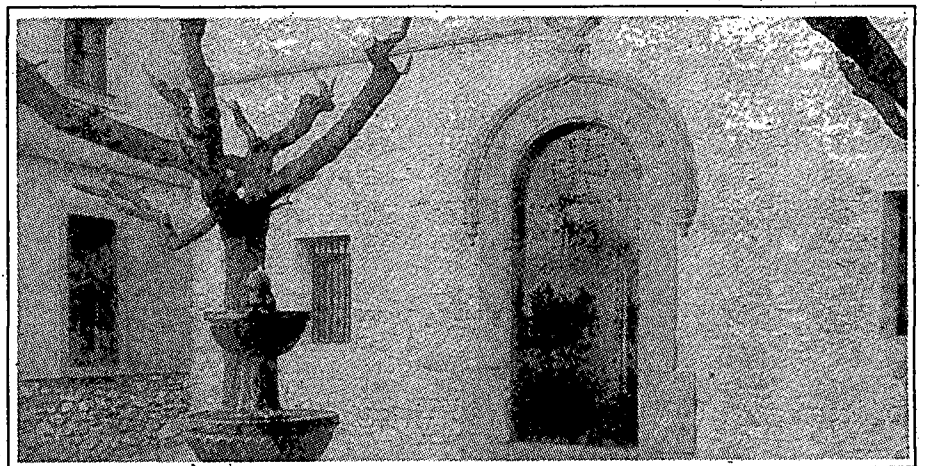
■ † Ramon Torrella i Cascante

Arquebisbe de Tarragona i Prímat

TORTOSA

Cent anys de les Mínimes

Una llarga relació de béns espirituals

MORA D'EBRE.— Una de les característiques de la panoràmica urbana de Móra d'Ebre és el gran complex religiós format pel monestir de les Religioses Mínimes i la seva església neogòtica —temple expiatori del Sagrat Cor— particularitzat per una gran rosassa que reflecteix l'espiritualitat del lloc. La història d'aquest indret es resumeix en tres dates: 1883, quan es col·locà la primera pedra del monestir; 1894, el dia 5 d'octubre —ara fa cent anys—, quan arribà la primera comunitat, i l'any 1925, amb la benedicció del temple que centra la vida del convent.

Fou la venerable Filomena Ferrer (1841-1868) qui, per mitjà de repetides visions i inspiracions de profund significat espiritual, motivà aquella obra que no pogué dur a terme en morir en plena joventut; però ella repetia que ho deixava en mans de Déu, «que tindrà cura de tot».

Móra d'Ebre, la comunitat de religioses mínimes que habita aquella «Domus Dei» i la comarca de la Ribera d'Ebre rememoraran enguany el centenari de l'establiment d'aquella família entre nosaltres. No hi ha dubte que l'estada de les Filles de sant Francesc de Paola a Móra ha significat una llarga relació de béns espirituals que en aquest any jubilar recordarem amb especial afecte.

GIRONA

Inauguració del nou curs a l'Institut Diocesà de Teologia

GIRONA.— El divendres, 4 d'octubre, ha tingut lloc la inauguració oficial del nou curs a l'Institut Diocesà de Teologia amb una missa a l'església del Seminari, presidida pel bisbe Jaume Camprodon. El doctor Camprodon ha afirmat que «l'Església de Girona necessita cristians formats sòlidament, capaços de donar raó de la seva fe i de donar-ne als altres».

Després de la missa va tenir lloc una sessió acadèmica en la qual el professor de l'Institut, doctor Josep Maria Cardelús, va pronunciar la lliçó magistral sobre la influència del Dret Canònic en el dret català i la seva repercussió al bisbat de Girona.

L'Institut de Teologia va ser erigit canònicament el 14 de setembre de 1989 i està vinculat a la Facultat de Teologia de Catalunya i concedeix el títol de «Diplomat en Teologia» als alumnes que acaben i aproven els tres cursos. Les classes es donen de dilluns a dijous al Seminari.

■ M. Caballé

BARCELONA

Amb unes jornades d'estudi, de diàleg i de pregària

Cloenda del Centenari de santa Clara d'Assís

BARCELONA.— Un centenar de monges clarisses, i un grup més reduït de seglars, assistiren a les «Jornades d'estudi i de reflexió» en la cloenda del VIII Centenari del Naixement de Santa Clara. Entre altres personalitats hi féu una ponència el Dr. Pere Tena, bisbe auxiliar de la diòcesi.

Les jornades tingueren lloc en la sala IFAC els dies 28-30 de setembre, i foren organitzades per l'Associació Hispànica d'Estudis Franciscans (A.H.E.F.).

La temàtica exposada durant la setmana per eminents especialistes, girava entorn de la santa, com a dona, com a fundadora, escriptora i deixeble de sant Francesc, del qual se'n considerava —com ella mateixa deia— «la petita planta». Una de les ponències més reeixides fou la del bisbe auxiliar de la diòcesi, Dr. Pere Tena, sobre el tema, *Actualitat de l'esperit de sant Francesc i santa Clara*.

Durant la setmana d'estudi també es féu un resum de tot el VIII Centenari clarià celebrat a Espanya i Portugal. El dijous, els assistents pelegrinaren a Montserrat, essent rebuts per l'abat del monestir, pare Sebastià Bardolet.

El dissabte, 2 d'octubre, a les 13 h. del matí, tingué lloc una solemne Eucaristia en el santuari Sant Antoni de Pàdua (Franciscans, Santaló, 80) concelebrada per uns 15 sacerdots i presidida pels provincials dels franciscans i caputxins de Catalunya, —Josep Gendrau i Enric Castells— respectivament, i el degat de religiosos i religioses de la diòcesi, Dr. Josep-A. Arenas. Actuà la Coral Reversa, i, acabat l'acte litúrgic, les clarisses de Catalunya oferiren a la nombrosa assistència un àgape fraternal en els claustres del convent franciscà.

Cal advertir que tots els temes d'aquestes jornades han estat recollits pel pare Agustí Boadas, o.f.m. i editats per l'A.H.E.F. en un llibre titulat *Santa Clara*. Es va donar l'obsequi i record a tots els assistents en l'últim dia d'aquestes Jornades amb les quals a Catalunya s'ha clausurat oficialment l'esmentat centenari clarià.

■ Francesc Gamissans

URGELL

Inauguració de curs al Seminari

«Mantenir la balança equilibrada perquè la decanti el buf de Déu»

LA SEU D'URGELL.— Presidits pel bisbe Joan, Xavier Parés, rector, professors, preveres de la ciutat i seminaristes van participar a la inauguració del curs 1994-95 del Seminari Diocesà d'Urgell. L'acte tingué lloc a la sala de la Casa del Bisbat el dia 26 de setembre.

Ramon Porredon, secretari d'estudis, llegí l'acte del curs anterior, que destaca, entre altres actes, l'ordenació de dos preveres a la catedral el dia 25 de juny. Xavier Parés, després de proclamar la fe de l'Església i prendre possessió del càrrec de rector, pronuncià la lliçó inaugural sobre la litúrgia, centre del culte eclesial i font d'espiritualitat. El Sr. Bisbe, amb un to confidencial, comentà la marxa del seminari com «una experiència globalment positiva». Digué als seminaristes que el seu repte és «arribar a ser bons sacerdots» i així «consolidar l'experiència» endegada per la diòcesi. Sobre el Seminari el Sr. Bisbe manifestà: «En conjunt estic molt content de les persones». Entre tots fan l'esforç de «mantenir la balança equilibrada perquè la decanti el buf de Déu», digué el bisbe Joan en referència a la vocació sacerdotal. La formació dels seminaristes es fonamenta damunt els pilars següents: els estudis, els valors humans i la convivència, la vida espiritual i les pràctiques pastorals. La celebració de la missa votiva de l'Esperit Sant, a la capella de la Casa Missió clogué l'acte

El rector del Seminari llegeix la lliçó inaugural del curs 1994-95

inaugural del curs acadèmic.

Catorze seminaristes integren actualment la matrícula del Seminari d'Urgell: cinc estudien teologia i filosofia al Seminari Interdiocesà de Barcelona, sis cursen estudis al Seminari Diocesà de La Seu d'Urgell i tres fan l'etapa d'iniciació pastoral a parròquies del Bisbat.

El dia 21 de setembre van ingressar al Seminari Diocesà tres joves procedents de Bogotà. Han arribat a la Diòcesi amb l'objectiu de ser preveres d'Urgell i han iniciat amb il·lusió l'etapa de formació.

■ Antoni Mirabet

Ser evangelitzats a la presó

BARCELONA.— El primer d'octubre tingué lloc la Jornada anual del voluntariat de presons que amb el lema «Com som evangelitzats a les presons» va possibilitar l'encontre de la multitud de persones que treballen en aquest camp a la ciutat comtal.

La Jornada començà amb una Taula Rodona, en la qual vuit voluntaris de presons barcelonins van oferir el seu testimoni de treball. Després es féu una reunió per grups, en la qual es tractà el tema central de l'encontre, i el delegat de Pastoral Penitenciària en Barcelona, Josep M. Fabró, presentà els objectius del Secretariat pel proper curs.

El treball a les parròquies, el coneixement d'altres grups, la formació permanent i la tasca dels voluntaris i dels funcionaris de les presons, seran els temes fonamentals d'estudi per al 1995.

El bisbe auxiliar de Barcelona, Joan Enric Vives, participà en la Jornada i presidí l'Eucaristia final.

■ S.I.C.

BARCELONA

El CEP inicia el nou curs ampliant la seva oferta acadèmica

L'arquebisbe de Tarragona, Ramon Torrella, com a president del Centre d'Estudis Pastoral de les diòcesis catalanes va inaugurar el curs acadèmic 1994-95 del CEP al carrer Rivadeneyra 6, el passat 5 d'octubre. El nou director del centre, Mn. Francesc Pardo, que va prendre possessió del càrrec el passat mes de desembre en relleu de Mn. Joan Battles, va indicar que aquest primer canvi en la direcció després de 25 anys havia obert alguns interrogants ja que «alguns pensaven que hi hauria una orientació diferent», però després d'adoptar una actitud de paciència, serenor i treball, «cal iniciar aquest nou curs tancant definitivament el temps d'interinitat o interrogació que s'ha viscut».

El director del CEP va reconèixer que després de rellegir els resultats de l'etapa diocesana del Concili Provincial de la Tarraconense, està convençut que «cal una revitalització de l'acció pastoral i una major formació». En aquest sentit, Mn. Pardo es va referir a l'esforç que ha realitzat el CEP per arribar arreu de Catalunya, un bon exemple és l'èxit de públic que va aconseguir l'any passat el 2on. Curs Bàsic de Pastoral que es féu a Mollerussa amb un total de 70 alumnes de les diòcesis de Lleida, Solsona, Tarragona i Urgell que contrasta amb el resultat obtingut a Barcelona on només s'hi van matricular 16 alumnes.

Una llicenciatura en Estudis Pastoral

El director del CEP també va parlar sobre la necessitat d'aconseguir un Institut Superior d'Estudis Pastoral vinculat a la Facultat de Teologia de Catalunya. Aquests estudis equivaldrien a una llicenciatura i a un doctorat en pastoral que actualment és impossible cursar, però Mn. Pardo va afir-

D'esquerra a dreta: Mn. Francesc Pardo, director del CEP; Mons. Carles Soler i Perdígó, bisbe auxiliar de Barcelona; Mons. Ramon Torrella, arquebisbe de Tarragona; Mn. Manel Simó, secretari del CEP i Mn. Miquel Barberà, membre del secretariat permanent del Concili Provincial Tarraconense, que va pronunciar la lliçó inaugural

mar que la constitució de l'Institut Superior «no representarà l'acabament de la tasca realitzada ni la reconversió del CEP que continuarà com a centre de formació, reflexió i reciclatge permanent, obert a tothom que ho desitgi».

Per altra banda, el nou rector de Vallirana, Manel Simó que és periodista i secretari del CEP va llegir la memòria del curs 1993-94 que valora la participació de públic en els diversos cursos que va organitzar el Centre d'Estudis Pastoral: uns 40 alumnes es van matricular als 14 temes que comprenia «Un Concili Pastoral per Catalunya» que proposava unes reflexions,

amb motiu de la convocatòria del Concili Català, que pretenia veure quina és la nova situació pel que fa a la fe i a l'Església, quina ha de ser la presència evangelitzadora dels cristians en aquesta nova societat i de quins efectius pastorals es disposa. A les sessions vespertines, cursets monogràfics sobre diversos temes d'actualitat, Mn. Ballarín que parlà sobre «Creients i descreguts» va batre el rècord de participació amb 126 alumnes, un altre dels temes, «Profetisme i vida cristiana» sobre el qual va parlar el monjo de Montserrat, el pare Hilari Raguer, s'ha editat en forma de llibret. Aquesta primera experiència es

vol repetir per donar a conèixer altres temes que es puguin utilitzar com a «eines de pastoral».

El secretari del CEP va avançar les novetats previstes per aquest nou any acadèmic: un curs de 63 hores, els dimarts al matí, sobretot per a sacerdots, diaques i religiosos sobre «La comunicació en l'acció pastoral» que es divideix en tres blocs: «La comunicació escrita i àudio-visual», «Taller sobre l'homília», «La comunicació amb grups», per altra banda hi ha hagut una reconversió en les sessions que fins ara es deien «Qüestions d'Església» en «Eines de pastoral», un seguit de temes de caràcter pràctic per ajudar a «saber fer» en aquest camp.

Fidelitat a l'evangeli i a Catalunya

Mn. Miquel Barberà, vicari de pastoral de Tarragona i membre del secretariat permanent del Concili Provincial Tarraconense va pronunciar la lliçó inaugural del curs que versà sobre el tema «Sociologia del fet religiós i l'acció pastoral», on destacà la importància de treballar conjuntament en els dos camps i procurar que «la pastoral no dificulti la tasca de la sociologia encara que a vegades els resultats obtinguts no siguin els que ens agradaria sentir».

Com a cloenda, l'arquebisbe Ramon Torrella va lliurar els diplomes als alumnes que han acabat els cursos de Pastoral i Bíblia, va remarcar dos aspectes que han estat presents en el CEP des dels seus inicis: la fidelitat a l'Evangeli i a Catalunya i va animar al nou Consell Directiu a tirar endavant amb esperança fent-se seva la pregunta incisiva del Concili Català: «¿Esperit, què demanes al Centre d'Estudis Pastoral de les diòcesis catalanes?»

■ Glòria Carrizosa

Les exigències de l'evangelització

BARCELONA.- El catedràtic d'Antropologia teològica de la Universitat de Deusto, Lluís M. Armendáriz, SJ, pronunciarà la lliçó inaugural de les nombroses activitats endegades per la Fundació Joan Maragall. És va dedicar a plantejar les exigències de l'evangelització en el moment present, impregnat de secularització i de crisi religiosa. En la fotografia es pot veure d'esquerra a dreta: el Dr. Antoni Matabosch, president de la Fundació Joan Maragall; Mons. Ricard Maria Carles i Gordó, arquebisbe de Barcelona, i el ponent Dr. Armendáriz.

Inauguració del curs de les Escoles Parroquials

BARCELONA.— Seguint un torn itinerant, aquest any la inauguració del curs 1994-95 de les Escoles Parroquials de l'Arquebisbat de Barcelona, s'ha celebrat a l'Escola I.P.S.E. (Institut Pedagògic Sociològic Educatiu).

L'acte fou organitzat per la Fundació d'Escoles Parroquials, entitat que coordina i gestiona 26 de les 42 escoles parroquials existents a l'arquebisbat de Barcelona al conjunt de les quals hi assisteixen uns 14.000 alumnes, que són atesos per uns 800 professionals de l'ensenyament i administratius.

Començà l'acte amb una exposició a cura del president de la FEP, Mn. Carles Sauró, el qual passà revista a les realitzacions dutes a terme durant el curs passat, de les quals destaca la inauguració del nou edifici de l'escola I.P.S.E., que acollia els presents.

A continuació prengué la paraula el bisbe auxiliar Mons. Joan-Enric Vives que presidia la inauguració del curs en nom del Senyor Arquebisbe de Barcelona, i ressaltà l'esforç dut a terme pels tots els qui col·laboren en les Escoles que, han sentit la necessitat de sembrar la llavor evangèlica, esperant que el Senyor la farà fructificar. Remarcà que cap dels qui intervenen en aquestes escoles parroquials ho ha fet amb fins lucratiu, sinó senzillament, amb esperit de servei.

A continuació els assistents es desplaçaren a la

Mons. Joan-Enric Vives, s'adreça als assistents a la inauguració de curs de les Escoles Parroquials de l'arquebisbat. Al seu costat Mn. Carles Sauró, president de la FEP

cripta del temple parroquial de Ntra. Sra. del Pilar, on se celebrà l'Eucaristia que presidi Mons. Vives i fou concelebrada pels rectors assistents.

Els actes inaugurals del curs 1994-95 acabaren, a les instal·lacions del col·legi I.P.S.E. amb un «cava» servit per aprenents de l'Escola Professional de Sant Vicenç de Sarrià.

BARCELONA

Inaugurat el nou curs acadèmic de l'Institut de Teologia de Barcelona

La teologia, una font lluminosa per al coneixement del món

D'esquerra a dreta: Mn. Pere Farnés, P. Josep M. Coll, Dr. Joan Guiteras i Dr. Ricard M. Carles, durant la lectura de la memòria del curs anterior

El propassat 3 d'octubre se celebrà l'acte oficial inaugural del curs 1994-95 de l'Institut de Teologia de Barcelona —vinculat a la Facultat de Teologia de Catalunya—, que tingué lloc a la sala d'actes del Seminari Conciliar de Barcelona, sota la presència del seu il·lustre president, el Dr. Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona. També hi assistiren Mons. Joan Carrera, bisbe auxiliar de Barcelona, el Dr. Joan Guiteras i Vilanova, director de l'Institut de Teologia de Barcelona, nombroses autoritats eclesiàstiques i acadèmiques juntament amb un gran nombre de persones fidels a l'obra de l'esmentada institució.

Després d'unes breus paraules de benvinguda a tots els assistents a càrrec del Dr. Carles, el director de l'Institut de Teologia de Barcelona va encetar la lectura de la memòria del curs anterior, el qual comptà amb gairebé cinc-cents alumnes. El Dr. Guiteras va fer esment de dos fets rellevants que veieren la llum en el curs 1993-94: la creació de la revista «Teologia Actual» i la constitució de l'associació d'antics alumnes i amics de l'Institut de Teologia de Barcelona. «Teologia Actual» és una revista de divulgació teològica, sota l'empareda de l'Institut, «per a tots els qui senten la inquietud de tenir uns criteris del fet cristià». En el seu primer any de vida la publicació ha tingut 602 subscriptors. «Enguany el nostre repte —digué el Dr. Joan Guiteras— és doblar aquesta xifra i aconseguir més anunciants i col·laboradors laics».

Dimensió catequística

Recordà que entre els ex-alumnes de l'Institut de Teologia de Barcelona hi ha avui dia preveres, religiosos, religioses, missioners, etc. «Tots han trobat en el centre eines de treball i mestratge. Cal obrir els horitzons d'una joiosa esperança per dur el missatge de Déu al món dels nostres dies», manifestà el director de l'Institut. Així mateix, va remarcar la cabdal dimensió catequística dins la formació dels estudiants: «la catequesi és el ressò de la paraula de Déu». Pel que fa al nou curs —el vint-i-dosè— de l'Institut de Teologia de Barcelona, el Dr. Guiteras asseverà el següent: «Una xarxa de vint-i-dues malles és força llarga i ferma. Esperem de debò que creixi encara molt més».

Totseguit el Dr. Josep M. Esquirol, professor de la Universitat de Barcelona, va impartir la lliçó inaugural del curs 1994-95 el títol de la qual va ser «La ferida del món i el silenci de Déu». El ponent féu una interessant reflexió sobre la qüestió del mal —el tema metafísic i teològic per excel·lència— i del seu signe identificador, el sofriment, que l'anomenà «la ferida del món». «La condició humana —digué— roman amara da de mal, en forma de precarietat, finitud, negativitat, sofriment, odi, violència, pecat, etc. De tal manera, doncs, pensar a fons en el mal demana pensar en l'home i Déu».

Els silencis de Déu

Davant l'experiència humana del sofriment, el Dr. Esquirol va parlar dels «tres silencis de Déu» que es donen de manera constant a la vida dels éssers humans. «El primer silenci —afirmà el professor— és el del Déu que no contesta quan més es necessita, el de qui no respon al plany i a la pregària; és el silenci de Déu en els moments de més sofriment i de més pena. El segon silenci, més de caire teòric, és el silenci fred que prové precisament de la no existència de Déu; és el silenci valorat per l'ateisme. El tercer silenci és el silenci del Déu que pateix; és el silenci acollidor del Déu sofrint, del Déu com-passiu, del Déu que pateix juntament amb els homes i que juntament amb ells rep i lluita contra el mal del món».

L'arquebisbe de Barcelona va qualificar la lliçó inaugural del Dr. Josep M. Esquirol de «posseïdora d'una gran profunditat intel·lectual i sensibilitat espiritual». També afirmà que «el tercer silenci és el motiu més important que tenim per estimar Déu». El Dr. Carles tingué paraules de gratitud per la transcendental tasca que duu a terme l'Institut de Teologia de Barcelona i la seva contribució a la ciutat, la diòcesi i tot Catalunya. «Des de la teologia —expressà l'arquebisbe de Barcelona— es fa un servei al país i a la seva ciutadania. És una eina de primer ordre per al coneixement del món». En acabar el seu breu parlament, el Dr. Ricard M. Carles declarà inaugurat oficialment el nou curs acadèmic de l'Institut de Teologia de Barcelona.

■ Miquel Àngel Codina

CARTA DOMINICAL

L'acció política dels cristians

Hi ha cristians de tota edat que viuen la fe amb el desig i l'esperança ferma d'oferir-la al seu proïsme i al seu entorn. Els uns, des de la quotidianitat viscuda en coherència amb la fe, lluitant contra l'esquizofrènia sempre possible de no actuar segons el que hom creu; d'altres, des de la militància cristiana; alguns, des de la vida política; tots, en aquest món, que «és casa de l'home perquè és casa de la intel·ligència humana» (Leo Strauss). Però ho és a condició que la humanitat miri de ser com la va pensar qui la va crear, sense marginal-ne la dignitat o la bondat, la qual cosa seria un indicatiu de no cultivar integralment la intel·ligència.

Això suposa l'esforç constant per una elevació moral. I també la convicció que «l'ésser que som és esforç, és a dir, afirmació, tant com desig, és a dir, absència, mancança, buidor» (Paul Ricoeur). Aquesta constatació en el creient no és pas negativa; més aviat l'impulsa a estar sempre ben obert al que és transcendent, perquè allò sagrat «apareix com si disposés de l'existència de l'home, perquè la fa ser absolutament com un esforç i un desig de ser».

També la societat, per créixer, necessita la insatisfacció o l'ideal que la sobrepassa i desitja, o —en el nostre cas, els creients— l'ideal a què hom es crida. El «sóc pensat, per tant existeix» de Von Balthasar no es pot referir només al fet que existeix perquè vaig ser pensat per Déu, sinó a «com» sóc pensat per qui pot i vol ajudar-nos —a cada un i a la societat— a assolir-ho. Com que la comprensió humana és finita, també són massa limitades les fites, quan es prescindeix de qui pot alliberar de molts límits. Per això, entre altres raons, la negació de Déu, com a tesi política, sol donar mals resultats a la societat; també pel que fa a la felicitat dels ciutadans.

«La política no proporciona la felicitat —diu Martin Kriele, director del seminari per a la Filosofia de l'Estat de la Universitat de Colònia—. Això ho assolim amb la religió, amb les idees, amb l'amor, l'amistat, i amb un compromís social. La política, en el fons, només proporciona seguretat, llibertat, justícia, un cert equilibri social i pau. I, tot i això, continua havent-hi persones que són infelices: hi ha malalties, depressions...». Abunda en la mateixa línia Vittorio Possenti, parlant de religió i de filosofia política. Intenta proposar el significat del cristianisme com a constitutiu d'una forma correcta d'actuació política, ja que «reconduint la política al seu deure mundà, el cristianisme la desacralitza; alhora que despolititza la religió. Desacralitzar la política vol dir posar-la al punt just: cap model no haurà de ser canonitzat i allò que és polític roman com a realitat penúltima, o sigui, que no és intocable». I en dona la raó apel·lant a la transcendència: «La desacralització és realitzada des del cristianisme en virtut de la seva veritat transcendent».

Des de la fe, coincidim en l'objectiu de l'esforç d'una societat democràtica, que defineix el mateix Possenti amb una definició que voldríem prou que reflectís la nostra societat: «El perfeccionament integral de les persones com a agents morals que progressen en les virtuts i es desenrotllen en la cultura».

■ † Ricard M. Carles
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

La indiferència (I)

Es queixava el president Pujol en el seu discurs d'inauguració de la 1a. Mostra de revistes en català, celebrada els dies 30 de setembre i 1 i 2 d'octubre propassats, d'una actitud, gairebé un pecat, profundament arrelada en algun sector del nostre poble: la indiferència.

Tenia tota la raó, perquè la indiferència ens porta a no fer res, a prescindir d'allò que necessita la nostra atenció, a abandonar-nos a la comoditat, a deixar que se'n preocupin els altres.

A mi em semblava que, fins i tot, la indiferència ha fet història entre nosaltres. Perquè ens ve de lluny, de tant lluny que si no hagués estat present enmig del nostre poble, potser no s'haurien produït fets històrics com el Compromís de Casp que va decapitar-nos en acceptar que una dinastia estrangera vingués a regir els nostres destins.

■ Oriol Camps

Obres de restauració amb caràcter d'urgència

VIC

MONTMANEU.— Fa un cert temps que s'han anat desenvolupant les diverses etapes previstes en la restauració de l'església parroquial d'aquesta població. Es va haver de refer el cor amb caràcter d'urgència, es repassaren a fons els teulats, seguiren reformes interiors diverses i, l'operació pintura acabà de posar un digne colofó a les obres. Però no tot acaba aquí. Perquè, un dia, la teulada de la capella de la Creu va cedir, i bé s'havia de reparar. Gràcies a les ajudes voluntàries i també del bisbat, d'organismes oficials, les dues esglésies han estat bellament reformades, i per això la festa d'inauguració

de les obres de restauració tingué un doble caire. Es féu la festa que, especialment, consistí en una solemne eucaristia concelebrada presidida pel vicari general de la diòcesi, Mn. Fèlix Guàrdia, la qual s'inicià a la capella de la Creu, on tingué lloc la primera part, per a anar en processó a l'església parroquial, on prosseguí la missa a partir de l'ofertori. Tot un bell signe d'agermanament que posa en relleu el conjunt d'esforços que s'han esmerçat a fi que les pedres de les esglésies siguin pulcres i ben arreglades per a acollir les pedres vivents que ara i en el futur s'hi reuneixin per celebrar la seva fe en Jesucrist.

● C.C.

SOLSONA

La imatge de la Mare de Déu encara no pot tornar al Santuari

BAGA.— El Santuari de Paller (no del Paller, com alguns diuen erròniament) va renaixent de mica en mica. Ja se n'ha obert el bar. És un primer pas per acabar les obres. A més, aquest pas és important ja que unes persones hi seran presents i aquells paratges podran ser més ben cuidats. De moment, però, encara no es pot tornar la imatge de la Mare de Déu, car l'església no està en condicions. No són bromes, no: les obres que s'han anat fent al santuari baganès d'un temps ençà mereixent molt respecte; només portar-hi l'aigua va costar 783.076 ptes., quantitat ja pagada. La campanya és permanent; els donatius de la festa de Sant Cristòfol també hi van ser destinats. Venturós el dia que els fidels podran cantar a ple cor dalt del Santuari: «Siau nostra emparo i guia, / verge santa de Paller!».

● C.C.

El P. Lluís Romagosa durant la cerimònia de la benedicció

El Santuari de Santa Teresina estrena campanes

El propassat 25 de setembre tingué lloc la benedicció de quatre campanes pel Santuari de Santa Teresina.

Presidiren l'acte el Prior del Santuari P. Lluís Romagosa i el Rector P. Pere Martorell ambdós de l'Orde Carmelita. Hi assistiren també el Paer de la Ciutat Sr. Siurana i el delegat de la Generalitat, Sr. Vidal.

En l'homilia el P. Lluís ens recordà que «el so de les campanes es el so de l'amor i del servei a que tots estem cridats. Les campanes convoquen, evoquen, invoquen, provoquen i comprometen a la comunitat de persones que s'esforcen i viuen al seu redós a la lloança al Senyor».

Les campanes estan dedicades a santa Maria, santa Teresina, sant Anastasi i sant Joaquim. La iconografia ha estat dissenyada pel P. Oriol Diví, monjo de Montserrat.

Es fongueren el dia 3 de juny d'enguany a les fonderies Bachert de Heilbronn a Alemanya. Beneí la fosa el P. Lluís Romagosa en una cerimònia ecumènica on hi participaren diverses esglésies cristianes.

El dia de santa Teresina, patrona del Santuari que porta el seu nom, les campanes ja brandaren en aquell esbelt campanar i per a major glòria de Déu.

■ G.V.C.

L'animador missioner

Dies: 18-20 novembre de 1994

OBJECTIUS

- Ajudar a què a les parròquies i moviments hi hagin grups i persones que tinguin cura de la dimensió missionera.
- Conèixer experiències i testimonis missioners, a fi d'aconseguir una vivència més universal de la fe.
- Fer presents les missions en d'altres camps de l'activitat eclesial: litúrgia, catequesi, caritat,...

DESTINATARIS:

- Cristians amb desig d'aprofundir la dimensió missionera de la seva fe.
- Catequistes, monitors,... que vulguin donar una dimensió missionera al que ja estan fent.

INSCRIPCIONS: Delegació de Missions. C/ Bisbe, 5. 08002 Barcelona. Tel. 317 91 94.

PREU: 6.000 ptes.

LLOC: Casa Diocesana d'Exercicis. C/ Sant Rafael, 1. 43470 Selva del Camp. Tel. 977/ 84 40 08.

Delegacions Diocesanes de Missions de Catalunya i Balears

«Un pa compartit, una llar per a tots»

**Exhortació pastoral
de Mons. Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, per al Domund del 1994**

Benvolguts diocesans,

Un any més ens disposem a celebrar el Domund, que s'escau el penúltim diumenge d'octubre, aquest any el dia 23. El tema escollit per a aquesta celebració fa referència enguany a la família, en sintonia amb l'esforç de tota l'Església que ha dedicat l'any 1994 a la família.

El Sant Pare Joan Pau II, en el seu missatge en ocasió del Domund, ha desenvolupat aquest tema: la família participa de la vida i de la missió de l'Església. Aquest voldria que fos també el centre d'aquesta reflexió meua, seguint algunes de les pautes ofertes pel Sant Pare a l'esmentat missatge.

En primer lloc, voldria inspirar-me en aquell pensament de Joan Pau II, expressat a l'encíclica *Redemptoris missio*, en el sentit que l'animació i la col·laboració missionera és un «element primordial de la pastoral ordinària en les parròquies, associacions i grups, especialment els juvenils» (RM 83).

Aquesta comunitat de missioneres, presents i actives a Filipines, està integrada per religioses de diferents nacionalitats. No és un cas singular, sinó la norma, gairebé general, a les comunitats que treballen al Tercer Món. Amb això es pretén expressar una Església que, al marge de races i cultures, pretén construir una llar per a tothom i compartir el pa —inclos el de la Paraula de Déu— amb tots els homes

tradició, encara que també hi hagi altres ocasions en què fem aportacions en favor del desenvolupament dels països més necessitats.

Tot el que es recapta en la col·lecció del Domund forma un «fons comú i pontifici de solidaritat», que es reparteix entre totes les Esglésies en territoris missionals, d'acord amb una distribució feta durant l'assemblea general de les Obres Missionals Pontifícies a Roma.

Em plau recordar que al nostre país aquesta missió de dirigir les Obres Missionals Pontifícies ha estat confiada al nostre estimat Mons. Josep Capmany i Casamitjana, bisbe auxiliar emèrit de Barcelona, al qual recentment —tot i haver exhaurit els tres quinquennis reglamentaris—, a proposta de la Conferència Episcopal, la Santa Seu ha demanat que continuï en aquest càrrec, que ell realitza amb tanta dedicació i eficàcia.

Crida especial als joves i als pares

Signe profètic de l'amor cristià

El Concili Vaticà II presentà la família com una comunitat d'amor i de vida, que té la seva arrel en l'aliança d'amor entre els esposos i en la fecunditat d'aquest amor envers els fills, un amor obert també a tota la societat.

Com ens diu el Sant Pare en el missatge per al proper Domund, «aquest amor és el que impulsa els missioners a anunciar amb zel i perseverança la Bona Nova "a totes les gens" i a donar testimoni de la mateixa amb l'entrega de les seves persones, de vegades fins i tot amb el gest suprem del martiri. L'únic objectiu de tot missioner és anunciar l'Evangeli a fi d'edificar una comunitat que sigui ampliació de la família de Jesucrist i ferment per al creixement del Regne de Déu i per a la promoció dels valors més alts de l'home. Treballant per a Crist i amb Crist, el missioner es compromet en favor d'una justícia, una pau i un desenvolupament, no ideològics, però sí reals. Col·labora d'aquesta manera en la construcció de la civilització de l'amor» (Missatge pontifici per al Domund '94, 2).

Que tot això és vida en les missioneres i els missioners de l'Església, i concretament en els de casa nostra, ho hem vist aquest any en l'ocasió dels fets dramàtics de Rwanda, Burundi i altres països. Els mitjans de comunicació, sovint no gaire sensibles a les notícies de la vida eclesial, han reflectit aquesta vegada amb rigor i generositat el testimoni de vida dels nostres missioners. L'heroisme discret de la germana Pilar Díez Espelós i de les seves companyes d'un hospital de Rwanda, ha estat un testimoni evangelitzador en la nostra societat secularitzada. I fins i tot les instàncies civils han volgut premiar el seu compromís solidari amb els més necessitats del món, atorgant-los en el nostre país, amb tot mereixement, el premi Príncep d'Astúries, de comunicació i humanitats. Aquestes persones, enmig de circumstàncies de persecució, han fet tot el que han pogut en favor dels malalts que tenien encomanats, en alguns casos fins a la donació martirial de la seva vida.

En un món insolidari, dramàticament enfrontat en lluites de tota mena, amb uns grans sofriments sovint dels més dèbils i més pobres, els missioners i

les missioneres fan realitat el veritable rostre maternal de l'Església i s'esforcen a recordar que tota la humanitat està cridada a viure, no segons la llei de l'egoisme o segons la llei del més fort, sinó com una gran família, en què hi hagi «un pa compartit i una llar per a tots», com proclama el lema del Domund d'enguany.

Col·laboració amb el Sant Pare

Us invito, en l'ocasió d'aquesta jornada, a col·laborar generosament amb les Obres Missionals Pontifícies, que són una iniciativa de comunió catòlica sota la dependència directa del Sant Pare. Amb el nostre ajut material, posat en mans del Sant Pare, col·laborem d'alguna manera amb totes les circumscripcions missioneres del món. No dubtem a seguir en aquesta bona

Déu, Senyor i Pare nostre i de tots:

Gràcies per haver-nos reunit en l'Església, la gran família de Jesús, el nostre germà, que ens ha associat a la seva missió universal.

Beneïu els missioners de la vostra Església que recorren els camins del món per reunir tots els pobles en el vostre Regne.

Il·lumineu els milions d'homes i dones que no us reconeixen com a Pare ni se saben estimats i salvats per Jesús.

Concediu-nos d'imitar Maria, la Mare de Jesús, en l'amor maternal de l'Església missionera en el seu servei a tots els pobres del món.

Enfortiu el nostre afany missioner: volem fer de la humanitat sencera una família unida en la pau de Crist. Amén.

Fent-me ressò del missatge del Sant Pare, desitjo fer també una crida especial als joves i als pares i les mares cristians.

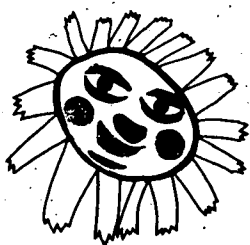
«L'expressió més alta de la generositat —diu Joan Pau II— és el do complet d'un mateix. En l'ocasió del Domund, no puc menys que dirigir-me molt particularment als joves. Molt estimats joves! El Senyor us ha donat un cor obert a grans horitzons. No tingueu por de comprometre tota la vostra vida al servei de Crist i de l'Evangeli! Escolteu-lo, perquè també avui us repeteix: "La collita és abundant, però els segadors són pocs" (Lc 10:2).»

I també fent-me ressò de la crida del Sant Pare, desitjo dir això als pares i les mares cristians: «Que no s'apaguin en els vostres cors la fe i la disponibilitat, si el Senyor us benèeix cridant un fill o una filla a ser missioners. Doneu-n'hi gràcies! Més encara: feu que aquesta crida trobi un ambient predisposat per la pregària familiar, per una educació rica en coratge i entusiasme, per l'exemple diari d'atenció al proïsme, per la participació en les activitats parroquials i diocesanes, pel compromís en les associacions i en el voluntariat. La família que cultiva l'esperit missioner, fins al punt que aquest moduli la seva manera de viure i tota l'educació, prepara el terreny per a la sembra de la crida de Déu i reforça alhora els vincles afectius i les virtuts cristianes de tots els seus membres» (Missatge pontifici per al Domund '94, 6).

Acabo aquesta exhortació invitant tots els preveres i els diaques, els religiosos i les religioses, i tots els cristians i les cristianes, les parròquies, les associacions i els moviments —sobretot els joves que formen part dels grups de solidaritat i d'ajut al Tercer Món—, a col·laborar amb la Jornada del Domund amb la pregària, amb el sacrifici, amb l'ajut material i, si és possible, amb la dedicació personal. D'aquesta manera manifestarem la nostra «sol·licitud, tant en favor dels qui estan lluny de nosaltres, com en favor dels qui ens són propers» (RM 77).

Agraint a tots la vostra generositat envers les missions, us benèeix amb tot l'afecte en el Senyor.

+ Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona

• **APLEC RIALLES 1994.** - A Malgrat de Mar, **dissabte 23**, a partir de les 11h, amb activitats d'animació a diversos espais de la població i homenatge a Xesco Boix. Més informació: tel. 784-07-33.

• **JORNADES DE REFLEXIÓ PER A JOVES A MONTSERRAT.** - Adreçades a nois i noies (de 18 a 29 anys) motivats per temes de fe i espiritualitat, **dies 29** (des de 10.30h) i **30** (fins a 15.30h). Inscripcions al tel. (93) 835-02-51 (de 9.30 a 10.30h, de 12 a 13.15h, de 16 a 18h i de 19.30 a 20h), demanant pels monjos Josep-Enric Parellada, Joaquim Coll o Lluís Juanós.

BARCELONA

FUNDACIÓ MISSATGE HUMÀ I CRISTIA
Av. Diagonal, 460, 3r - 08006
Tel. 415 30 06 - Fax. 415 14 49

• **LES ÈTIQUES PROFESSIONALS.** - Dins el cicle de conferències de la Fundació Joan Maragall i el Moviment de Professionals Catòlics: «Qüestions ètiques entorn de la ciència i la tecnologia», **dilluns 17**, a les 19.30h, al Centre d'Art Santa Mònica (la Rambla 7, 08001 Barcelona), amb el prof. Climent Nadeu.

• **ESCOLA DE L'ESPLAI DE BARCELONA.** - Cursos: Alfabetitzacions com a eina d'inserció i intervenció socio-cultural en marginació, i monogràfics: Animació a la lectura i Animació d'activitats cul-

turals. Informació detallada: Escola de l'Esplai / Fundació Pere Tarrés (c/ Numància 149-151, 08029 Barcelona), tel. 410-16-02 (de dilluns a divendres, de 10 a 13h i de 15 a 20h).

• **FACULTAT DE TEOLOGIA DE CATALUNYA.** - Obertura del nou curs, junt amb l'Institut de Litúrgia de Barcelona i l'Institut de Teologia Fonamental, **dimecres 19**, a l'edifici del Seminari Conciliar (c/ Diputació 231, 08007 Barcelona): celebració de l'eucaristia i acte acadèmic, amb lliçó inaugural a càrrec del prof. José Florentino Pino.

• **UNIÓ ESPIRITUAL DE MARES.** - Trobada, **dimecres 19**, a Franciscàlia (c/ Riera St Miquel 1 bis, 08006 Barcelona): 16.30h, missa; 17.30h, conferència sobre les Benaurances: utopia i exigència, pel P. Josep Massana, ofmCap.

• **L'ORGUE DE LA CATEDRAL DE BARCELONA.** - Inici del 5è cicle de concerts, **dimecres 19**, a les 20h, amb Andreas Boltz.

• **ARTISTES SOLIDARIS AMB EL TERCER MÓN.** - Mostra d'art i actes diversos (dilluns, dimecres i divendres, a les 21h), a iniciativa de grups cristians de Sant Andreu i la Sagrera, junt amb altres entitats, i a benefici de l'assistència sanitària al municipi de Viana Angola (Àfrica), **del 19 al 31**, al Centre Cívic de Sant Andreu (c/ Gran de Sant Andreu 111, 08030 Barcelona), i operació «Com viu un nen al Tercer Món», destinada als escolars. Més informació: tel. 345-96-98 i 311-99-53.

• **ADORACIÓ AL SANTÍSSIM SAGRAMENT (ARPU).** - A la Parròquia de Sant Joan d'Àvila (Rbla. Prim 252, 08020 Barcelona), **dijous 20**, a les 17h (meditació, missa i exposició del Santíssim).

• **SERVEI SOLIDARI I MISSIONER.** - Dels Caputxins de Catalunya i Balears; inici del cicle de conferències d'aquest curs, **dijous 20**, sobre «El racisme, parlem-ne!», a les 20h, a la sala d'actes

Pompèia Grups (Riera de Sant Miquel 1, 08006 Barcelona). Informació d'aquesta i d'altres activitats: tel. 416-09-86.

• **CATEQUESI AUDIO-VISUAL.** - Curssets monogràfics de l'Escola Audio-visual de la Delegació de Catequesi: el còmic al servei de la catequesi, la creativitat en la catequesi, recursos pedagògics, iniciació a la pregària, a més de les trobades mensuals de formació permanent (3r dijous, a partir del dia 20). Informació i inscripcions: c/ Diputació 231, 08007 Barcelona, de dilluns a dijous; de 17.30 a 20.30h; tel. 454-18-98.

• **NOUS REPTES PER ALS ANYS 90: UN MÓN PER A TOTS.** - Conferència anual de l'IPB (International Peace Bureau), els **dies 20 i 21**, a l'Alberg Mare de Déu de Montserrat (Pg. MdD del Coll 41-45, 08023 Barcelona), organitzada per Fundació per la Pau: c/ Pau Claris 89 entl 2a, 08010 Barcelona; tel. 302-51-29 (dies feiners, de 9 a 14h).

• **25è ANIVERSARI DE LA MORT DEL DR. MANUEL BONET.** - Celebració de l'eucaristia, **divendres 21**, presidida pel cardenal Jubany, a les 19.30h al Monestir de Sant Pere de les Puel·les (c/ Anglès 55, 08017 Barcelona), amb la comunitat, la Unió Sacerdotal de Barcelona i les Auxiliars Seglars Diocesanes.

• **CURSET DE FORMACIÓ PERMANENT PER A LAICS.** - A càrrec del P. Hernán Pereda, cpcr, **del divendres 21** (a les 21h) al **diumenge 23** (a les 18h), en règim de convivència, a Casa Nostra Senyora de Montserrat, 08140 Caldes de Montbui; tel. 865-44-96.

• **«DOMÈNEC.»** - Representació de retalls biogràfics del beat Domènec Castellet, esparraguer, els **dies 21, 22 i 23**, a l'església parroquial de Santa Eulàlia d'Esparreguera. Més informació: tel. 777-10-98.

• **III TROBADA DE CÀRITAS DE BARCELONA.** - Sobre el tema

«Família: ideal i realitat», presidida pel Sr. Arquebisbe i oberta a tothom, **dissabte 22**, de 9.30 a 13.30h, a la sala d'actes del Col·legi La Salle Bonanova (c/ Sant Joan de La Salle 2). Més informació: tel. 301-35-50.

• **VIDA CREIXENT: 10è ANIVERSARI.** - Assemblea diocesana, **dissabte 22**, de 10 a 18h, al Col·legi Sant Ignasi, de Sarrià (c/ Carrasco i Formiguera 32, 08017 Barcelona); hi haurà també: conferència de J.M. Ainaud de Lasarte, dinar de germanor, cantada d'havaneres i Eucaristia presidida pel bisbe Dr. Joan Carrera. Inscripcions: tel. 412-21-20.

• **DOMUND '94: «UN PA COMPARTIT, UNA LLAR PER A TOTS.»** - Acte preparatori, **dissabte 22**, a les 19h: vespres i Eucaristia al monestir de les dominiques de Sant Cugat del Vallès (c/ Verge del Roser s/n, per l'Av. Graell).

• **TROBADA DE COL·LECCIONISTES DE POSTALS DE LA MARE DE DÉU I DE TEMA MARIÀ.** - A Barcelona, **dissabte 22**; per a informació: tel. 232-38-83 i 429-88-77.

• **CONCERT A MARATA.** - A la parròquia de Santa Coloma de Marata (les Franqueses del Vallès), **diumenge 23**, a les 10h, recital de flautes, a càrrec de Jean-Louis Beaumadier.

• **RECÉS PER A RELIGIOSES.** - Dirigit pel P. Josep M. Rambla, s.i., **diumenge 23**, de 10 a 18h, a la Casa d'Exercicis Sant Ignasi, de Sarrià (c/ Carrasco i Formiguera 32, 08017 Barcelona). Més informació: tel. 203-88-62.

• **SOLEMNITAT DE LA MARE DE DÉU DE LA BONANOVA.** - A la parròquia-santuari titular, de Barcelona, coincidint amb el 750è aniversari de la seva fundació com a Parròquia dels Sants Gervasi i Protasi (1244, pel bisbe Pere de Centelles), **diumenge 23**, a les 13h, celebració de l'Eucaristia presidida pel bisbe Dr. Pere Tena; a les 18h, vespres, exposició del San-

tíssim i benedicció, i a les 20.30h, missa del jovent.

• **RENOVACIÓ CARISMÀTICA CATÒLICA.** - Seminari organitzat pel grup Àgape (c/ Calàbria 178-180, planta C); del **dia 24 al 30**, de 19.30 a 21h. Més informació: tel. 215-16-52 i 457-65 61.

• **VOLUNTARIAT CRISTIÀ AL SERVEI DEL MALALT.** - Curs de formació de la Delegació de Pastoral de la Salut, en dimarts, de 19.15 a 20.45h, a partir del **25 d'octubre** fins al 14 de març, al Casal El Salí (Casa Asil de Sant Andreu: c/ Agustí i Milà 78, 08030 Barcelona). Informació i inscripcions: c/ Rivadeneyra 6, 9è, 08002 Barcelona; tel. 317-15-97, de 10.30 a 13h).

TARRAGONA

• **LA BISBAL DEL PENEDES.** - Comença la V Tardor d'Orgue al Penedès, organitzada pels Cors Antistiana i Santa Maria, **diumenge 23**, a les 18.30h; a l'església de Santa Maria, amb l'actuació del conjunt vocal Scherzo, i amb Arnau Farré a l'orgue.

LLEIDA

• **CASAL DE JOVES «FRANCESC CASTELLÓ».** - Delegació de Pastoral de Joventut: Servei d'informació i orientació (SIOJ), de dilluns a divendres, de 18 a 20h; Llar de pregària, cada dijous, a les 20h, celebració de l'Eucaristia. És un espai obert a tots els joves: Pl. Sant Antoni M. Claret 6, 25002 Lleida; tel. 26-00-51.

• **INSTITUT DE RECERCA I ESTUDIS RELIGIOSOS (IREL).** - Acte d'inici de curs, **dijous 20**, a les 20h, a la sala d'actes de la Universitat de Lleida, amb lliçó inaugural a càrrec del Dr. Gaspar Mora sobre «Pensament cristià i ètica». Cursos: Ètica i religió (dimarts, de 20 a 22h), Bíblia (dimecres, de 20 a 22h); Pastoral de Joventut (en col·laboració amb la delegació diocesana i l'Escola de l'Esplai), etc. Més informació: c/ Cnge. Bruguat 11, 1r, 25003 Lleida; tel. 28-15-38.

• **CONVIVÈNCIA PER A NUVIS.** - Organitzada pel Secretariat de Pastoral Familiar, **dissabte 22** (de 17 a 20h) i **diumenge 23** (de 10 a 17h), a la Casa d'Exercicis de Lleida (tel. 23-80-56).

• **CONGRÉS DE VIDA RELIGIOSA CATALUNYA.** - Segona etapa: trobada de treball sobre identitat, del **divendres 21** (20h) al **diumenge 23** (16h), al Sant Crist de Balaguer. Més informació: a la secretaria del Congrés, tel. (93) 490-81-46.

VIC

• **IGUALADA: JUSTÍCIA I PAU.** - Campanya de sensibilització sobre «La immigració a casa nostra», **divendres 21**, a les 21.30h, a la sala d'actes de la Fundació La Caixa, conferència d'Alex Masllorens sobre «Treballar per una societat acollidora i integradora».

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"Catalunya Cristiana arriba cada setmana i és una finestra que deixa veure una mica l'Església de Catalunya que és una part de l'Església del món." **Albert Jou. ÍNDIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ;

GUSTAVO PÉREZ BARQUIMETO 1011 A- CARACAS VENEZUELA.....	24.804 Ptes.
P JOAN M. VILA CANAL PADRES CARMELITAS ED. ARAGUA VENEZUELA.....	24.804 Ptes.
M. ÀNGELS MASSIP SANT THOMAS CONVENT. STELLA MARIS 600004 MYLAPORE MADRAS ÍNDIA.....	35.724 Ptes.
ADELA BLANES R. DEL SAGRAT COR EL BAYADEYA. MELLAWI EGIPTE.....	24.804 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....
Direcció..... Tel.....
Població..... D.P..... Província.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)
L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto ☐ gr postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:
Domiciliació: Banc / Caixa.....
Sucursal n°.....
N° compte corrent.....
Població..... Província.....
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
Població..... Data.....
Signatura.....

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. Puiggarí, 5-7 - 08014 Barcelona - Tel.: 490 59 88

Entrevista amb Ramon Labernié, nou Delegat Diocesà de Joventut

Tortosa dóna un nou impuls a la Pastoral Juvenil

Delegació, Pla Diocesà i Evangelització són els tres fronts

TORTOSA.— El 21 de setembre, el vice-rector del Seminari Major de Tortosa, Ramon Labernié, un sacerdot de 36 anys i que en porta set de ministeri, va rebre el nomenament oficial de Delegat de Joventut de la diòcesi. Així ha esdevingut l'encarregat d'estructurar una delegació per portar a la pràctica l'aplicació d'una de les prioritats del Consell Pastoral Diocesà: la cura del jovent, seguint les petjades del seu antecessor Joan Caballol.

Els objectius, doncs, són redactar un Pla de Pastoral Juvenil diocesà; animar, coordinar i ajudar el desenvolupament del treball que ja es fa amb els joves, i encarar l'evangelització dels joves allunyats de l'Església.

—**Com s'està organitzant la Delegació de Joventut?**

—El nostre Bisbe, que viu profundament aquesta preocupació pels joves, m'ha encomanat la tasca de crear la Delegació de Joventut, per elaborar posteriorment un pla de pastoral.

Estem en l'etapa de contactar amb les diverses realitats i grups de joves que hi ha a la Diòcesi per convidar-los a formar part de la Delegació. Una d'aquestes realitats, important pel seu treball, pels anys que porta en la Pastoral Juvenil i pel nombre de militants, és el Moviment de Joves Cristians (MJC).

—**A part dels del MJC, quins altres representats hi haurà a la Delegació?**

—Hi són convidats també els representants del COM, que és el moviment de les Religioses de la Consolació, els del MTA que són de les Teresianes i també els dels altres grups que no són moviments, com el grup de pregària de Taizé, el grup jove dels Cursets de Cristiandat... etc. Altres representants de grups parroquials, com també de la pastoral de Col·legis i Instituts.

—**Quines línies rectores hauria de tenir el Pla Diocesà de Joventut?**

—Tota la pastoral de joventut ha de promoure i facilitar el trobament del jove amb el Crist, perquè coneixent-lo i estimant-lo cada vegada més, arriben a fer una opció lliure per Ell i els seus valors, i que integrats i compromesos en la comunitat cristiana i en la societat, siguin llevats transformadors per al món i testimonis per als altres joves.

Aquest és l'objectiu fonamental. Ara, però caldrà veure els mitjans concrets per arribar-hi.

—**Per exemple?**

—El gran mitjà necessari i insubstituïble és l'acompanyament del jove per part d'un adult, en la fe. Aquest acompanyament ha de tenir molt en compte la realitat concreta de cada jove i la meta on es vol arribar.

L'altre mitjà indispensable és el Grup

on té lloc el creixement humà i espiritual del jove. És la plataforma des d'on pot viure la fe i el compromís en el món.

Aquests i altres mitjans són els que haurem de treballar en la Delegació i avaluar la seva viabilitat a l'hora de proposar-los en el Pla Diocesà de Joventut.

—**Un altre àrea proposada és l'evangelització dels joves allunyats. ¿Ells són majoria?**

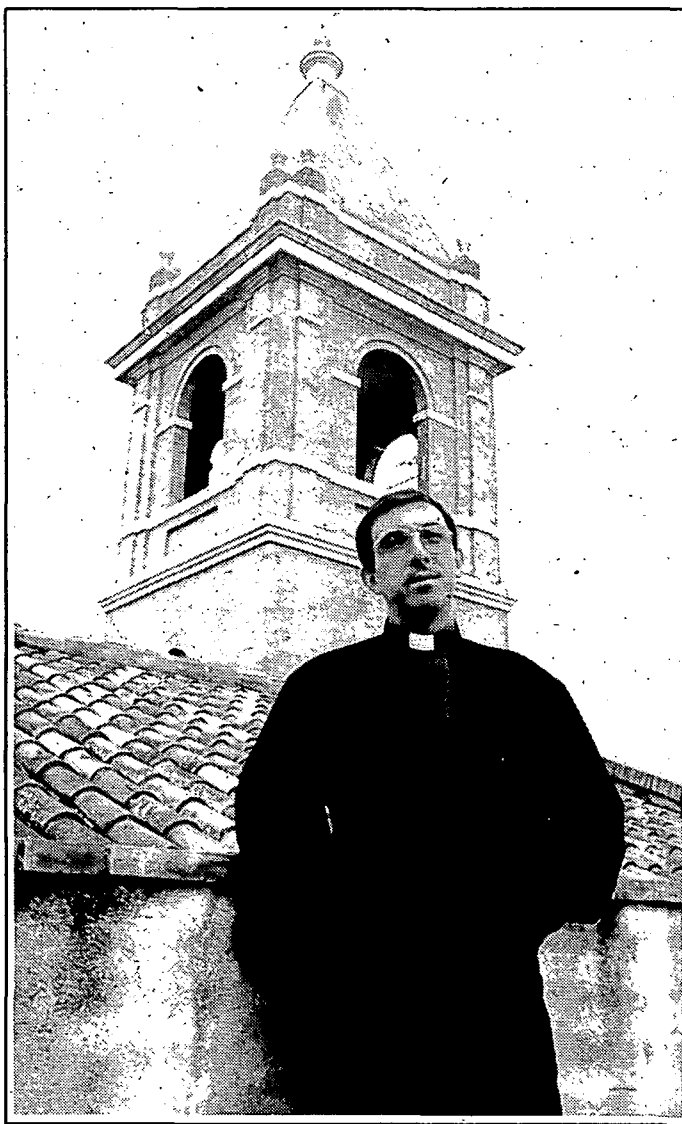
—La realitat de Tortosa és semblant a la de la resta de Catalunya i de l'Estat. Molts joves arriben a la confirmació, però pocs continuen després en grups de joves. Les estadístiques parlen d'un 20% de continuïtat en la post-confirmació en el millor dels casos. Aquest percentatge disminueix conforme passa el temps, quedant molt minvat el nombre dels qui segueixen un procés d'iniciació i d'aprofundiment.

¿Què fem amb l'altre 80% que abandonen tota vinculació amb la parròquia? ¿Com realitzar la nova evangelització d'aquests joves i d'altres que ni tan sols s'han confirmat? Aquesta és la preocupació de tots els mossens i de tots els agents de pastoral juvenil. És un gran repte per al nostre ministeri que hem de prendre il·lusionats i amb decisió.

—**¿Per què passa això?**

—Potser perquè, fins ara, no hi havia

cap projecte pastoral concret i estructurat que aglutini els joves que segueixen en la post-confirmació. En aquest aspecte el MJC ha elaborat un programa formatiu d'iniciació per aquests joves,

Ramon Labernié,
delegat de
joventut

que es va presentar en un taller el darrer Curset de Catequesi.

Altres causes podien ser: l'ambient que envolta al jove d'avui i que no l'ajuda a valorar la reflexió, la superació, el treball constant... I, per últim, perquè potser no hem sabut presentar el missatge de l'Evangeli com cal.

El jove ha de veure el missatge evangèlic atraient, com un camí que el porta cap a la plenitud, cap a la felicitat. Els nois i noies han de veure plantejaments clars a l'hora de vincular-se a un projecte. Han d'experimentar que el procés que segueixen en els grups, amb la formació, la pregària, les trobades i fins i tot la mateixa Eucaristia, potència i dinamitza la seva vida.

En definitiva es tracta de presentar l'Evangeli als joves com el que és: «Bona notícia».

—**Per animar la pastoral d'una diòcesi, que pot ser més productiu: ¿comptar amb els recursos propis o importar novetats de fora?**

—Les noves idees són importants, però cal que sempre siguem conscients de la pròpia realitat, ja que cada diòcesi té aspectes comuns i també diferenciats. Tot el que ajudi a potenciar la realitat diocesana es positiu i hem d'acollir-ho. Precisament una eina molt important per aquest enriquiment mutu és el treball de coordinació que està fent el Secretariat Interdiocesà de Pastoral Juvenil de Catalunya i les Illes.

Els joves i...

...**les vocacions:** El projecte que el Pare Déu ha pensat per cadascú.

...**l'atur:** El primer entrebanc que troba el jove quan comença a construir la seva vida.

...**les relacions pre-matrimonials:** També són joves els qui diuen «l'amor veritable sap esperar».

...**¿prestació social substitutòria o servei militar?**... Es valora més un servei de prestació social que un de tipus militar.

...**Teresa de Calcuta o Prince:** Admiren el treball de la «Madre Teresa de Calcuta». És més «fàcil» identificar-se amb Prince.

...**pares i família:** S'ha de potenciar més el diàleg i el clima de família on el jove pugui trobar un espai «net» o es senti estimat de debò.

...**els estudis:** El problema és la manca de motivació, degut a una perspectiva de futur incerta.

...**la ruta del «Bacalao»:** Un fals intent d'enyadir-se, del «agobio» de la setmana.

...**Jesucrist:** l'únic que pot donar al jove allò que més busca: el sentit de la seva vida.

Maria Ràfols, nova beata de l'Església

Aquest diumenge 16 d'octubre, el Papa Joan Pau II, en presència de molts bisbes d'arreu del món i de molts cristians, especialment tenint a prop seu la família de les Germanes de la Caritat de Santa Anna, seguidores del seu carisma i del seu treball caritatiu en molts llocs del món, «beatificarà» la Mare Maria Ràfols, nascuda i batejada a Vilafranca del Penedès.

¿I què significa això per a l'Església? Suposa el reconeixement públic que Maria Ràfols, va viure una vida conforme a l'Evangeli, va gaudir de l'amistat del Senyor en aquest món i, després de la mort, participa d'aquesta gran aspiració humana que és la benaurança. L'Església afirma que una dona així és «benaurada», i que la gràcia que l'afaiçonà aquí a la terra, l'ha salvada fins a fer-la posseïdora de la glòria al cel.

Originàriament la beatificació confirmava un culte local atorgat a un cristià mort en olor de santedat i depenia del bisbe del lloc. Ara la porta a terme el Sant Pare, però amb la mateixa intenció. Els beats són proposats com a models de vida cristiana, són reconeguts, com a objecte de veneració, —ja que en ells s'ha manifestat i ha obrat la gràcia de Déu—, i són mostrats com a intercessors davant Déu a favor del seu poble i de tota la humanitat.

Ens omple de joia que en la beata Maria Ràfols, l'Església a partir d'ara hi reconeix un exponent autèntic de la seva doctrina, perquè n'ha examinat a fons els seus escrits. També hi veu una realització de la missió eclesial d'oferir sentit al món, ja que en la vida de Maria Ràfols hi llueix una caritat digna de ser imitada avui i que omple de valor i de

sentit la vida humana. I hi descobreix, agraïda, un triomf de la gràcia sobre el pecat, perquè en ella, —i d'una forma exemplar per a tots nosaltres—, el Crist ha estat estimat i servit fins a la mort, especialment en els malalts, en els dementats, en els infants orfes, en els presoners i sitiats... En Maria Ràfols, l'Esperit Sant ens dona una realització exemplar de la vida humana que, seguint l'Evangeli, també nosaltres podem i hem de desplegar.

Ella és un exponent més d'allò que afirmava el Sant Pare Joan Pau II en la seva Carta apostòlica «Ordinatio sacerdotalis» del 22 de maig proppassat: «El Nou Testament i tota la història de l'Església mostren àmpliament la presència de dones en l'Església, veritables deixebles i testimonis del Crist en la família i en la professió civil, així com en la consagració total al servei de Déu i de l'Evangeli. En efecte, l'Església defensant la dignitat de la dona i de la seva vocació ha mostrat honor i gratitud per a aquelles que —fidels a l'Evangeli—, han participat en tot temps en la missió apostòlica del poble de Déu. Es tracta de santes màrtirs, de verges, de mares de família, que de forma ben valenta han donat testimoniatge de la seva fe, i que educant els seus propis fills en l'esperit de l'Evangeli han transmès la fe i la tradició de l'Església» (n. 3).

Avui ens sentim ben honorats per

aquesta cristiana exemplar, filla de Vilafranca, i ens alegrem amb les Germanes de la Caritat de Santa Anna que ella va fundar a Saragossa per tots els fruits espirituals que aquest carisma seu ha repartit entre nosaltres al llarg dels dos darrers segles. Encomanem-li ja des d'ara els

nostres treballs evangèlics i que vulgui afavorir des del cel la nostra comarca del Penedès i la nostra Demarcació episcopal.

■ † Joan Enric Vives

Bisbe auxiliar de Barcelona i encarregat de la Demarcació del Penedès

Avui et necessitem

Segons els testimonis i la tradició, afirmen que ets una persona d'esguàrd net i lluminós. El que de veritat em crida l'atenció i em fa vibrar de joia i d'emoció és la teva profunda i rica interioritat, la teva personalitat forta, tan humana i tan divina.

Tractaré de subratllar tímidament alguns trets que defineixen la teva identitat de dona, de consagrada, del teu ésser del tot fidel a Déu i de servei amorós als humans. Ha estat per a mi motiu de molta joia anar descobrint de mica en mica i al llarg de la vida i en els moments de preparació de la teva beatificació per a

esdevenir avui a la terra un do generós per als més necessitats.

A més, ha estat motiu de joia el tenir l'oportunitat de escriure des de la terra on vas néixer.

És un motiu també de joia el fet d'haver crescut en el si d'una família creient. L'ambient sa i religiós, com també familiar, va anar enfortint la teva fe, et va fer disponible acollir Déu en la teva vida, i acceptar el seu pla tot convidant-te a buidar-te de tu mateixa, i deixar la terra, la teva família, la teva llengua i cultura, les teves amistats... i fer arrels conjuntament amb les teves companyes en un altre lloc i unes altres costums.

Admiro, Maria Ràfols, aquesta resposta tan valenta, tan arriscada. Humanament no té explicació. Sola-

ment una confiança en el poder del Senyor i de Maria, amb una fe gairebé cega a la seva voluntat.

De quina manera ens convides a nosaltres, religioses, a fugir de tota mena d'instal·lació, a esdevenir de mirada àmplia i generosa, tolerants i obertes a noves cultures i pobles, a anar obrint camins... perquè l'amor no té ni color ni fronteres.

I admirar sobretot la teva entrega sempre sacrificada, heroica en «los sitios», quan veus morir als malalts, i a les teves Germanes de comunitat i en els anys de la teva joventut.

Els gests de la teva vida tenen un aire l'actualitat, vàlids per al passat, el present i el futur. Són signes d'amor veritable i per sempre.

Cadascú de nosaltres pot trobar en Maria Ràfols les gestes d'una caritat que esdevé misericòrdia entranyable, perdó gratuït, sensibilitat per a intuir les necessitats, predilecció per als més pobres, veu dels qui no tenen veu, forjadora de pau dintre i fora de la comunitat, profetessa arriscada d'esperança, amor sense fronteres.

A vosaltres us convido escoltar-la. Necessitem estimar el seu llenguatge, dialogar amb ella, i dir-li: *Et necessitem avui*.

Acabo tot convidant-vos a la joia i a l'acció de gràcies, per la seva actitud i la manera d'obrar de Maria Ràfols, agradable als ulls de Déu i de profit per a la humanitat, segellat per l'Església en la causa de la seva beatificació; instrument de pau, missatgera d'esperança i testimoni fidel de l'Evangeli.

■ Gna. Ma. Guadalupe Izu Sagüés

Moltes notes han seguit Maria Ràfols perquè sempre hi baurà nens a la recerca d'uns braços i d'un somriure

Una vida donada del tot

Vull oferir una breu reflexió a la qui fou fundadora de les germanes de la Caritat de Sta. Anna, i filla de Vilafranca del Penedès. Unes reflexions que són fruit d'una lectura per a mi allisonadora: el llibre de José Luis Martín Descalzo *El verdadero rostro de Maria Ràfols*.

S'acosta el dia 5 de novembre d'aquest any 1994, aniversari del seu naixement; i —enguany— la celebració de l'Eucaristia d'Acció de Gràcies amb motiu de la seva beatificació; Eucaristia celebrada a la basílica de Sta. Maria de Vilafranca, i presidida pel nostre Arquebisbe Ricard Ma. Carles, acompanyat del Sr. Bisbe auxiliar de la Demarcació Joan Enric Vives; i —amb ells— els companys preveres, religiosos i laics dels nostres indrets i d'altres de la península.

Ha de ser aquest un dia gran per a la història de la Congregació, com també de la parròquia i de la diòcesi, viscut des de la senzillesa que significa recordar un naixement: una vida nascuda a Vilafranca i que, bans de fer-se gran, viscuda d'anys de silenci, de humilitat, de vida de Natzeret, de «deu anys sobretot» que fins la història es manté silenciosa i en la penombra dels esdeveniments. Es tracta dels anys del 1794 al 1804.

Els anys foscos

El capítol segon del llibre de Martín Descalzo ens en parla. Un capítol que ell mateix titula *Los años oscuros*. En aquest sentit vull aportar la meua petita ofrena a la Gnà. i Beata Maria Ràfols i Bruna.

Nascuda el 5 de novembre del 1781 al Molí d'en Rovira de Vilafranca del Penedès, i batejada el 7 del mateix mes a la Basílica de Santa Maria, la contemplen des de la nostra terra com l'inici d'una gestació de caritat cristiana; amb uns inicis forjats des de la humilitat. Dels anys transcorreguts entre el 1794 al 1804 —diuen els historiadors— que no en sabem quasi bé res. Enguany celebrem el 200 aniversari; i crec que és bonic fer-ne una breu reflexió.

Fou una època difícil per a l'Església d'aleshores; i també per a la societat; la qual cercava nous camins de futur, però li mancaven uns mitjans per a afrontar dificultats greus de pobresa. Una Església alhora desconcertant, caracteritzada per una «mediocre atonia», i amb unes postures condemnatòries o defensives que la feien globalment llunyana del poble senzill. I fou en aquesta època on hi trobem també vides de persones que vivien —des del silenci i la humilitat— la caritat cristia-

na. No tenien pas massa suport de part de tot el que els rodejava; però visqueren per camins gegantins de santedat.

Maria Ràfols en fou un exemple. Intuïm una formació feta de silenci, de vida oculta als ulls de la història però no pas als ulls de Déu.

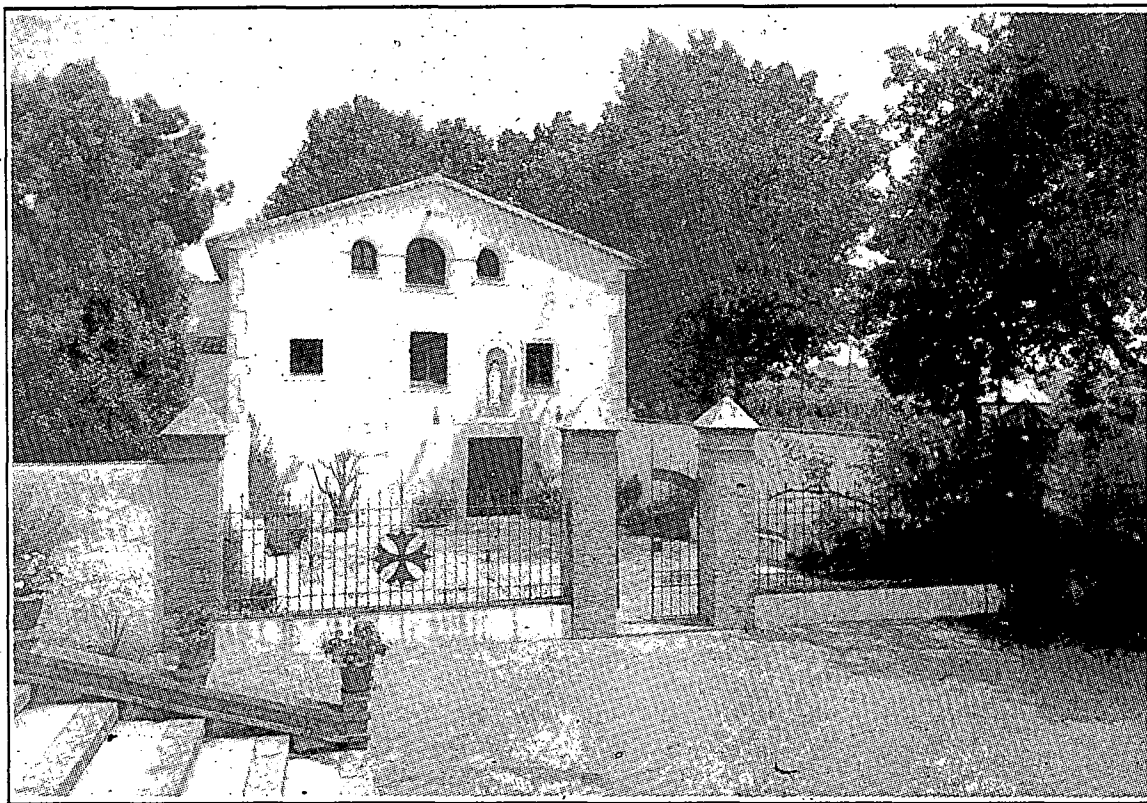
El P. Martín Descalzo ens en parla

«El Papa Pablo VI que tan profunda visión histórica poseía se preguntó en cierta ocasión qué respondería la Iglesia del futuro a quienes le preguntasen dónde estaba ella en las horas dramáticas de nuestra historia contemporánea, qué hacía ella mientras el mundo vivía un camino tan brutal de costumbres como el nuestro. Y soñaba Pablo VI que se podría entonces entender. La Iglesia amaba. Mientras el mundo luchaba por el poder, la Iglesia amaba. Mientras llegábamos a la Luna y surcábamos el universo, la Iglesia amaba.» (pág. 50 de la biografia).

Maria Ràfols de segur que va créixer molt i molt per dintre. Déu la preparà per a una gran vocació viscuda des del silenci i des de la creu. Calia preparar-se bé per aquella gran tasca feta de caritat i de molta paciència. Hi arribà, perquè passà uns anys construïts des de dins, des del silenci de Natzeret.

Paraules d'esperança

A les darreries del segle XX i en el record del 200 aniversari d'aquests anys de silenci, voldria aportar una paraula d'esperança a la meua generació la qual estimo i en sóc fill. Generació audaç, creativa i engrescadora, però envoltada de buidor i de manca de valors humans. I des d'una Església —la meua i la de tots els meus germans en la fe— que viu aires de desencís i de cert replegament, tot cercant una nova generació on la vida personal sigui més plenament reconeguda, l'acolliment i tracte mutu fets d'actituds fraternals; i en un món on sovint gira entorn de discursos, de conferències, de cursos i jornades de formació. Però també en aquest món hi ha molta gent que viu en el subsol de la vida interior, amb gests autèntics de caritat no fingida, d'heroisme que no és notícia de vides de sants i de

Casa natal de la Mare Ràfols a Vilafranca del Penedès

santes que no es publiquen en els diaris però que són albada per al segle XXI. També avui hi ha una Església que estima; companya de camí; feta de cristians ficats de ple en el món, compromesa en el diàleg, de testimonis que, des del silenci, escriuen la història diària tot gestant-la de valors fraternals.

El perill del nostre temps és el replegament i l'autodefensa. Lluitar contra tota aquesta temptació és caminar per camins d'heroicitat, de constant

risc; perquè és l'home i la seva història el veritable camí de l'Església.

Cal que el nostre moment històric el visquem tot valorant allò concret, acompanyant la vida de cada persona humana; pacients en un diàleg més pròper; posant la caritat per damunt de l'organització, la comprensió per damunt del sectarisme, la visió universal per damunt d'allò que és tancat.

Unes comunitats que gesten camins de senzillesa, que estan

al costat dels pobres, atentes a les llavors d'Evangelí sembrades en el cor humà... són avui sobretot *Rostre i alè del Déu Pare i Creador*.

Reconèixer Maria Ràfols com a Beata vol dir un estil de vida viscut *des de l'amor de Natzeret*. Crec que aquest és un dels grans valors pels homes i les dones d'avui.

■ Ignasi Mora i Terrats

Rector de Sta. Maria de Vilafranca

LES LLÀGRIMES DEL CARDENAL

Biografia inèdita de Vidal i Barraquer

Autor: Francesc A. Picas

Llibre polèmic que conté veritats històriques poc conegudes. Nou recull de fets, documents i comentaris que aclareixen molts dels equívocs que hi ha sobre la vida de Vidal i Barraquer.

L'exili del Cardenal, el 1936, i l'assassinat del seu bisbe auxiliar, Dr. Borràs; —El perquè de l'obediència a Roma a l'hora de signar la Carta col·lectiva dels bisbes espanyols, el 1937. —La seva mort a Suïssa en plena guerra mundial, el 1943.

Vidal i Barraquer no vessà la sang per Crist, però sí moltes llàgrimes. Un llibre que no pot faltar a cap família cristiana.

Editorial LA FORMIGA D'OR - Portal de l'Àngel, 5 - 08002 Barcelona. Tel. 302 24 31. De venda a les principals llibreries.

Amb la religió com a pantalla, amb les exigències del líder com a objectiu

Déu ens guardi de les sectes

Fa una setmana, els veïns de Cheity i Granges-sur-Salvan, al cantó francès de Suïssa, van observar com arribaven als seus pobles cotxes llogats de luxe. Entre els visitants hi havia un alcalde canadenc amb la seva esposa, una periodista i un alt funcionari quebequès. La nit de dimecres, la gent es van despertar alarmats pel foc que cremava una granja i tres xalets.

Quan els bombers van poder entrar a les restes dels edificis, van trobar quaranta-vuit cadàvers, entre els quals hi havia un nen d'uns deu anys, i que se sumaven a cinc persones més mortes en circumstàncies semblants uns dies abans, a la posta del sol. Dijous mateix, un especialista en sectes, Jean-François Mayer, rebia una carta de l'Orde del Temple del Sol on declaraven: «Ens hem alliberat d'un pes que dia a dia es tornava insuportable.»

Les restes del líder de la secta destructiva, un metge de nacionalitat belga i canadenc que es diu Luc Jouret —46 anys—, no han estat trobades en les primeres investigacions, mentre que un adepte identificat com a Pierre P. diu que ha fugit carregat de diners a les Bahames; mentrestant, la policia canadenc reobre un expedient de tràfic d'armes i de relacions amb terroristes.

Arran d'aquest trist episodi, l'oficina d'Assessorament i Informació sobre Sectes (AIS) —una entitat que va començar fa més de vint anys a iniciativa de mos-

sèn Joan E. Jarque, fundador de Catalunya Cristiana— no va parar de rebre trucades demanant informació.

L'AIS explicava, en una síntesi del que hi ha recollit als seus arxius, quin és el problema: hi ha sectes per escisió d'un col·lectiu majoritari —n'han existit de sempre i no són pas negatives— i, també, sectes destructives o grups totalitaris, que es caracteritzen per tenir un líder encisador, pel fet de justificar els mitjans pel fi, per guiar-se sota el lema de «poder i diners», i per creure's posseïdors de la veritat absoluta mentre que la resta estan equivocats.

Aquestes darreres són fruit del moviment contracultural hippy dels anys 60, passat per un sincretisme de filosofies orientals, cristianisme, càbles i esoterismes, i per uns interessos econòmics.

—**Quina relació hi ha entre l'ambient social i el carisma d'un líder per seduir les persones?**

—El líder ha de ser messiànic i carismàtic; per tant, té un poder de convicció extraordinari, que captiva els més pròxims. Normalment és una persona paranoica, que en la mesura que emmalalteix, afecta la salut del grup.

—**Però ¿no té també un pes la crisi familiar i espiritual de la societat actual?**

—No hi té res a veure; és un altre concepte. Hem de deixar les religions al seu lloc, i aquests grups al seu lloc. La religió no és

Rosa Boladeras, directora d'AIS (Assessorament i Informació sobre Sectes)

el problema de les sectes, ja que la fan servir com a pantalla. La qüestió és que si a una persona li torces el coll perquè cregui, això no és una creença, sinó una

imposició.

Ara, això no treu que persones sanes psicològicament passen per moments puntuals de crisis per malaltia, pèrdua de

valors i falta de comunicació.

—**Aleshores, ¿qualsevol persona, en un moment dolent, pot ser atreta per un grup totalitari?**

—Qualsevol persona; si en un moment de crisi troba un grup que li ofereix el que necessita, hi pot caure. Aquesta idea que les sectes sols van per les zones amb problemes i per la gent sense instrucció, és mentida. El que volen és poder econòmic, i qui no en té, o no és capaç de generar-ne, no interessa.

—**Quines poden ser les mesures preventives?**

—Primer, la informació. Segon, tenir clar què és una secta religiosa, què un grup totalitari i què són els nous moviments religiosos: no ho podem posar tot al mateix sac. I, per abocar, parlar clar i saber on és cada u.

■ Guillem Farré

¿Què és una secta destructiva?

Des d'un punt de vista jurídic, es considera activitat sectària destructiva la que correspon a un grup, amb aquestes característiques:

—que declari objectius religiosos, filosòfics o d'altra mena;

—que procedeixi de grups minoritaris, de reforma de pensament, de confessions reconegudes, o d'altres procedències conegudes o no;

—que violi o atempti contra els principis reconeguts per la comunitat internacional recollits específicament en la Declaració Universal dels Drets de l'Home i en la Convenció Internacional sobre els Drets de la Infància, contra els textos legislatius o reglamentaris nacionals que protegeixen l'individu, l'equilibri social i els principis de la democràcia.

Les Filles de Sant Pau estrenen nova marca

Aquí i arreu del món, les Filles de Sant Pau continuaran oferint i servint l'Evangeli, la Bona Nova, l'alliberació, l'amor solidari, la promoció de la dona... però d'ara endavant ho faran amb un símbol diferent, amb una marca nova. El mateix signe a tots els països. Una «P» posada dins el món. La «P» de Paulines, la «P» de Pau l'Apòstol.

La «P» en el món. Un món que apareix com no definit. Un món en projecte, en progrés, en marxa. Aquí, en aquesta terra i en aquest món en canvi permanent, volen situar-se les Paulines: amb les seves editorials, publicacions i llibreries, amb els seus centres multimèdia, amb les seves postals, discos i vídeos, amb els seus programes radiofònics i televisius, amb tots els mitjans de comunicació.

La missió, en les més de cinquanta nacions on són presents, continuarà sent la mateixa, perquè mai no envelleix. La marca, única per a tot el món, és nova. Acaba d'estrenar-se.

Segons l'arquebisbe Carles, la radicalitat cristiana no pot portar a fanatismes

BARCELONA.— L'arquebisbe Ricard M. Carles va declarar dijous que «per molt que una persona s'exigeixi i creixi, si està seguint la Paraula de Déu recolzada en Jesucrist i en la revelació que Ell ha fet de Déu Pare —estic pensant en la nostra religió catòlica— arribarà a ser un sant, un gran místic o un heroi, com ara la Mare Teresa de Calcuta o Francesc d'Assís, però mai no arribarà a aquests extrems (es referia a les immolacions de Suïssa).

Per la seva banda, el rotatiu del Vaticà, L'Osservatore Romano, va manifestar que el

poder dels predicadors de les sectes destructives no és tant en les seves qualitats, promeses o amenaces apocalíptiques, com en el «terreny fèrtil» que troben en els seus receptors. Per això «les persones amb una fe feble, amb psicologia fràgil, o els creients que no coneixen la Bíblia, no freqüenten l'eucaristia, ni comparteixen la seva vida amb els germans i germanes al si de l'Església» es troben desprotegides.

■ G.F.

Leszek Kolakowski, filòsof polonès

«La idea de fraternitat obligatòria condueix al despotisme totalitari»

Leszek Kolakowski és considerat com un dels millors filòsofs polonesos. Va ser exclòs del Partit Comunista l'any 1968 i privat de la seva càtedra de filosofia. Va veure's en l'obligació de marxar del seu país i va ensenyar als Estats Units i a la prestigiosa Universitat d'Oxford. L'any 1987 va publicar la seva monumental *Història del marxisme*. Interessat per les qüestions religioses, ha publicat *Cristians sense Església i Filosofia de la religió*. Acaba de rebre el vuitè premi Tocqueville. La *Croix-Événement* li ha fet amb aquest motiu una entrevista, de la qual reproduïm el següent extracte.

—¿Per què pensa que l'evolució de les societats de l'Europa central vers l'economia de mercat s'està fent en unes condicions especialment dures?

—Perquè aquest sistema no ha pretès mai ser just. El capitalisme és la naturalesa humana a la recerca de la cobdícia, mentre que el socialisme era una temptativa d'institucionalitzar la fraternitat obligada. Una societat que té en la cobdícia la seva motivació principal és evidentment abominable, tot i que sigui infinitament preferible a una societat basada en una fraternitat obligatòria.

—El liberalisme, ¿no duu a la dissolució dels valors?

—Al cap de dos segles, el liberalisme ha estat criticat com un sistema en el qual la idea mateixa del deure ha de ser eliminada. Quan es parla de deure, només s'entén com l'obediència a una llei per l'amenaça d'una pena... En resum, la societat liberal ideal és aquella que diu Hobbes, on l'únic lligam entre els individus és el de les interconnexions de la por. Ara bé, la idea de la fraternitat obligatòria condueix al despotisme totalitari...

—Aleshores, potser caldria introduir una certa dosi de fraternitat en la societat liberal. ¿Com es podria fer?

—Com m'agradaria saber-ho... Si l'Església i les comunitats religioses no

són capaces de fer-ho, les persones individuals tampoc.

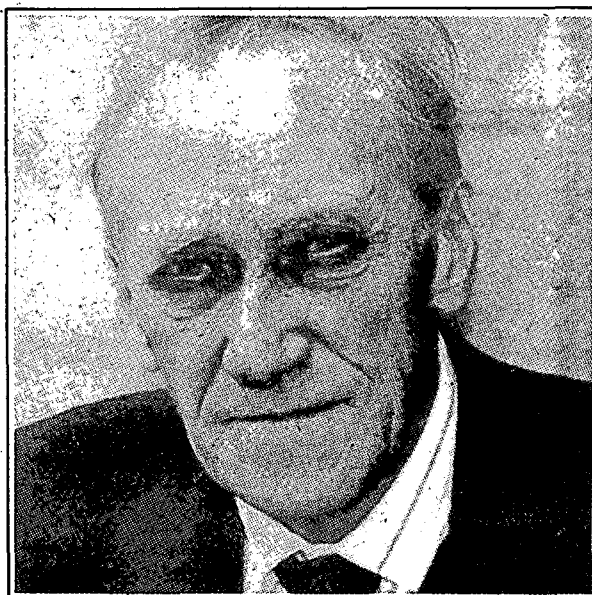
—La democràcia, ¿pot passar sense virtut?

—En la mesura que és un conjunt d'institucions que assegura a les èlites polítiques la possibilitat de mantenir el poder de manera proporcional al suport rebut dels ciutadans, la democràcia pot ser víctima de la tirania. Per escapar-se'n, té necessitat d'allò que se'n diu esperit cívic. El principi de les majories no és suficient, perquè sabem que una tirania majoritària és ben possible. Ara bé, aquest esperit cívic es troba, a hores d'ara, força empetitit.

—¿Quin és, doncs, el remei per a aquesta situació?

—Jo seria molt feliç, si tingués aquest remei. L'Església ens ha ensenyat, al llarg de dos mil·lennis, unes normes morals, i fóra injust dir que això no ha contribuït a la civilització. Però ara tot és incert. He llegit la *Veritatis splendor*, i crec que el Papa té raó: si la nostra llibertat és l'origen de les normes morals que nosaltres mateixos establim, això vol dir que tot és permès. La qual cosa significa la fi del món.

—Si cadascú és l'amo de la "seva" veritat, ¿no podríem dir que després de la confrontació entre marxisme i

Diu que estima l'Església que no vol governar l'Estat, i que alhora es pronuncia sobre les qüestions socials importants

cristianisme, ara l'oposició és entre Jesús i Nietzsche?

—Es pot dir així, de manera breu. La idea fonamental de Nietzsche era aquella de l'autocreació, el resultat de la qual és que l'univers no és altra cosa que un nombre indefinit de centres de poder que miren d'entendre's en la mesura que és possible. I nosaltres seríem un d'aquests centres.

—Vostè sostenia abans la idea d'un cristianisme sense Església. ¿Creu ara que podria sobreviure el cristianisme, sense una institució?

—No. Encara que la idea de la tolerància religiosa és molt lloable, i que l'Església mateixa ha deixat d'insistir en el fet que fora d'ella no hi ha salvació, jo penso que l'Església no pot perdre de cap manera la seva identitat, definida pel dogma, la

tradició i les Escriptures.

—¿Li sembla que l'Església s'ha d'accontentar amb produir normes i viure aïllada del món?

—Aquesta qüestió és la que va causar la controvèrsia entre jansenistes i jesuïtes. Si els primers se n'haguessin sortit, haurien destruït l'Església, o bé l'haurien reduït a un mínim enclavament de santedat, des d'on s'imposarien unes exigències impossibles de complir, unes normes universals insostenibles... Cal dir que no hi ha cap idea, cap norma, ni que sigui molt noble, que el dimoni no pugui convertir en una cosa dolenta, i mai no serem prou intel·ligents per evitar-ho. La vida és, doncs, una vigilància

continua. Ara bé, l'ensenyament cristià ens ha dit sempre que el factor principal és la fe, la confiança en Déu.

—¿Pensa que l'Església pot acompanyar-se a la democràcia?

—És clar que sí. Sempre hi haurà temptacions teocràtiques en el si del catolicisme, però no són mai prou importants. Jo estimo l'Església que no vol governar l'Estat, i que alhora es pronuncia sobre les qüestions socials importants, la que ensenya la gent a comportar-se mirant el proïsme, a afrontar l'adversitat i a refiar-se de Déu. I tot això és possible sense violar la democràcia. No pas sense conflictes, naturalment, perquè els conflictes són la vida mateixa.

■ Jean-François Bouthors
("La Croix")

Francesc Bacardit i Pepeta Puig són la parella que porten més anys de casats de Catalunya

Fa 76 anys que es varen unir en matrimoni

A la fotografia podem veure Francesc Bacardit i la seva esposa Pepeta Puig en el seu domicili de Terrassa

Francesc Bacardit i Solà i Pepeta Puig i Rodó, de la ciutat de Terrassa (Vallès Occidental), han entrat a formar part del *Llibre dels Rècords Catalans* com la parella que fa més anys que està casada.

Francesc Bacardit i Pepeta Puig van contraure matrimoni el 24 de juliol de 1918, ara fa 76 anys, a l'església de Sant Pere de Terrassa. Aleshores tenien 23 anys. És per això que enguany tots dos arribaran a centenaris. Francesc Bacardit complirà 100 anys el proper dia 10 de novembre i Pepeta Puig arribarà a centenària el 8 de desembre.

Durant aquests 76 anys de casats, el matrimoni ha tingut tres fills. Aquests fills tenen actualment 75, 73 i 64 anys; 11 néts, el més gran dels quals té 49 anys; i 18 besnéts. El besné més gran té 23 anys. En aquestes quatre generacions no hi ha, fins ara, cap persona morta.

La família Bacardit ha desenvolupat la seva activitat professional en el ram del tèxtil. Creada formalment el 1941, tot i tenir el seu origen 10 anys abans, l'empresa Francesc Bacardit S.A. continua actualment sent de propietat familiar.

Aquest nou rècord català ha estat possible de trobar gràcies a la col·laboració existent entre Catalunya Ràdio i el *Llibre dels Rècords Catalans*.

Campanya de teatre per a les escoles de Barcelona

Els pallassos «La puça» i el centre multidisciplinari de les arts i de l'espectacle SAT de Sant Andreu realitzaran per primera vegada una campanya de teatre per a les escoles de Barcelona durant els mesos de novembre i febrer.

Joan Busquets, un dels components de «La puça», va dir que els espectacles que es presentaran són «Guitxi-guitxi» i «Fes-te la festa», dirigits a escolars de 3 a 12 anys.

Els pallassos de «La Puça» actuaran a les escoles dels districtes barcelonesos del 7 a l'11 i del 14 al 18 de novembre i del 6 al 10 i del 13 al 17 de febrer.

«La puça» va començar a actuar fa 15 anys amb tres pallassos: Óscar Rodríguez, Joan Busquets i Pep Salvat i es convertirà en duo format pels dos primers quan Pep Salvat actuï definitivament en solitari.

Ha participat en programes de televisió infantils a TV2 com «Pica-Puça» i «Puça stock» i durant el període olímpic va realitzar per a tota Espanya a TV1 l'espectacle-concurs en castellà «Amigos olímpicos».

El 17,9 per cent de la població viu en situació d'escassetat econòmica

La pobresa a Espanya, avui

El vint per cent de les llars espanyoles estan per sota del llindar de la pobresa, segons desvetlla el llibre *La pobreza en España, hoy*, presentat a Madrid.

Aquest treball, editat per la revista *Estudios Sociales* i de *Sociología Aplicada* de Càritas, es basa en anàlisis fets a partir de la informació de les Enquestes de Pressupostos Familiars (EPF), i ho ha fet un grup d'economistes i analistes entre principis d'abril i finals de març de 1980-81 i 1990-91.

Constata l'estudi, en el qual es destaquen com a situacions diferents pobresa i marginació, que, malgrat aquest 20% de llars que pateixen mancances econòmiques greus, la pobresa a Espanya ha baixat dos punts en la dècada de 1990, pel que fa a la de 1980.

Però, segons explica el professor José Navarro Botella, es conjectura que els índexs de pobresa en els darrers quatre anys, en què s'inicia una etapa de recessió, han pogut augmentar algunes dècimes.

L'anàlisi de la situació de la pobresa, segons el llibre presentat a la Fundació Argentaria, reflecteix que el 17,9 per cent de la població espanyola (6.900.000 persones) està per sota d'aquest llindar de pobresa.

Els barems utilitzats per establir aquest índex d'escassetat econòmica es basen en la definició dels individus, famílies i grups d'una població que els manquen els recursos que els permetin obtenir el tipus d'alimentació adequada, participar en les activitats i gaudir de les condicions i distraccions que són habituals en les societats a què pertany.

L'obra ressalta que hi ha forts contrastos regionals en les despeses «per càpita»; i posa com exemple que el 1981 a Extremadura la despesa mínima era de 149.669 pessetes, davant les 274.249 de Madrid.

L'escala de les Comunitats Autònomes de més pobres a més riques el 1990, eren les següents: Extremadura, Andalusia i Canàries al capdavant de les menys afavorides, seguides de Castella-La Manxa, Múrcia, Galícia i Lleó, en un terme acceptable; i la Comunitat Valenciana, Rioja, Aragó, Cantàbria, Astúries, País Basc, Balears, Madrid, Navarra i Catalunya, com les més desenvolupades.

L'estudi fa referència a la marginació, però no la introdueix en el concepte pur de la pobresa, sinó en un fet sociològic derivat de múltiples factors, com la dro-

ga, l'alcoholisme, o altres sofriments que duen a alguns ciutadans a viure sense casa ni recursos per a menjar.

Navarro Botella va explicar que les famílies pobres, en termes generals, no acostumen a exhibir la situació. Els seus membres acostumen a ser diverses parelles, casades o no, i que viuen amb els seus fills en els petits espais que són la llar dels seus pares.

A més no tenen accés a una alimentació correcta, treballa només un de cada deu integrants del col·lectiu familiar i viuen de préstecs que no poden pagar.

El prototipus de gent que subsisteix gairebé sense diners correspon a les persones, que generalment viuen soles, i amb edats a partir dels 65 anys.

Els ponents que intervingueren en la presentació de les obres, a més de Navarro Botella, els directors de Documentación Social, Francisco Salinas, i de la Fundació Argentaria, José Ángel Moreno, coincidiren en què les circumstàncies econòmiques actuals i, més concretament, l'atur, faran que les millores siguin encara lentes.

■ A.E.

Les ONG acusen el Banc Mundial i el FMI d'«antidemocràtics»

Les Organitzacions No-Governamentals (ONG) han qualificat el Banc Mundial i el Fons Monetari Internacional (FMI) de ser institucions «antidemocràtiques» per negar la participació i la informació als ciutadans del Tercer Món en qüestions que els són vitals.

Aquestes organitzacions van presentar en una conferència de premsa, la seva plataforma reivindicativa sota el lema «50 anys són suficients», on acusen les institucions sorgides de Bretton Woods d'haver «fomentat i finançat un desenvolupament desigual i insostenible en els països del sud i de l'est que ha creat pobresa alhora que destruïa el medi ambient».

Entre les alternatives de les ONG, pel que fa al medi ambient, aquesta plataforma assenyala que cal «acabar» amb programes de préstecs que són perjudicials per a l'ecologia i sol·licita, a canvi, ajudes als programes que contribueixin a la conservació de la natura.

Com a exemple, aquestes organitzacions indiquen que més de la meitat dels 24.000 milions de dòlars que presta anualment el Banc Mundial van destinats a projectes mediambientals que «es caracteritzen per la destrucció ambiental innecessària i la desintegració social».

Per això, les ONG defensen una suspensió temporal del finançament de grans preses i canvis en la concessió de crèdits perquè aquests vagin directament a projectes alternatius energètics.

Dins d'aquests aspectes merament econòmics les ONG demanen una reducció dels deute multilateral, perquè la crisi del deute internacional ja fa més de deu anys que dura.

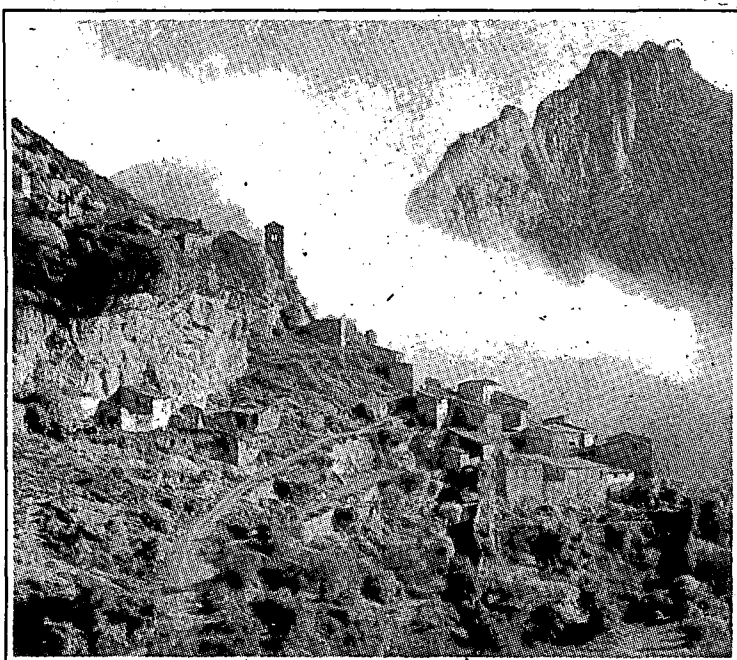
Aquest deute dels països en desenvolupament assoleix la xifra de 1,7 bilions de dòlars, dels quals un 17 per cent es deuen al Banc Mundial i al FMI.

Segons les ONG, les dues institucions tenen, en aquest moment, grans reserves realitzables, però «es negan a reduir o reprogramar el deute pendent i no accepten responsabilitat per projectes que han fracassat ni pels programes d'estabilització i ajust que han tingut com a resultat una recessió econòmica i un empitjorament dels deutes nacionals».

■ A.C.

XCVIII Viatge Cultural

Diumenge 13 de novembre de 1994

Abella de la Conca

ISONA

COVET

ABELLA DE LA CONCA

Covet. Portada de Santa Maria

DINAREM

Hotel SEGLE XX

Tel. (973) 65 00 00

Tremp

Preu: 3.800 ptes., comprenent viatges, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Per reserves de places truquen al tel.: 490 59 88. La sortida serà a les 8 en punt del matí, carrer de València, xamfrà Balmes.

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada en hora hàbil per complir el precepte dominical

AVÍS: La direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

Dra. Isabel Celma Delgado, directora de la Fundació ESMEN

«Volem donar una resposta global als problemes de desenvolupament de les persones»

La Fundació per a l'Educació i la Salut Mental (ESMEN) és una entitat privada d'ideari cristià que té com a finalitat la rehabilitació integral de les persones (nens, adolescents o adults) amb problemes psicològics, alteracions de la personalitat o dificultats d'integració escolar, familiar i social. L'eix vertebral d'aquest programa és l'Escola de Suport Sant Gervasi. Des de Primària i EGB fins a Formació

Professional, l'alumne rep —a càrrec d'un equip de tècnics multidisciplinar— un tractament individualitzat, fonamentat en un mètode propi creat per la Dra. Isabel Celma Delgado, la directora de la Fundació. Parlem tot seguit amb ella sobre la història, els objectius i la posada en marxa del seu mètode global per al desenvolupament de les capacitats perceptives i integratives de l'individu.

—Dra. Celma, expliqui'ns quina fou la gènesi del seu mètode global per al desenvolupament de les capacitats perceptives i integratives de l'individu.

—Des dels meus primers passos professionals, fa vint-i-cinc anys, vaig tenir la preocupació d'atendre els joves amb problemes psicològics, de personalitat o d'integració. Per a la resta de nois i noies ja hi havien col·legis de tota mena però em vaig adonar que hi havia un immens buit educatiu per als nens i adolescents que posseïen determinades dificultats. Són persones normals però amb problemes d'aprenentatge que, a curt o llarg termini, poden esdevenir molt greus si no se'ls tracta de la manera correcta i en el moment oportú.

—¿De quina manera es materialitza aquesta especial atenció envers els joves amb problemes d'aprenentatge?

—El meu nebot, de 7 anys, tenia llavors greus problemes d'aprenentatge. Per tant, jo vaig viure el problema en la meua pròpia família: no trobàvem una escola adient a les seves necessitats... Tot això féu que es desencadenés el meu interès per cercar una resposta per a aquests individus amb alteracions del seu desenvolupament personal. Tres professionals procedents del camp de la medicina, la psicologia i la pedagogia començarem en equip l'experiència en un centre de reeducació de Barcelona.

—¿Quin va ser el pas següent?

—Aleshores vam estructurar tot allò que

li fallava al meu nebot desglossat en els cinc grans temes que componen el desenvolupament intel·lectual de cada individu: el llenguatge, la psicomotricitat, la personalitat, el desenvolupament perceptiu i l'abstracció. ¿Què li succeïa al nen? La seva intel·ligència general era bona, tenia un coeficient intel·lectual per damunt de la mitjana, això no obstant, el seu rendiment era molt dolent. Era el típic nen de fracàs escolar. Li fallava la intel·ligència abstracta, la comprensió en la lectura...

El conjunt de professionals que desenvolupa la seva tasca educadora en els diferents departaments d'ESMEN compateix una concepció globalitzadora de l'individu

Tot seguit, vam començar a avaluar i establir les diferents plantilles de treball projectades amb els objectius de l'Educació General Bàsica. Vèiem que els plans de treball de l'escola tradicional amb prou feines s'adequaven a aquests nois. El meu nebot va sortir endavant gràcies a l'atenció personal i al tractament adient que li proporcionàrem. Actualment és un nota-

ble economista.

—¿La seva tesi doctoral esdevingué, doncs, el fruit de la investigació que vostè va dur a terme?

—Sí, fou la conseqüència de tota la investigació i estudi realitzats sobre el tema. Vaig defensar la meua tesi doctoral el 1978, titulada «Ergastènia en l'escolar. Diagnòstic i tractament» —que obtingué la qualificació d'«Excel·lent»—, a la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació. Aquest treball volia respondre als innombrables interrogants que planteja el comportament i la personalitat del nen en la seva evolució i, molt especialment, per poder comprendre les causes de les dificultats per aprendre en nens que són normals i que, amb tot, no rendeixen a l'escola. Per tant, el mètode global per al desenvolupament de les capacitats perceptives i integratives nasqué amb aquesta tesi doctoral que vaig presentar a la Universitat de Barcelona.

—¿Fou llavors quan va néixer la Fundació ESMEN?

—De seguida pensàrem que era del tot necessari fer un col·legi per a aquests nens atès que les escoles no oferien els mitjans suficients perquè poguessin integrar-se amb la resta dels seus companys. Calia cercar un camí, una via, per tal de donar-los allò que necessitaven i amb aquest esperit va sorgir la Fundació per a l'Educació i la Salut Mental (ESMEN) que funciona des del maig de 1993. Un dels seus principals objectius és intentar superar el fracàs escolar que a tota Espanya representa el 16% de la població estudiantil. Som una escola de suport, és a dir, un pont entre escola normal i escola normal que treballa de valent per remuntar el sot del fracàs escolar.

—¿Quines són les fases per a la bona posada en maxa del mètode global?

—El conjunt de professionals que desenvolupa la seva tasca educadora en els diferents departaments d'ESMEN comparteix una concepció globalitzadora de l'individu. Volem donar una resposta global als problemes de desenvolupament de les persones. La primera fase del mètode consisteix a fer un psicodiagnòstic en profunditat per esbrinar quines són les variables que fallen en el nen, adolescent o adult (el llenguatge, la psicomotricitat...) i les seves causes (frustracions, traumes, hipersensibilitat de la persona...). A la segona fase es realitza el perfil de treball adient a les circumstàncies de l'individu en qüestió. L'equip multidisciplinar d'ESMEN —gairebé quaranta professionals— confecciona el pla de treball, valorant també els possibles informes d'altres escoles i professionals. El període de tractament és diferent en cada cas, ja que depèn d'un munt de factors. La tercera i

La Dra. Isabel Celma Delgado, directora de la Fundació ESMEN

darrera fase del mètode és la seva posada en pràctica. A l'Escola de Suport Sant Gervasi el nombre d'alumnes per aula és de 10, la qual cosa és importantíssima per aconseguir un resultat reeixit. El nombre reduït d'alumnes per classe, el tractament personalitzat i els professionals experts en la matèria són factors que, de bell antuvi, influeixen positivament en el nen o adolescent.

—¿Com funcionen les classes de l'Escola de Suport Sant Gervasi?

—Els alumnes s'agrupen per cursos escolars (Primària, Secundària...) com a qualsevol col·legi i s'imparteixen les mateixes assignatures. Les classes són molt dinàmiques. Donem una gran importància al contacte directe dels alumnes amb la vida quotidiana, amb la natura o amb l'esport. Les activitats extraescolars són vitals per al bon desenvolupament personal i formatiu dels joves. Cal assenyalar que la família té un pes cabdal en el procés de recuperació del nen. Nosaltres acostumem a dir que la unitat bàsica de tractament és la família.

—Dra. Celma, faci'ns un breu balanç de l'aplicació del seu mètode de treball.

—El balanç és força positiu. En acabar els cursos a l'Escola de Suport Sant Gervasi els alumnes que han assolit satisfactòriament les capacitats que els fan aptes tenen tres sortides: integrar-se en l'educació normal (BUP o FP i, posteriorment, Universitat); integrar-se en el món laboral, després de la Formació Professional rebuda al centre o continuar treballant als centres de treball de la Fundació ESMEN.

Cal esmentar que el mètode es troba sempre, les vint-i-quatre hores del dia, en constant revisió per a la seva millora; hi incorporem les noves tecnologies, noves investigacions, bibliografia, etc. El principal problema que tenim els especialistes és que molts pares no volen acceptar que els seus fills posseeixin dificultats en l'aprenentatge, només es consciencien de la problemàtica a partir de 5è o 6è d'EGB. Jo aconsellaria els pares que, si s'adonen que els seus fills comencen a fallar a l'etapa de preescolar, consultin immediatament amb un bon professional per trobar-hi una ràpida solució.

Vicari general de Sant Sebastià, Juan A. Pagola

La societat es mostra insensible davant els malalts de sida i drogaaddictes

El vicari general de Sant Sebastià, Juan Antonio Pagola, denuncia la insensibilitat d'una societat «que s'inhibeix vers els malalts de patologia desagradable o poc interessant», com són els crònics, els ancians, afectats pel sida, drogaaddictes, disminuïts físics i psíquics.

En una intervenció davant el Congrés Nacional «Església i Salut», que se celebra a Madrid, Pagola defensà «la necessitat de la humanització de l'assistència sanitària i refusà la manipulació de la vida, la discriminació de malalts, l'abús en el tracte al pacient, una medicina només a l'abast d'alguns, l'avortament, l'eutanàsia i l'experimentació a costa del sacrifici humà».

Digué que «l'Església ha de col·laborar en la creació d'una nova consciència social i una nova actitud ciutadana que superi postures marginadores o discriminatòries».

El ponent defensà que «l'Església ha de ser promotora de solidaritat, defensa i atenció dels malalts més necessitats i desassistits de la societat». Recordà que en el fons de la seva marginació i manca d'atenció «s'amaguen gairebé sempre injustícies, passivitat, prejudicis i discriminacions que cal denunciar i combatre».

Pagola assenyala que «el progrés tecnològic en els diversos camps de la intervenció mèdica exigeix més que mai una orientació ètica que permeti utilitzar de manera humana la ciència».

Els elements que componen el cosmos

Que en són de variades, Senyor,
les vostres obres, i totes les beu
fetes amb saviesa. La terra és
plena de les vostres criatures.
(Salm 103,24)

■ Francesc Nicolau

El primer element del qual podem explicar la descoberta amb pèlsisenyals—perquè en sabem la data i el nom del descobridor—és el fòsfor. Ho farem la setmana que ve. Recordem que fins ara, començament del s. XVII, són els elements que tenim: els set metalls i els dos no-metalls de l'antigor, i els quatre elements aïllats posteriorment; però cal advertir que a aquest moment encara no són considerats elements. Pròpiament haurem d'esperar gairebé dos segles perquè la noció d'element químic quedi ben establerta per

tinguts per compostos. Així, doncs, ben poc s'ha progressat fins ara en el coneixement dels elements que integren el cosmos!

La cosa, certament, anava a poc a poc, però ho hem de comprendre: no era fàcil substreure's a unes idees seculars. Tanmateix la ciència avançava. El pas de l'alquímia a la química va ser lent, gradual, gairebé imperceptible, però es va fer. Ja hem parlat —per la seva relació amb l'arsenic, el zinc, el bismut i l'antimoni— de St. Albert, de Paracels, de G. Agricola i de B. Valentinus (o de l'autor de les obres que hom li atribueix) però hi ha altres autors d'aquesta època de transició que, encara que no descobrissin cap nou element, van fer un treball notable per al progrés de la ciència. Parlarem dels dos més notables:

Andreas Libau (1540-1616)

Amb el nom llatinitzat d'*Andreas Libavius* aparegué el 1597 un llibre titulat «Alche-

sulfat amònic, àcid sulfúric, aigua règia... són clares, precises i exactes. Una novetat notable: suggereix que les substàncies minerals es poden identificar per la forma com cristal·litzi i explica com obtenir cristalls: dissolent el mineral en aigua, fent bullir i després evaporar.

Però encara estem a l'època intermèdia: Libau creu en la transmutació dels metalls i pensa que un dia es podrà fabricar or.

Jan Bta. van Helmont (1577-1644)

És un altre exemple típic d'intermedi entre alquimista i químic. Va néixer a Brussel·les i va treure el títol de metge per la universitat de Lovaina el 1599. Volia trobar la pedra filosofal i fins va arribar a dir que l'havia vista i usada. També creia en la generació espontània fins i tot d'animals superiors: deia que del blat brut en poden sortir ratolins. Posava l'aigua com element bàsic de l'univers, i rebutjà, contra Paracels, que el mercuri, el sofre i la sal fossin elements. Que l'aigua es pot transformar en altres substàncies ho volgué demostrar: plantà un arbre en un test i el regava de tant en tant; després el pesava a mida que creixia. Al cap de 5 anys l'arbre havia augmentat 164 llibres de pes, mentre que el terra on estava plantat només havia perdut dues unces. «Això vol dir que l'aigua s'ha transformat en la substància de l'arbre». No sabia el nostre home que, a més de l'aigua, l'anhidrid carbònic de l'aire havia estat assimilada per la planta com un aliment primordial.

Però Helmont també féu troballes autènticament científiques. La més important és que demostrà que l'aire no és un sol element sinó una barreja. Efectivament en el laboratori es veu que els vapors que s'hi produeixen són diferents de l'aire en conjunt, però s'hi expandeixen i acaben formant-ne part. I va inventar la paraula «gas» per a designar genèricament els vapors que es desprenen de les substàncies quan s'escalfen

o cremen. I la cosa va tenir èxit; encara ara és el nom internacional per a designar el tercer estat de la matèria després del sòlid i líquid.

¿D'on va treure el mot? Potser del grec «chaos», que significa desordre, confusió, ja que les substàncies gasoses no presenten ni forma ni volum determinats, són un «caos», que amb fonètica flamenca sona gairebé com «gas». Però n'hi ha d'altres que diuen que és més probable que la fes derivar de «geist» que en flamenc vol dir esperit, ja que els vapors són com substàncies espirituals perquè no es poden palpar.

Ara bé, Helmont no es va limitar a dir que l'aire és una mescla de gasos; també en va estudiar un d'importantíssim: el que resulta de la fusta quan crema, que ell anomenà «gas sylvestre» (=gas de fusta), que, com se sap, és el diòxid de carboni, CO₂. Aquest gas era precisament el principal responsable de l'augment de pes el seu arbre: combinant-se químicament amb l'hidrogen obtingut de l'aigua que pujava de les arrels, gràcies a la funció clorofil·lica, es convertia en substància orgànica. Poc va sospitar que aquell gas sylvestre fos el responsable del creixement de la seva planta!

L'interès per l'estudi dels gasos que Helmont provocà amb les seves troballes féu que un anglès *Robert Boyle* (1627-91) també s'apliqués al seu estudi i, amb una màquina de fer el buit, va comprovar que l'aire és comprimit, de la qual cosa deduí que ha d'estar format per partícules separades, és a dir per «àtoms». Amb això es feia un pas més cap al concepte d'element. Boyle el 1661 publicà «The Sceptical Chemist», on exposava, entre altres coses, que l'aire no és un element, ni tampoc la terra. I presenta la qüestió radical: hem de considerar els elements de la química sempre d'un caire provisional: fins que es pugui demostrar que no són compostos; només en direm elements si són substàncies no compostes d'altres. Ja ens acostem a conceptes moderns!

Francesc Nicolau és Professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

17. La transició de l'Alquímia a la Química

John Dalton (1766-1844) i aquestes 13 substàncies rebin la qualificació de simples. Al s. XVII per als alquimistes-químics els elements són com a màxim 8: els cinc aristotèlics (aigua, aire, terra, foc i èter), els dos que va afegir-hi l'alquimista àrab *Jabir Ibn-Hayyan* (*Geber*, per als europeus; 760-815), com ingredients de tots els metalls: mercuri i sofre, i l'altre que el seu seguidor *Al-Razi* (850-925) va creure que encara faltava posar: la sal. Aquest últim «element» també fou inclòs per Paracels com essencial. D'aquestes 8 substàncies, com hom sap, només eren simples dues: sofre i mercuri. Tots els altres, metalls i no-metalls, eren

«mias», que era un autèntic tractat recopilació de tots els coneixements químics de la seva època. Del seu autor *Andreas Libau* poca cosa sabem. Havia nascut a Halle (Saxònia) uns 57 anys abans. L'obra era molt diferent de les habituals entre els alquimistes: no s'hi veien expressions ni símbols esotèrics. Tot és explicat amb claredat.

L'autor és seguidor de Paracels a l'hora de donar més importància a les aplicacions mèdiques de l'alquímia que no pas al mètode per fabricar or; però ataca els paracelsians, perquè encara mantenien teories obscures i pseudomístiques. Les descripcions que fa de com preparar àcid clorhídric, tetraclorur d'estany,

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

Catalunya Cristiana

Puiggarí 5-7
08014 Barcelona

CATALUNYA CRISTIANA nasqué ara fa 16 anys i, malgrat les dificultats, ha esdevingut un fet i una realitat amb què molts ja comptem, i no en podem prescindir.

CATALUNYA CRISTIANA actualment Fundació de l'Arquebisbat de Barcelona, no es vol limitar a aquesta diòcesi, sinó que vol aprofundir la seva vocació de servei a totes les diòcesis catalanes.

CATALUNYA CRISTIANA se sent cridada a esdevenir vincle d'unió de tots els catòlics de Catalunya, i mitjà informatiu indispensable del proper Concili Català, obrint-se a tots els sectors de la nostra Església.

CATALUNYA CRISTIANA per tant, no es vol quedar on és. Vol renovar-se amb el vostre ajut. Us demanem la vostra subscripció.

Nom Adreça.....
Població D.P. Província..... Tel

☐ Se subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import semestral (26 números) de 4.550 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant

☐ domiciliació bancària
(en aquest cas empleu l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto

Data.....

Signatura del subscriptor

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència.....
Adreça.....

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA** per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA" amb càrrec al meu compte corrent/líbreta

Entitat

Oficina

DC

Compte

Data.....

Signatura del titular del compte/líbreta

Josep M. Martí Bonet, director del Museu Diocesà de Barcelona

«La Sagrada Família tindrà validesa quan s'hi celebri l'eucaristia»

Durant la segona quinzena del mes d'octubre, se celebrarà a l'edifici de la Pia Almoïna, seu del Museu Diocesà de Barcelona, una exposició sobre la façana del temple de la Sagrada Família que inclourà des de l'obra inicial d'Antoni Gaudí fins a les escultures de Josep M. Subirachs. El Dr. Josep M. Martí Bonet, historiador i canonge de la catedral és el director del Museu Diocesà que ha esdevingut un centre fonamental per les exposicions d'art religiós. Martí Bonet també és un dels impulsors del «projecte catedral», un ambiciós pla que pretén la conservació de la catedral i la seva difusió cultural i religiosa.

—Quins aspectes sobre l'obra de Gaudí es pretenen destacar amb aquesta iniciativa?

—Gaudí va ser realment un geni. Abans d'ell per veure un retaule sempre s'havia d'entrar dins de l'església. Gaudí en canvi situa els retaules a la façana, d'aquí la gran importància dels pòrtics de la Sagrada Família. Això origina un diàleg constant entre la societat i l'església. És un pont entre la cultura moderna i la cultura clàssica i religiosa.

—Com s'estructurarà l'exposició?

—Hi haurà el disseny que va fer Gaudí, que és d'on parteix l'exposició i després tots els dibuixos i les maquetes amb guix que ha anat fent Subirachs. Es podrà contemplar la porta de Getsemaní, que és immensa, ja que pesa 7 tones, també es podrà veure per primera vegada la imatge de «l'Ecce Homo» o sigui el Crist davant Pilat que pesa unes 3 o 4 tones. La façana de la Passió és colpidora, molt dura, columnes que representen ossos, és una obra de gran emoció, de gran trencament. Fa recordar les paraules de Jesús, «Déu meu Déu meu, ¿per què m'heu abandonat?», no ban sols ho diu, sinó que ho sent ja que realment va ser un abandonament de Déu Pare. Aquest drama queda molt ben plasmat en l'obra de Subirachs. Però aquesta façana no té sentit sinó hi ha el segon acte que és la resurrecció que estarà a la part de dalt. El gran drama de Subirachs serà superat amb la imatge del

Crist ressuscitat que dominarà la façana del temple.

—¿Creu que avança per bon camí el procés de construcció de la Sagrada Família?

—Jo no estic dins la Junta del temple però com a delegat del patrimoni cultural de l'església de Catalunya i en especial de Barcelona, haig de dir que com a església ens interessa molt aquest projecte perquè és molt més que un monument emblemàtic. La Sagrada Família tindrà validesa quan pugui aplegar 10.000 feligresos al voltant de l'altar per celebrar l'Eucaristia. Fins que això succeeixi, simplement serà un edifici bonic però no tindrà el veritable significat que volia Gaudí.

En segon lloc, penso que es produeix un diàleg modern amb la societat. És molt important que la gent que passi pel carrer pugui veure els misteris del cristianisme. Crec que és un instrument d'evangelització enorme. A més a més, l'església no es pot permetre prescindir d'aquest temple. Quan hi ha un acte important dins la comunitat cristiana de Barcelona, ho hem de celebrar a la façana de la catedral o a la basílica de Santa Maria del

Mossèn Martí Bonet creu que el temple de la Sagrada Família pot ser un instrument d'evangelització enorme

Mar que té una cabuda de 2.000 persones mentre que a la Sagrada Família hi ha espai per 10.000 persones perquè Gaudí era un geni per distribuir harmònicament a tothom.

—Però la gent es pregunta quan podrà veure el temple enllestit. És un procés molt lent i costa de veure el final.

—La catedral de Barcelona es va inaugurar al 1294 però les obres no van finalitzar fins a principis d'aquest segle amb el disseny actual de la façana. En català hi ha l'expressió «això dura més que l'obra de la Seu» que es podria aplicar al que succeeix amb la Sagrada Família. De totes formes, actualment s'està cobrint la nau i després resta el presbiteri però es pot cercar una solució com una gran carpa que permeti celebrar l'Eucaristia d'aquí uns 4 o 5 anys.

El «projecte catedral»

—¿Quins són els objectius del «projecte catedral» i en quina fase es troba?

—El «projecte catedral» pretén realitzar 12 estudis previs abans de començar les obres. Ens trobem al mig del projecte d'investigació i quan estigui enllestit, d'aquí un any i mig, es redactarà el projecte que s'hagi de realitzar. S'han encarregat els 12 estudis a diverses personalitats de la ciutat, fins i tot hi ha un lord, Sir Fielden que ha restaurat la majoria de catedrals angleses. S'està fent un estudi cartogràfic sobre totes les seccions de la catedral, també es vol introduir el sistema de fibra

Es presenta una exposició sobre el temple a la Pia Almoïna

òptica per la il·luminació interna. La llum no és per corrent sinó per contacte i es pot col·locar sota el moble. Aquest sistema que s'aplicarà per primera vegada a una catedral, serà de gran utilitat en el cor, on hi ha un conjunt de coses petites que il·luminarem des de dins. Després hi ha el tema del microclima. Al final del dia si pujes al trifori, la part més alta de la catedral, et marejes perquè no hi ha oxigen, es consumeix durant tot el dia i es creen uns corrents d'aire que llisquen no sols la pedra sinó els retaules. Hem col·locat una trentena de sensors en llocs estratègics per controlar la contaminació, la temperatura, etc.

—També s'havia dit que les espelmes són un factor que contribueix a la degradació de la catedral. ¿Pensen suprimir-les?

—S'està estudiant si realment perjudiquen però el que realment fa mal són les persones que la visiten, uns 4 milions cada any i es consumeixen uns dos milions d'espelmes. Cada deu minuts s'estudia el que succeeix amb les espelmes i la gent i d'aquí dos anys es podrà fer un dictamen exacte. Una solució seria recobrir els retaules amb vitrines, s'aconseguiria una climatització autònoma. Però el que no farem és substituir les espelmes per unes alters d'electròniques que no tenen cap simbolisme i no són maquetes estèticament.

—Aquests projectes són a llarg termini, però ¿quina és la innovació més immediata?

—La primera cosa seran els «monitors culturals». Hi haurà un conjunt de voluntaris que hauran de tenir estudis d'art, arqueologia o teologia que ensenyaran la catedral, de moment dues vegades a la setmana, els vendres pels grups i les escoles i el dissabte per tota la gent. Prèviament s'hauran de formar en una escola. Aquest servei gratuït començarà d'aquí dos mesos i oferirà una visita d'una hora i mitja per la part arqueològica paleo-cristiana, es veurà el tresor, el significat de cadascun dels elements arquitectònics de la catedral, es podrà visitar els campanars i els terrats. Aquesta oferta cultural-religiosa serà pionera a Barcelona.

La vàlua dels arxius parroquials

Salamanca va ser l'indret escollit per celebrar el primer congrés sobre arxius parroquials. Va aplegar 200 representants dels arxius diocesans, catedralicis, de col·legiats i de monestirs. El Dr. Josep M. Martí Bonet que és el president dels arxius eclesiàstics d'Espanya, creu que aquesta setmana d'estudis ha permès un pas endavant per conèixer la història senzilla del poble de Déu. A les parròquies hi ha la mateixa que a casa nostra. Fins ara s'ha donat molta importància als grans personatges però gràcies a l'estudi de 32.000 arxius de tota la geografia espanyola, hem descobert dades molt interessants que van més enllà de les partides de casament o defuncions. També hi ha un conjunt de costums: actes de pau que se signaven entre famílies dividides de diversos pobles. A Catalunya es conserven els testaments perquè hi havia notaris eclesiàstics, etc. La història de la vida dels nostres avantpassats i la seva repercussió en la història s'aconsegueix gràcies a aquestes fonts documentals.

—¿La gent tindrà accés a aquestes fonts?

—Sí, d'aquí a pocs mesos es podrà tenir una relació dels arxius de totes les parròquies espanyoles. S'aplicarà els coneixements informàtics i de microfilmació per aconseguir aquest banc de dades i facilitar l'accés d'aquestes fonts tan importants.

Inaugurada la temporada de la Caixa de Terrassa

Música i dansa de prestigi internacional

El Ballet Nacional de Cuba inaugura el passat cap de setmana dies 8 i 9 d'octubre una nova edició de les temporades de música i dansa de la Fundació Cultural de la Caixa de Terrassa, que inclouen sis espectacles de dansa de línia acadèmica i nou concerts de música clàssica a càrrec de companyies, orques-

presentarà una versió coreogràfica del darrer treball de Lluís Llach, «Un pont de mar blava», que incorpora l'actuació en directe del cantant.

La temporada continuarà amb el Ballet de Zuric, de Suïssa, (4 i 5 de febrer); el Ballet del Rhin, de França, (25 i 26 de febrer), i finalitzarà amb l'actuació del Ba-

Aquest grup se situa a l'avantguarda de la interpretació per la seva vivacitat musical i màxima fidelitat històrica. A Terrassa interpretarà un programa titulat «Les veus humanes».

Actuació d'Alicia de Larrocha

Un dels concerts més destacats de la temporada serà el d'Alicia de Larrocha, la gran pianista catalana que aquest any ha rebut el Premi Príncep d'Astúries de les Arts. El recital tindrà lloc el dia 19 de gener i estarà integrat per un conjunt de dances espanyoles i Allegro de Concierto, de Granados, i per diverses peces d'Albéniz i de Falla.

El dia 2 de febrer hi haurà un concert de l'Orquestra Nacional de la Ràdio de Sofia, amb un programa de Txaikovski i

una segona part íntegrament dedicada a la Simfonia núm. 1 en mi menor, de Sibelius. L'orquestra búlgara serà dirigida pel professor sabadellenc Lluís Vila.

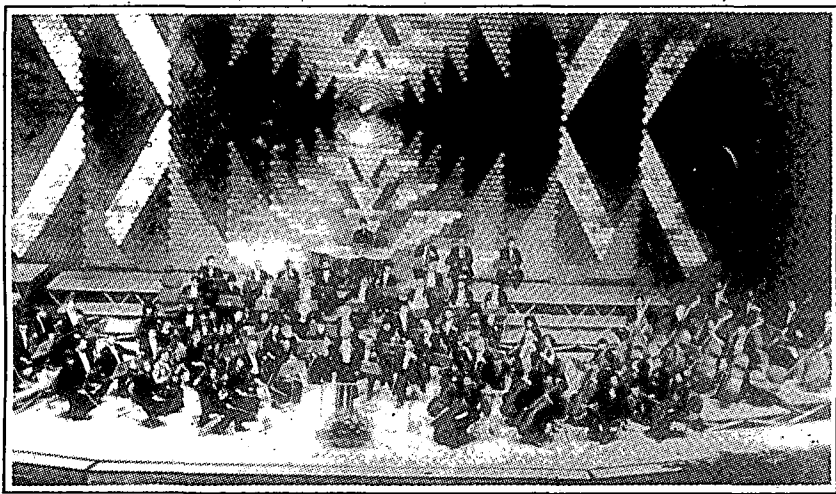
La temporada de música continuarà el 30 de març amb l'actuació de l'Orquestra de Cambra de Berlín, que oferirà el concert per a piano i orquestra núm. 2 de Beethoven, a més de peces de Mozart i Haydn.

Néstor Eidler, al violí, i Àngel Soler, al piano, seran una presència catalana més a la temporada musical. Tots dos acrediten una important trajectòria com a solistes. A Terrassa interpretaran a Debussy, Frank i Beethoven.

Dins de la presència cultural dels Països Escandinaus que celebrarà la Fundació Cultural de la Caixa de Terrassa, el dia 25 de maig actuaran els Solistes de Cambra de Copenhaguen, que interpretaran les Quatre Estacions, de Vivaldi, a més de peces de Mozart i Bartok.

Com és habitual, la temporada finalitzarà amb una òpera, programada per al primer de juny. Novament actuarà al Centre Cultural l'Òpera de Cambra de Varsòvia, considerada com la companyia estable de cambra més important i coneguda del món. En aquesta ocasió afegirà «Il signor Bruschino», de Rossini, que no s'ha interpretat mai a Catalunya.

Cal indicar finalment que les localitats per assistir a les representacions i concerts es poden adquirir al Centre Cultural o a qualsevol oficina de la Caixa de Terrassa.

Orquestra Nacional de la Ràdio de Sofia

tres i solistes de reconegut prestigi internacional.

L'actuació del ballet cubà, una de les més grans companyies de dansa del món, significà un gran èxit per la qualitat escènica del grup i també per la presència a l'escenari de la seva directora, Alicia Alonso, que ballà dues coreografies.

L'Esbart de Sant Cugat i Lluís Llach

Posteriorment, als dies 19 i 20 de novembre, es presentarà al Centre Cultural una coproducció entre «Tanz-Forum Köln», companyia alemanya de dansa moderna, i l'Institut del Teatre de Barcelona. El dia 11 de desembre, s'oferirà un espectacle de producció íntegrament catalana: l'Esbart Dansaire de Sant Cugat

llet Nacional d'Holanda, (29 i 30 d'abril).

La Filharmònica de Volgograd, de Rússia, inaugura la temporada de música

Pel que fa a la música, la temporada s'iniciarà el dia 20 d'octubre amb el concert de l'Orquestra Filharmònica de Volgograd, de Rússia, que oferirà el «Caprici espanyol», de Rimski-Korsakov; el concert per a piano i orquestra, de Grieg, i la simfonia número 5 de Xostakovitx.

El dia 24 de novembre actuarà l'Orquestra de Cambra Talich, de la República Txeca, amb un programa de Elgar, Mendelssohn, Fasch i Haydn. Hesperion XX, dirigit per Jordi Savall, protagonitzarà la següent actuació al Centre Cultural el dia 15 de desembre.

Exposició d'olis sobre els fets més rellevants de la història de Catalunya

L'exposició «Español Viñas. Mil anys d'història», del pintor barceloní Español Viñas, s'inaugura a Barcelona.

L'exposició, que estarà oberta fins el dia 27 d'octubre, reuneix pintures de tema històric en les quals no apareix la iconografia clàssica. L'embrió d'aquestes obres fou una exposició promoguda per l'Ajuntament de Platja d'Aro (Girona) amb motiu de la commemoració del Mil·lenari de Catalunya, el 1990.

Durant tota la seva carrera artística, Español Viñas ha exposat a París, Nova York, Brussel·les, Lausana i Hong-Kong, entre altres llocs.

EN AQUELL TEMPS...

Jannah

Uns mil seixanta anys abans de Jesucrist, en territori que aleshores es volia anomenar Israel, però que encara no s'anomenava així, perquè molta gent se'l disputava amb guerres i saquejos (a l'actual Palestina), va passar el que ara vaig a relatar. Imaginem que la història la fan els guerrers, i a l'escola ens ensenyen a recordar lluites i conquestes, però la història la fan els que estimen, la història humana és possible perquè sempre hi ha gent que estima, si no fos així faria temps que l'home hauria desaparegut de la Terra. Però malgrat que el primer motor de la història sigui l'amor, d'això no s'escriu res en els manuals i els llibres, ja se sap que és més noticable una punyalada a un personatge que no que li facin un petó. La Bíblia és una bona excepció, a la Bíblia li agrada narrar històries d'amor. Com aquesta d'avui, plena de tendresa.

Jannah (els seus pares desitjaren que fos piadosa i per això li posaren aquest nom que significa això, pietat), en el seu moment es casà, amb un home bo que es deia Elcana, que alhora, com passava tot sovint, estava casat amb una altra dona. Jannah era l'esposa predilecta, però era estèril, ja que no havia estat capaç d'engendrar pel seu marit ni un sol fill. Cal advertir que aleshores, com que hi havia una medecina que estava a les beceroles i també hi havia grans batalles on morien molts homes, la qual cosa exigia que si es volia mantenir el nucli familiar, hi havia d'haver molts naixements. Per això en cada família hi podia haver més d'una esposa, i que cada una estigués sempre que pogués embarassada. D'altra banda els coneixements sobre la sexualitat, sense cures, pel·lícules o altres ensenyaments que tenim avui dia, eren força simples. Es creia, aleshores, que la dona era un magatzem d'homenets tancats i adormits en el seu si, o potser més que un magatzem una masmorra, que nòmés l'home era capaç d'obrir. En aquestes circumstàncies, és evident que Jannah en comprovar que l'altra esposa donava fills al marit, estava afligida. Elcana li deia a Jannah que no estigués trista, que ell valia per deu fills, però això no la consolava. La qüestió era: ¿Què és millor: ser esposa o ser mare? I ella no volia escollir, volia ser esposa i mare, i no anava errada. ¿Quina oculta mancança o quin desconegut delictes, l'impedia procrear? La pregunta era aclaparadora i angoixosa, sobretot quan pujaven al Temple de Siló a oferir el sacrifici de la tardor.

Una vegada passà això. El sacerdot acceptà l'ofrena, i seguint el costum del lloc, una part la va oferir a Déu, l'altra part la va guardar per a la seva manutenció i el que quedava ho lliurà a l'ofert per participar de la divinitat a qui s'havia anat a adorar. (Era un avançament de la nostra comunió, amb totes les limitacions que hi puguin haver). Era en aquests moments quan se sentia més trista, el seu tros no tenia amb qui compartir-lo. L'altra esposa alegrement ho assaboria amb els seus fills, i que Déu era en aquell goig, ningú no podia dubtar-ho.

El remei: La pregària

Jannah, en llenguatge d'avui dia, havia caigut en una profunda depressió. I com que no tenia pastilles, ni podia rebre sessions de psicoteràpia que li allunyessin el seu mal, recorregué a la pregària. Una pregària que naixia del més profund del seu ésser, parlava interiorment, movent només els llavis en silenci, sense dir cap paraula, expressió corporal que diríem ara. Però, per a qui no estés assabentat, semblava que actuar d'aquesta manera naixia de l'embriaguesa, i així li va dir tot indignat el sacerdot, ja que no podia profanar el lloc amb la seva borratxera. Jannah no es va immutar, el seu mal espiritual necessitava un remei fort i, ja se sap, quan es tracta de l'esperit, el Senyor juga en camp propi. El sacerdot que era un home de Déu ho va entendre, així que a la bronca posposar l'exhortació, i l'estímul a la confiança, Jannah recobrà la calma i tornà a casa esperançada. I arribà l'infant. ¡Quin infant! Ja que era un do de Déu, a Ell calia oferir-lo i a Ell calia dedicar-lo, per això, per començar, li va posar per nom Samuel, ja que a Déu li ho havia demanat.

I arribat el dia de desmamar-lo, al cap d'uns anys de mamar, va pujar novament al Temple i allí el deixà, perquè cresqués dedicat a les coses divines. I completament feliç pel moment que vivia, pronuncià un càntic de lloança agraïda. Quin càntic més bonic! fou tan bonic, que al cap d'anys la nostra Mare Santa Maria el va aprendre de memòria, i en una ocasió quan ella també estava contenta, començà a cantar-lo, però com que era també la Mare de l'Altíssim, li va sortir més excels. Jannah que l'escoltava des del si d'Abraham, es va sentir orgullosa que Maria, la mare del qui aviat anava a venir a treure-la d'aquell cau, l'hagués après, i en el seu interior finalment va sentir joia, com el dia que per primera vegada havia comprovat que anava a ser mare.

Aquesta història, molt més ben narrada, la trobareu a la Bíblia, al començament del llibre de Samuel, segurament que la nostra simpàtica protagonista durà el nom d'Anna, ja que els traductors antics d'aquest llibre, no coneixien aquella norma que diu que els noms propis no es tradueixen.

CINEMA

Speed

Director: Jan De Bont. **Intèrprets:** Keanu Reeves, Dennis Hopper, Sandra Bullock.

Espectacular pel·lícula d'acció i *suspens* amb la qual s'estrena com a director el fins ara fotògraf Jan De Bont. El guió del també debutant Graham Yost s'emmarca en el *més difícil encara* característic del gènere. Després d'un pròleg de presentació de personatges, la part central de la pel·lícula es desenvolupa a l'interior d'un autobús de línia de los Àngels. Un psicòpata expert en explosius (Dennis Hopper) hi ha instal·lat una bomba de gran potència. L'artefacte s'activa quan l'autobús sobrepassa els 80 km/h i fa explosió si es baixa d'aquesta velocitat. A més a més, ningú no pot abandonar el vehicle abans que es compleixin les condicions del terrorista. Intentarà evitar la catàstrofe un jove agent especial (Keanu Reeves) amb una aguda comprensió de la ment del criminal.

Jan De Bont aconsegueix des del primer segon que la seva pel·lícula faci honor al seu títol. No crec que hi hagi cap altra pel·lícula en la història del cinema amb més seqüències d'acció per minut. Tot està magníficament rodat i planificat, i reflecteix un treball de producció i muntatge de primera categoria. Es nota que Jan De Bont ha après molt durant el seu treball com a director de fotografia en films com *La jungla de cristal*, *Black Rain*, *Arma letal 3* o *La caza del Octubre Rojo*. A més a més, la seva posada en escena es veu enriquida per una sensacional fotografia del polonès Andrzej Bartkowiak i per una eficaç partitura de Mark Mancina, que inclou unes quantes bones cançons de diversos grups moderns.

Els actors estan d'acord amb el to decididament espectacular de la pel·lícula. Al sempre brillant Dennis Hopper li donen la rèplica Keanu Reeves i Sandra Bullock, dos joves actors nord-americans amb molt de futur. De tota manera, els seus tres personatges resulten arquetípics, i són els actors secundaris els qui aporten les millors pinzellades de realisme —lleus però encertades— que inclou la pel·lícula. En aquest sentit, s'ofereix algun apunt d'interès sobre el paper dels mitjans de comunicació, sobre l'heroisme i sobre la soledat que domina tanta gent en la societat consumista.

En conclusió, una pel·lícula una mica violenta, però entretinguda i molt brillant com a exercici tècnic, que certament no convencerà plenament els espectadors més exigents, però que sorprendrà els afeccionats al cinema-espectacle. Si els seus personatges haguessin tingut una mica més de contingut, *Speed* s'hagués pogut convertir en un clàssic del gènere d'acció.

■ J. J. Martín (Acepremsa)

Crònica televisiva

¿Qui no ha intentat alguna vegada col·locar un simple, menut i inofensiu clau en una paret com a sustentacle per penjar un quadre? ¿No ha provat ningú de pintar els sostres o d'empaperar les parets d'alguna de les cambres del propi habitatge? ¿O, per exemple, envernissar un vell i atroïnat moble de fusta per tal de proporcionar un caire més endreçat en una habitació de casa seva?

Ben segur que la resposta a cadascuna d'aquestes qüestions és majoritàriament afirmativa. No són, certamen, tasques colossals exclusives de titants però cal assenyalar que tampoc són tan senzilles com poden semblar a ull nu. Pot

El clau assassí

escaure's que l'esmentat clauet esdevingui sorprenentment un estri funest —fins i tot, un arma mortífera— segons les mans que el facin servir, que s'arribi a emblanquir tot l'habitatge llevat del sostre —objectiu primer de la gosada comesa— o que finalment el vernís s'escampi pel terra de l'estatge i pel cap, mans o peus de l'audaç subjecte de la proesa. El resultat seria, en aquest seguit de circumstàncies, un palès daltabaix domèstic.

No tothom ha nascut amb les qualitats adients i necessàries per executar tasques de bricolatge a la perfecció, però com assevera la dita popular: «Fa més qui vol que no pas qui pot». Entenem per bricolatge tota aquella sèrie de treballs casolans de tipus manual realitzats, en hores de lleure, per individus que no s'hi dediquen de manera professional. Hi posen una voluntat, destresa i una gran dosi de paciència per poder fer realitat els seus artesanals objectius. De vegades ho aconsegueixen, d'altres no.

Actualment TVE-1 emet els dissabtes al migdia el programa «Bricomania», de trenta minuts de durada, dedicat al món del bricolatge. Dirigit per Íñigo Urreaga, amb presentació a càrrec de Kristian Pielhoff i María José Lavia, l'espai dóna als televidents útils idees i nombrosos consells pràctics sobre aquest apassionant tema. Tenalles, martell, tornavís, claus, xerrac, alicates, barrina, cargols, espàtula, clau anglesa, escaire, paleta, brotxa... formen part dels elements indispensables per dur a terme un excel·lent treball de bricolatge. La feina ben feta.

■ Miquel Àngel Codina
Periodista

Convocat pel grup d'Entitats Catalanes

Concurs de poesia sobre el tema de la família

El Grup d'Entitats Catalanes (GEC) ha convocat un concurs de poesia sobre el tema «La família», coincidint amb l'Any internacional de la Família, convocat per l'ONU per aquest any.

Les poesies podran tractar tant de la família com de valors concrets o vivències personals relacionades amb la família. Les poesies poden ser escrites en català o en castellà i la seva mètrica és lliure.

El jurat estarà format per set experts en literatura i en el tema de la família, i serà designat pel Comitè Executiu del GEC. El veredicté es donarà a conèixer abans de l'1 de desembre en un acte públic que se celebrarà a Barcelona, que vol ser, sobretot un homenatge als poetes i a les seves famílies.

El GEC es compromet a la publicació d'un llibre que reuneixi les poesies que, a parer del jurat, tinguin la qualitat suficient. En el llibre apareixeran els noms de tots els participants al peu de les seves poesies.

■ E.P.

LA SARDANA I LA DANSA

Certamen de Banyoles

El Foment de la Sardana de Banyoles ha fet pública la llista d'obres rebudes per participar al Certamen Musical de Composició per a Cobla, organitzat per aquesta entitat amb la col·laboració de l'Ajuntament de Banyoles. Aquest certamen se celebra alternativament a Ceret i Banyoles.

Quan el lector llegeixi aquestes ratlles ja coneixerà el veredicté del Jurat, amb els premis adjudicats, d'un total de 1.800.000 pessetes. S'han presentat obres molt variades: suite per a cobla i cor; obra per dues cobles, saxofon i dos percussionistes; poema per flabiol i cobla; poema per cobla i percussió; poema per cobla, percussió i narrador; obra per veus solistes, coral polifònica, cobla i percussió; per a cobla i clarinet baix; per cobla i mezzo soprà; per a cobla i piano; per tres cobles i percussió, i, entre altres, ballet per dues cobles i percussió.

També és curiós algun dels títols donats a les obres: «Quatre moviments en forma de suite per a cobla», «Poema d'amor occità», «Calidoscopi», «Silencis opacs», «La rebel·lió dels camacós», «La Ventafocs», «Segadors a Barcelona» i «Dos arguments per a cobla». Evidentment es completa amb títols diguem-ne més clàssics, i cal remarcar també la participació de cinc obres classificades com a «jove».

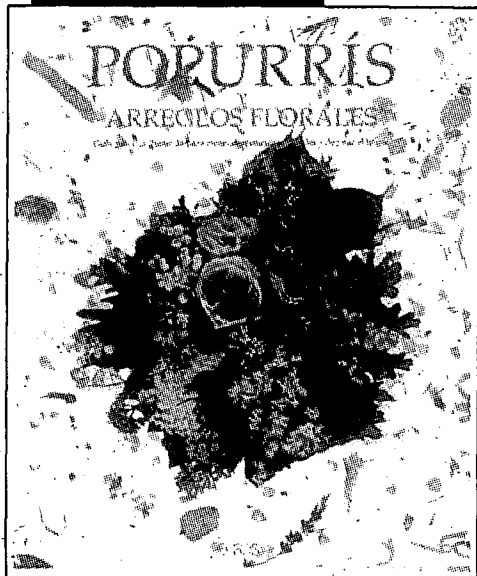
Cal felicitar els organitzadors d'aquest Certamen, veritable honor per a la música catalana, i ens agradaria, en el futur, felicitar també aquelles cobles i organitzadors de concerts que demostrassin interès per la seva difusió. Una manera de fer no pas gaire estesa, dissortadament.

■ Josep Ventura

Anne Effelsberg.
Popurris y
arreglos
florales.
Ed. Elfos.

Festival de fragàncies

Cada època de l'any ens brinda un tresor de flors, fulles i fruits, amb els seus diferents colors, formes, textures i fragàncies.

El llibre mostra com es poden perpetuar tots aquests aspectes de la natura. Li ofereix una guia per conèixer les flors, herbes i espècies; les tècniques de conservar, de filat, lligat i els ornaments florals.

Trobarà idees suggestives per crear belles decoracions perfumades amb flors fresques i seques, espècies i material vegetal. Podrà embellir la seva llar amb les seves pròpies creacions i aprendrà a confeccionar regals bonics i originals.

Aquest llibre és un veritable festival de fragàncies. Aviat haurà descobert els secrets de les bossetes perfumades, dels popurris, poms, natures mortes, cistells, coixins aromàtics, perfums sensuals per al bany...

L'autora, experta florista i professora d'art floral, li presenta un món exuberant de fragàncies que podrà utilitzar per a casa seva.

■ M.S.

La gran aventura del treball i la família

«El món de la família i el món de l'empresa són molt més semblants del que jo havia sospitat», diu l'autor en la Introducció. A aquesta mateixa conclusió arribarà el lector a mesura que s'endinsi en la lectura d'aquestes pàgines. En un llenguatge assequible per a tothom, però no per això exempt de profunditat, Luis Riesgo va desgranant en aquesta obra la seva dilatada experiència sobre el món de la família i el món de l'empresa, comparant ambdues institucions i obtenint uns ensenyaments que a tots ens poden ser útils.

La crisi econòmica —per a la solució de la qual l'empresa és peça clau— constitueix el centre de les preocupacions de molts espanyols. Aquest llibre, pretén aportar una valuosa ajuda per a la solució d'aquesta complexa problemàtica que, en aquests temps finals del nostre segle, i a les portes ja del tercer mil·lenni, afecta a institucions de tanta importància per a l'individu i la societat com són la Família i l'Empresa.

■ F.P.

Luis Riesgo. *Familia y Empresa*. Ediciones Palabra.

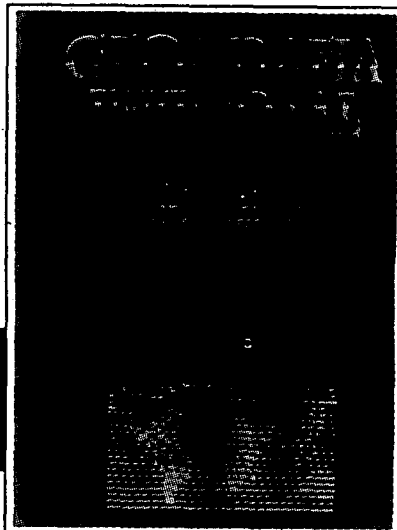

L'Àsia Monsònica, nou volum de Geografia Universal

L'Editorial 92 ha publicat un nou volum de Geografia Universal: L'Àsia Monsònica, número 6 d'una col·lecció formada per un total de 10 volums.

Jaume Ríos i Calvet, professor del Departament de Geo-

**Geografia
Universal: L'Àsia
Monsònica.**
Edicions 92.

grafia Física i Anàlisi Geogràfica Regional de la Universitat de Barcelona és el director científic d'una obra que, amb la col·laboració de diferents especialistes, fa una anàlisi detallada d'un món de gran diversitat física i humana, l'anàlisi d'una regió del món on es localitzen els anomenats nous països industrialitzats, s'alcen les ciutats més populoses del planeta, entren en contacte cultures i religions diferents i es parlen centenars de llengües amb sistemes d'escriptura propis. On hi ha països amb uns sistemes socials i unes organitzacions polítiques que, en molts casos són l'herència d'un passat colonial.

L'Àsia Monsònica és una àmplia visió de la geografia física, la població, l'economia, les llengües, religions i ètnies, els sistemes urbans, la política i altres temes d'interès sobre els diferents països que formen aquest continent: Bangla Desh, Bhutan, Birmània, Brunei, Cambodja, Corea del Nord, Corea del Sud, Filipines, Hong Kong, l'Índia, Indonèsia, Japó, Laos, Macau, Malàisia, Maldives, Nepal, Pakistan, Singapur, Sri Lanka, Tailàndia, Taiwan, Vietnam i Xina.

Aquesta col·lecció, l'edició de la qual va iniciar-se l'any 90, ha tractat els temes següents: el Cosmos i la Terra, la Població i l'Economia, Europa (I i II), Àfrica i Amèrica.

Pròximament es publicarà un volum dedicat a Rússia i l'Orient Mitjà i l'edició es clourà el proper any amb dos llibres més, un dedicat a Australàsia i Oceania i d'altre dedicat a Andorra, Balears, Catalunya i el País Valencià.

■ C.C.

**Coincidint amb el centenari del
seu naixement**

Traduïda al francès l'obra poètica de Joan Salvat-Papasseit

La Institució de les Lletres Catalanes i l'Institut Francès de Barcelona van presentar l'edició bilingüe catalana-francesa de l'obra poètica de Joan Salvat-Papasseit, que l'editorial La Différence de París ha publicat sota el títol *Arc Voltaïque*.

Amb aquesta traducció francesa de l'obra de Joan-Salvat Papasseit es pretén contribuir a la projecció exterior de la seva obra, coincidint amb els actes commemoratius del centenari del seu naixement.

La selecció de textos, la presentació i la traducció han estat a càrrec d'Annie Andreu-Laroche i Carles Andreu. L'edició d'aquest llibre divulgador de l'obra de Joan Salvat-Papasseit ha comptat amb l'ajut, per a la traducció, de la Institució de les Lletres Catalanes.

La seu de l'Institut Francès de Barcelona va acollir l'acte de presentació, que es va clausurar amb una audició dels poemes de Joan Salvat-Papasseit, amb música de Carles Andreu, que ja va estrenar un recital al Centre d'Estudis Catalans de París el passat mes de maig i al Mercat de la Poesia el passat mes de juny.

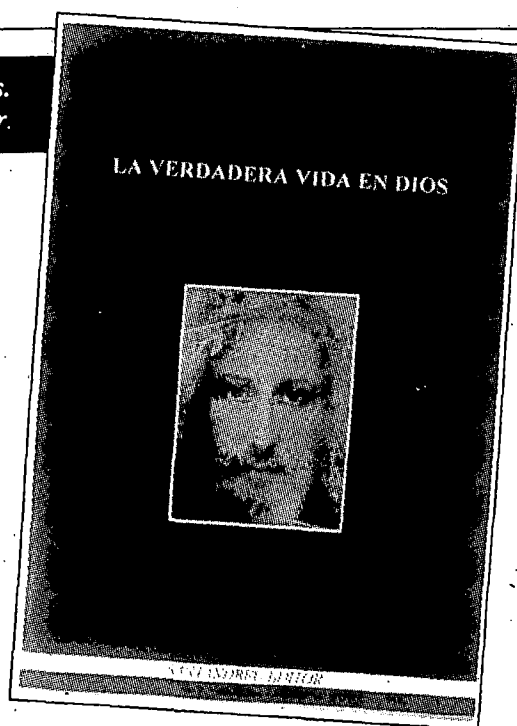
■ A.E.P.

Vassula Ryden. *La verdadera vida en Dios*.
Santandreu Editor.

Història d'una iniciativa amorosa de Déu

La història de la mística cristiana és rica en casos desconcertants, que acaben sent veritables punts de referència, no basats en la correspondència de la criatura, sinó obeint a un pla misteriós inserit en l'economia de la salvació. Vassula Ryden era una «dona de món» atenta a tota la superficialitat que avui ens devora i distreu d'escoltar la veu de Déu. El seu testimoni és un testimoni de la iniciativa divina, lliure i sobirana, que escull l'instrument aparentment menys apte per demostrar que «la seva força es manifesta en la debilitat». El que més interessa del «cas Vassula» no és la resposta de la criatura, sinó la pregunta del Creador. En els escrits que presentem, no hi trobem la història d'una ànima, sinó la història d'una iniciativa amorosa de Déu. És un ensenyament que descobreix un missatge. Les locucions interiors de Vassula mostren la intervenció de Déu en la seva vida quotidiana, que esdevé meravellosa per una Presència incomprensible i concreta que sempre respecta la llibertat de la seva criatura escollida. Els missatges adreçats a Vassula i el seu propi testimoni han estat motiu i causa de la conversió de molts «allunyats de Déu» en els cinc continents.

■ F.P.

Parlem del parlar

En Pere, un amic meu, ha anat al Canadà amb tota la família. S'ho ha passat d'allò més bé. És un país interessant de debò: boscos, muntanyes, llacs, etc. Hi ha unes extensions de terreny que sembla que no s'acabin mai. A l'hivern hi fa molt de fred i hi neva molt. A molts llocs, es desplacen amb trineu. «Diver», ¿oi?

Una cosa que ha amoïnada molt a en Pere ha estat no parlar idiomes. Tenir una persona al davant i no poder dir-li res, ni preguntar-li res... Diu que d'ara endavant, i començant pel català, és clar, mirarà d'aplicar-se tant com pugui en l'estudi de les llengües. ¿Què fariem sense paraules per parlar?

D'un cap de dia a l'altre, ¿heu pensat mai la quantitat de paraules que diem?

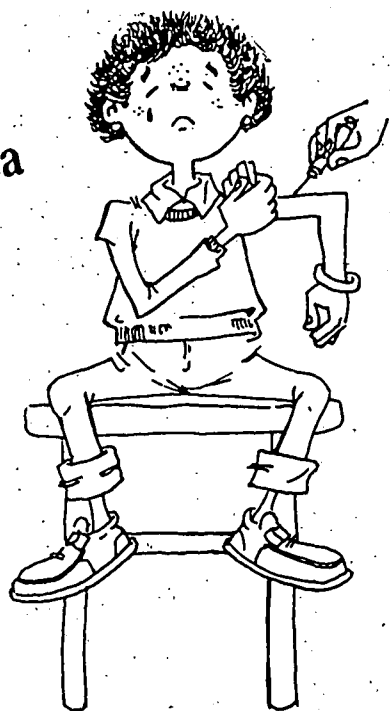
De vegades ens passem. Volem parlar tots alhora i s'arma un guirigall de mil dimonis. Però, és bonic parlar, ¿oi? Parlar d'allò que tenim al cap i al cor, amb les persones que estimem i que ens estimen.

Jo trobo que el «res» és com parlar amb Nostre Senyor. Sense paraules. Les penso amb el cap. Penso: us estimo, Senyor; ajudeu-me a fer-me gran i bo.

És clar que el millor llenguatge és el de l'amistat i de l'estimació.

L'Eixerit

Una punxadeta de res

—Vinga Fiona, baixa a esmorzar, ja és gairebé l'hora d'anar a escola, vinga dona't pressa!

—No em facis anar a l'escola mare, no hi vull anar, em fa mal la panxa, em fa mal el cap, estic constipada, em sembla que tinc febre, no hi vull anar, no m'hi facis anar...

—Fiona, això ja ho vam parlar ahir, has d'anar a l'escola i no en vull parlar més.

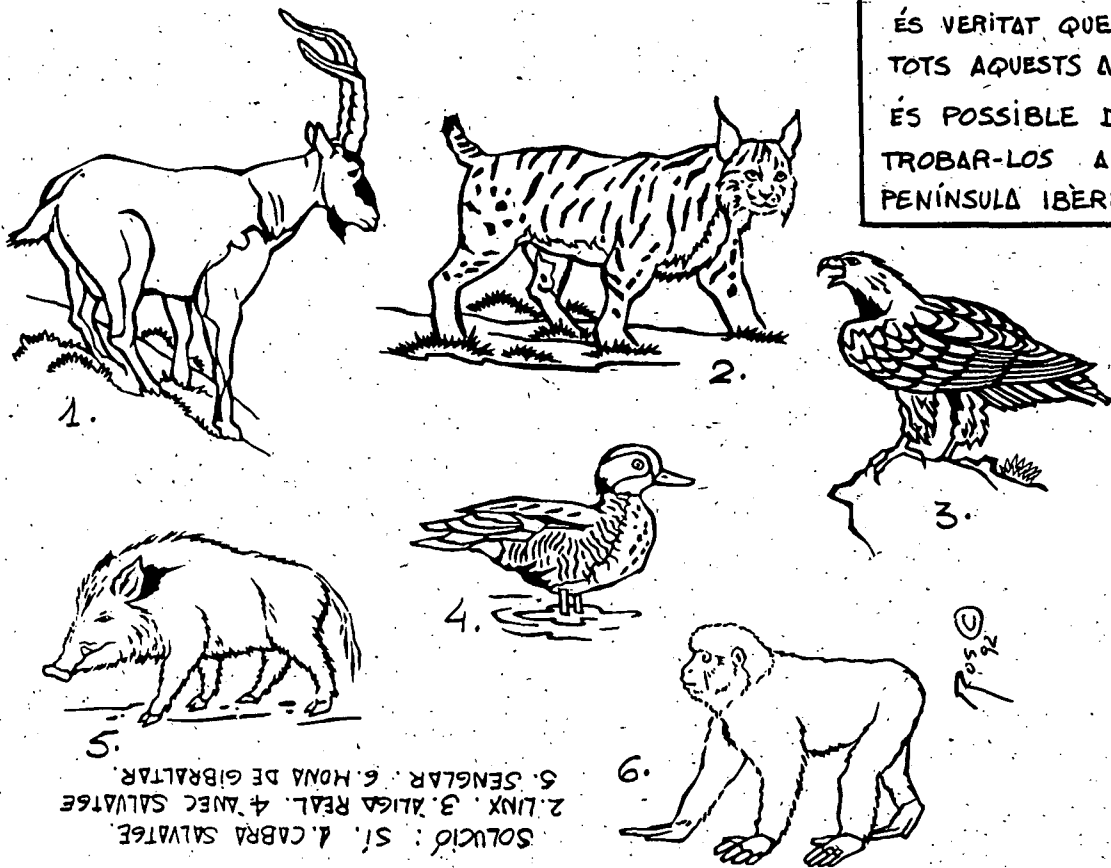
—Mare, si us plau, no hi vull anar, no hi vull anar, no vull...

—Nena, ja sé que et fan molta por les injeccions, però la vacuna que et posaran avui a l'escola és molt important, i no pots fer campana. Mira, t'explicaré una cosa: «Fa molts i molts anys, amb el descobriment de l'agricultura, van començar a donar-se perilloses epidèmies, malalties que abans quasi no es coneixien. En aquells dies la medicina encara havia d'aprendre moltes coses, i per això la gent es posava malalta sovint.

Per aquells temps, van haver-hi uns homes que, preocupats per les perilloses malalties que patia la gent, van dedicar la seva vida a investigar sense descans la forma de vèncer-les. Un d'aquests homes va ser el francès Luis Pasteur. Pasteur va adonar-se que si introduïm al cos els mateixos microbis que provoquen la malaltia; a l'interior del cos humà es produeix una forta batalla entre els, diguem-ne, microbis bons i els dolents; i així és com s'acaba per guanyar la malaltia. La vacuna va suposar un avenç molt important en el camp de la medicina, i va salvar la vida a molta gent. Ja veus, i tot gràcies només, a una punxadeta de res.

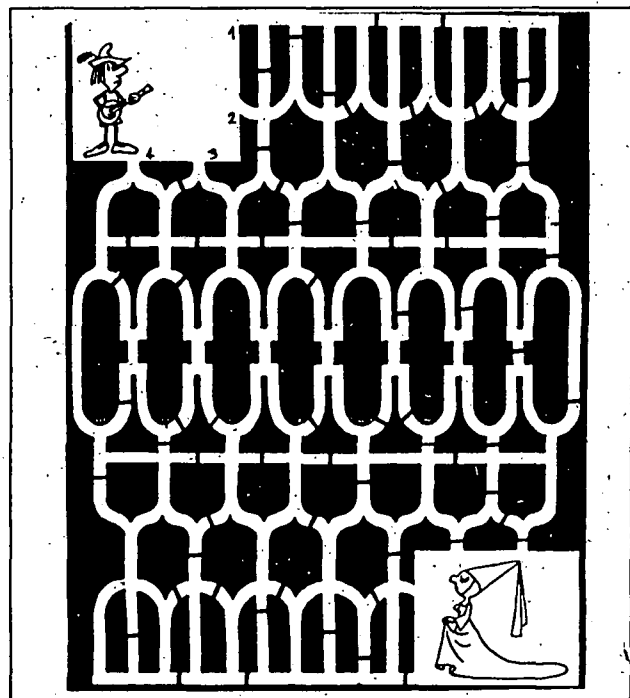
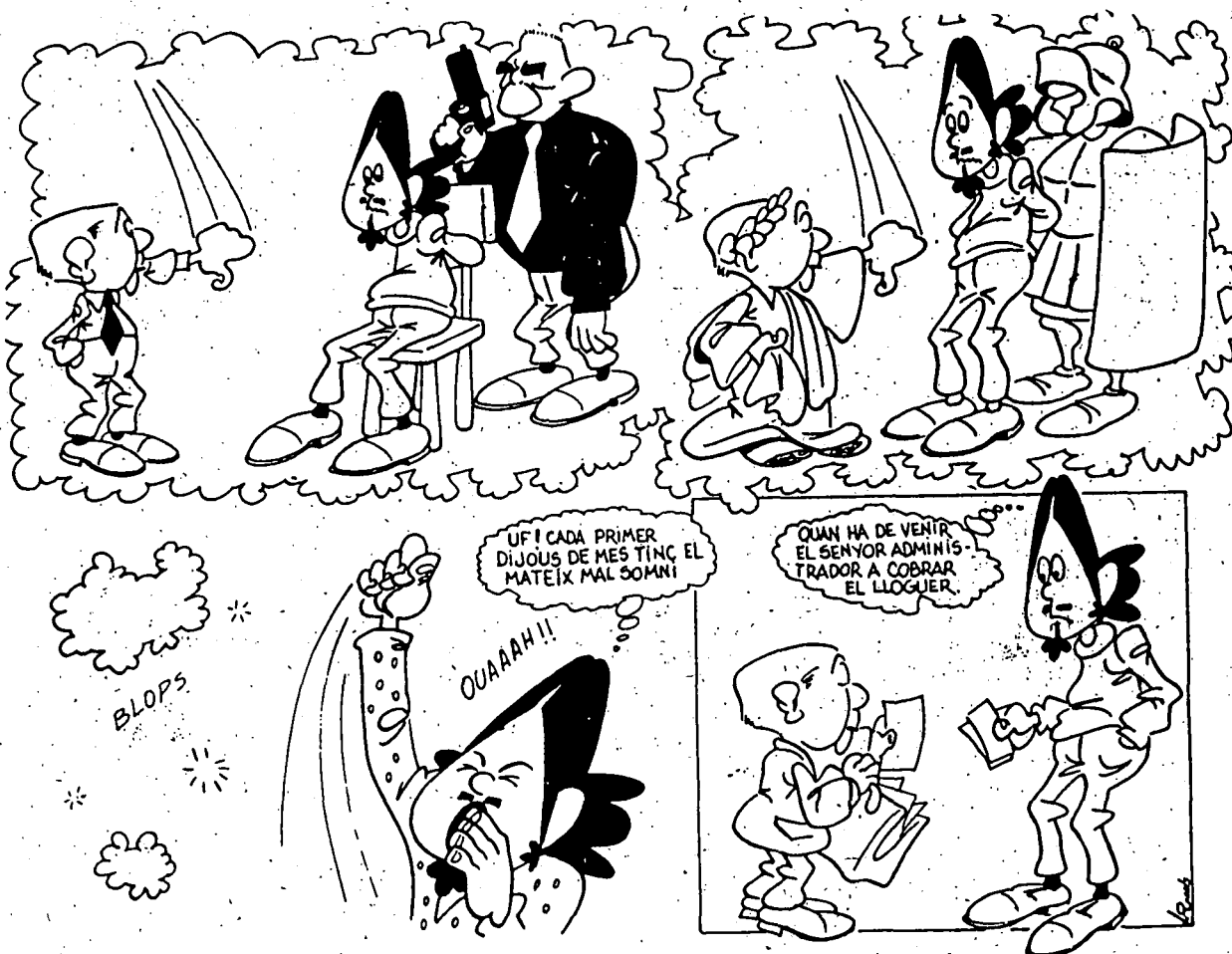
ANNA

ÉS VERITAT QUE
TOTS AQUESTS ANIMALS
ÉS POSSIBLE DE
TROBAR-LOS A LA
PENÍNSULA IBÈRICA?

SOLUCIÓ: 1. CABRA SALVATGE, 2. LÍNX, 3. ALCE REAL, 4. ANEC SALVATGE, 5. SENGLAR, 6. MONA DE GIBALTAR.

EN JOAN I EN QUIM

EMISSIONS A LA TELEVISIÓ

TV1

Diumenge 10.00 *La Missa*: Retransmissió de la cerimònia de beatificació, des de la Basílica de Sant Pere del Vaticà, de la Mare Maria Ràfols i la Mare Petra de San José, entre d'altres.

12.30 *Pueblo de Dios*: El Coto de las Hurdes.

Dimarts 03.05 *Testimonio*: meditació sobre un tema religiós (catòlic).

TV2

Dissabte 09.30 *Últimas preguntas*.

Diumenge 08.45 *Tiempo de creer*.

CANAL 33

Divendres 16.15 *Signes dels temps*: Entrevista amb una persona per tal d'oferir el seu testimoni cristià, suggerent i engrescador, a través de les diferents seccions del programa. Aquesta setmana: el Dr. Albert Maroto i Genover (director: Josep-Maria Pont)

Dissabte 12.50 *Signes dels temps*: (repetició).

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Dv 14/10 22.45 *Creure, avui*: La vellesa, amb la participació de Lluís A. Sobrero. Espai Cultural. (director: Ramon Safont-Tria).

DI 17/10 15.00 *Creure, avui*: (repetició).

Dv 21/10 22.45 *Creure, avui*: Espai cultural: El Mil·lenari de la Cisa; entrevista amb Mn. Joan, rector de St. Pere de Premià (director: Ramon Safont-Tria).

EMISSIONS A LA RÀDIO

CADENA NOVA (Barcelona; FM 100)

Diumenge 09.05 *Informatiu religiós* (director: José Lazaro).

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona; FM 101.5)

Diumenge 10.00 *La música religiosa*: *Missa de la Coronació KV317*, de Mozart; *Stabat Mater*, de Pärt.

11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona; FM 102.8)

Diumenge 15.05 *Paraules de vida*: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Francesc Romero).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

De dilluns a divendres 20.30 *El Brocal*.

21.00 *El Espejo*.

Diumenge 08.30 *Iglesia es noticia*: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

09.00 Retransmissió de la missa, des de les Carmelites Descalces de Terrassa.

09.45 *Testimoni*: recull d'informacions i notícies de caire religiós.

22.00 *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona; FM 88.3)

Diumenge 08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

Dimarts 15.00 *Frontera*: programa socio-religiós que tracta els temes puntuals de més actualitat davant el fet religiós (director: Saturnino Rodríguez i Abel Hernández).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Dissabte 08.05 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge 08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

14.00 *Avui és el teu dia*: informacions, comentaris i entrevistes.

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres 07.05 *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius 09.00 Santa Missa.

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge 10.30 *La veu de la parròquia*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge 22.05 *Objectiu l'home*: el cas de la setmana, un espai per la solidaritat; entrevista: persones, fets i notícies amb valors humans; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta dominical» de l'arquebisbe Ricard M. Carles, de Barcelona (director: Josep-Maria Alimbau).

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge 08.00 *Cristians*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO ESTEL (Barcelona; FM 106.6)

Cada dia: 07.00 (fins a les 23.00 h.) Emissió de música i missatges, en període de proves.

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte 09.00 *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte 13.40 *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres 19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

Dissabte 13.50 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella.

Diumenge 09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3)

Diumenge 09.30 *Reflexió*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO SABADELL/COPE (OM 882)

De dilluns a divendres 20.30 *El Brocal*.

21.00 *El Espejo*.

Diumenge 08.30 *Iglesia es noticia*: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

09.00 Retransmissió de la missa, des de Madrid.

09.45 *Testimoni*: recull d'informacions i notícies de caire religiós a Sabadell i comarca (director: Juanjo Yunqueira).

22.00 *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte 09.05 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona)

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia 22.10 *Noticiero*.

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge 10.15 *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres 15.30 *Cafè i pastes*: informacions, comentaris i entrevistes.

Dissabte 08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

PROGRAMES PER MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes. L'emeten: Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també: **Calafell Ràdio** (FM 107.7) diumenge 09.05h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»). L'emeten: Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també: **Onda Cero: Ràdio Tarragona** (FM 91.0) dissabte 13.05h **Ràdio Nova** (FM 93.5) dissabte 09.15h.

AVUI ÉS EL TEU DIA: a Ràdio 5.

CAFÈ I PASTES: a Tarragona Ràdio.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona; Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: espai setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. A part té les seccions: *La paraula del bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *Els sants oblidats* (narració dels sants de la setmana), *El comentari pels joves* (amb Jaume Reixach), *El significat de l'evangeli* (amb Mn. Pere Carreras), *Església Viva* (presentat per Angel Rodríguez).

L'emeten:

Cadena Cope: Figueres (AM 1260-FM 90-3) diumenge 9.40h.

Ona Jove de Riudellots (FM 101.2) dissabte 17.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) diumenge 9.45h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107.0) diumenge 11.30h.

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 8.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.00h.

Ràdio Bisbal d'Empordà (FM 107.4) diumenge 10.00h.

Ràdio Canet de Mar (FM 107.6) dissabte 10.30h.

Ràdio Stil de Cassà (FM 92.3-92.8) diumenge 9.00h.

Ràdio l'Escala (FM 107.6) divendres 16.00h.

Ràdio Grup Girona, (FM 89.9) diumenge 8.00h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) diumenge 8.30h.

Ràdio les Planes d'Hostoles (FM 107.7) diumenge 9.30h.

Ràdio Salt (FM 97.7) dissabte 8.30h.

Ràdio Sant Joan les Fonts (FM 107.0) diumenge 9.00h.

Ràdio Santa Coloma de Farners (FM 103.6) diumenge 9.00h.

Ràdio Sarrià de Ter (FM 87.6) diumenge 10.00h.

Ràdio Shalom de Palau (FM 106.6) diumenge 10.30h.

Ràdio la Vall d'en Bas (FM 106.6) diumenge 9.00h.

Ràdio la Vall (FM 107.6) diumenge 9.00h.

MÚSIQUES I CANTS: programa setmanal de 30 minuts de durada que fa un repàs a la música «gòspel» des dels seus inicis fins a l'actualitat, amb gravacions inèdites i d'importació (presenta: Josep Maria Pont).

L'emeten: **Ràdio Banyoles** (FM 107.3) dissabte 8.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) dijous 20.30h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107) divendres 20.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.30h.

Ràdio Sarrià (FM 87.6) diumenge 8.30h.

Ràdio Les Planes (FM 107.7) dissabte 10.00h.

Ràdio La Vall (FM 107.6) dimarts 21.00h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) dimarts 14.30h.

Ona Jove Riudellots (FM 101.2) dissabte 17.00h.

LA PARAULA DEL BISBE: Micro-espai que compta amb el comentari del Bisbe de Girona que es publica cada setmana en el «Full Parroquial».

L'emeten: **Ràdio Calella** (FM 92.2) diumenge 11.00h.

Ràdio Olot (FM 98.1) diumenge 9.00h.

Ràdio Tordera (FM 107.1) dissabte 9.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»). L'emeten: Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars, i també: **Ràdio Súria** (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»). L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h.

Ràdio La Cala (l'Armetlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h.

Ràdio Deltebre (FM 107.6) dissabte de 9.00h.

Ràdio Flix (FM 102) dissabte de 9.30h.

Ràdio Gandesa (FM 107.9) dissabte de 13.00h.

Ràdio Infant (l'Hospitalet (FM 107.9) dissabte 10.00h.

Ràdio Joventut de Masdenverge (FM 100.7) diumenge 10.00h.

Ràdio Mora d'Ebre (FM 87.6) divendres 10.00h.

Ràdio Nueva Vinaròs (FM 98.2) dissabte 22.30h.

Ràdio Onda Cero (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h.

Ràdio els Ports (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h.

Ràdio Ràpita (FM 107.9) diumenge 12.00h.

Ràdio Ulldecona (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSO: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans. L'emeten: **Ràdio Pirineu** (Puigcerdà, FM 89.8) diumenge 09.30h.

Ràdio Seu (FM 107.2) diumenge 9.00h.

Ràdio Valira (FM 98.1) dissabte 12.30h.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

M'OFEREIXO per una, o més tardes per planxar i/o tenir cura persones grans. Truqueu al Tel. 31 1 83 34 de 4 a 5 tarda.

LLOGO pis. Tel. 200 46 17.

CLASSES BRIDGE per a principiants.
Tel. 203 61 81.

LLOGO pis: T. 430 72 66.

TINCA SITGES habitació petita, dret
a cuina. Informacions Tel. 811 07 13.

SR. 42 ANYS s'ofereix per canviar.
Exp. o treballs pintura, neteja... Tel.
237 31 53. Dimarts-dijous. Tardes de
6 a 7.30h.

SEGELLS col·lecció valoros i compro,
pago comptat, passo a domicili.
Tel. 357 83 94.

SENYORA SOLA comparteix pis amb una o dues senyoretes - zona Vall d'Hebron. Tel. 417 56 32 de 4 a 7 y de 9 a 11.

SOPRANO al vostre casament. S'ofereix per a cantar: Ave Maria, Panis Angëlicus, Cant dels ocells, etc. Tel. 775 03 45. Núria.

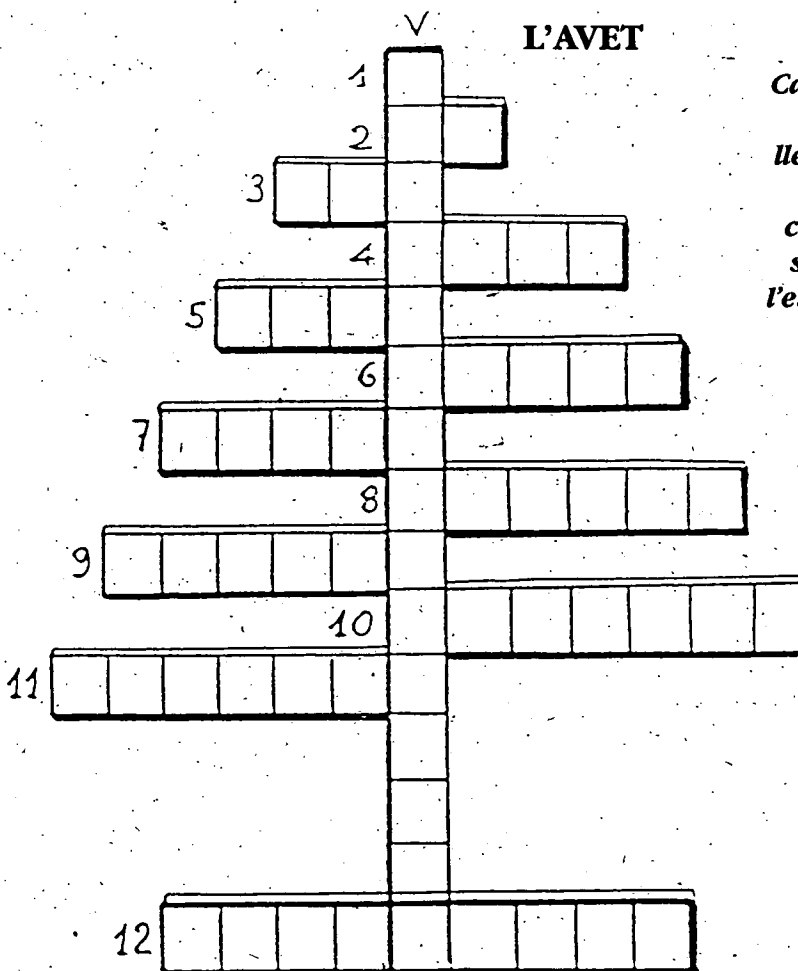
LLOGO habitació a senyoretas. Tel.
218 27 73.

MOBLAT Manuel Girona i una altra habitació a part. Tel. 203 61 81.

SRA. LLOGA, cèntrica habitació a
Sra. T. 457 53 63 pnts

SRA. OFEREIX hab. a Srta. a canvi
dormir. Tel. 457 53 63 nits.

per Rosa Collell

Cal trobar la paraula de la línia vertical; les seves lletres coincideixen amb la primera o la darrera de cada paraula horitzontal, segons vagi a la dreta o a l'esquerra, així com amb la del mig que hi ha al peu.

VERTICAL: Inflamació de la duramàter o meninge externa.

1. Piano.
2. El primer.
3. (a l'inrevés) Mot quantitatiu ponderatiu.
4. Crit prolongat i planyívol.
5. La meitat o parcialment.
6. Grau de tonalitat d'un color.
7. Vora o límit d'una expansió superficial.
8. Malaltia del bestiar boví.
9. Episodi de vida o d'amor rústics i idealitzats.
10. Que deixa el niu tot just nascut.
11. Versat en l'estudi de les malalties.
12. Exercici de la docència o preparació per a exercir-la.

Solució

- 1. F. - 2. AS. - 3. enq. - 4. Odor. - 5. Seim. - 6. Mias. - 7. Marge.
- 8. Nagana. - 9. Idill. II. - 10. Nidifug. - 11. Patoleg. - 12. Magister.
- Vertical: Paquimeneningitis.

JEROGÍFIC

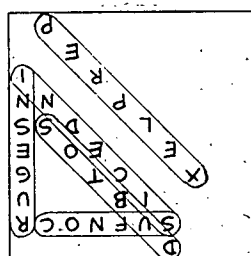
per Núria Albert

**UN POT RESTAR [...] A
L'HORA DE PRENDRE UNA
DECISIÓ IMPORTANT (DIT
DE 5 MANERES).**

¿I EL NOU BALLARÍ...?

LEODGATGFI
MIESUFNOCR
ILSTIBOSA
MAXRACTISG
ILOESEEOAES
REIALLIDSS
ERXRAPOINNM
LLUISEROOI
EACEIPIEEM
OLISEESNP

dilluns	NOTA + ATON
dimarts	NOTA + ATON
dimecres	NOTA + ATON
dijous	NOTA + ATON
divendres	NOTA + ATON
disabte	NOTA + ATON
diuençes	NOTA + ATON

Confus. Dubios. Insecur. Indecis. Perplex.

Solució al 785

en cara, FA; a; l; or
Encara fa calor.

per **Jaume Mora**

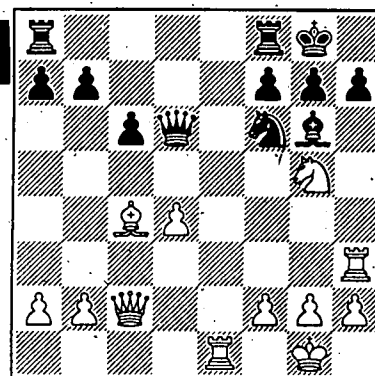
DIAGRAMA 555

Blanques juguen i guanyen

Quina misèria! Tota una combinació espectacular per guanyar un sol peó...

Solució al diagrama 554

1 AxP+ RxA, 2 DxP+ A2C, 3 C5C+ R3A, 4 T6A+ RxC, 5 TxPCR+ R5A. 6 D4T mat.

FILATÈLIA

per Enric Graupera

ALLAN KARDEC, espiritista

Segell del Brasil (1964, numeració Yvert: 755), commemoratiu del centenari de la seva obra *L'Evangile selon le spiritisme*. Kardec havia nascut a Lió el 1803; s'interessà de molt jove pels fenòmens extranaturals, llavors de moda a Amèrica, i treballà amb entusiasme pel seu coneixement i difusió. Fundà a París una societat d'estudis espiritistes, que publicava la revista «Spirite». Altres obres seves són: *Le livre des esprits* (1857) i *Le livre des médiums* (1861). També es dedicà a l'ensenyament, i va escriure llibres de text. Morí a París el 1869.

30 anys
de medicina
Solidària amb
el Tercer Món

**medicus
mundi
catalunya**

Elisa, 14 / 08023 BARCELONA
Tels.: (93) 418 47 62 / Fax: (93) 418 48 66

● Ajuts: "La Caixa". Oficina n.º 1010. N.º de compte 354-50 de Barcelona

Generalitat de Catalunya

**HI HA MOLTA GENT
QUE T'ESPERA:
FES-TE VOLUNTARI!**

**TRUCA AL
900 300 500**
INSTITUT CATALÀ DEL VOLUNTARIAT
T'INFORMAREM!

**ANIREM
o ENDAVANT**

Benestar Social

La Facultat de Medicina i Cirurgia de la Universitat Catòlica, inaugurada el novembre del 1961. I al costat l'annex de la Policlínica Agostino Gemelli, inaugurat el 1964. La presència cultural de l'Església italiana té ja una llarga trajectòria

LLINDAR

En el meu darrer «Llindar» em feia la següent pregunta: «Els catòlics, sigui quina sigui la nostra opció política, ¿no hauríem d'esforçar-nos per aportar, amb una més gran presència pública, els valors que necessita la nostra societat per ser més humana? En aquest sentit ens cal, sobretot, una revisió en profunditat del nostre posicionament cultural. No podem abandonar la nostra societat a la llei del més fort». Ja han esdevingut un tòpic les paraules de Joan Pau II, pronunciades el 16 de gener de 1982: «Una fe que no es fa cultura és una fe no plenament acollida, no enterament pensada ni fidelment viscuda». El perill que restin en un simple tòpic és real, llevat que els cristians fem alguna cosa per sortir de la «crisi de la dormició», com diu el meu amic Francesc Vergés i Vives.

En el seu famós discurs a la UNESCO, el 2 de juliol de 1980, Joan Pau II definia així la cultura: «La cultura és allò a través de la qual cosa l'home, com a home, es fa més

home, accedeix més a l'ésser». I en un discurs dirigit als universitaris de Porto el 15 de maig de 1982 la definia de manera semblant: «La cultura, en la seva realitat més profunda, no és sinó la manera particular que té un poble de conrear les pròpies relacions amb la naturalesa, entre

i sobretot el compromís actiu dels creients, en el pla eclesial i social, és intens i capil·lar, molt més enllà del que s'esdevé comunament a Europa». Molta atenció, doncs, pel que fa a l'Església italiana. Fa trenta o quaranta anys, sacerdots i laics de Catalunya, esguardàvem cap a França per trobar una inspiració i una empena que aleshores necessitàvem. Després hem arribat a un punt que fa la impressió que no esguardem enlloc, autocomplaguts en un estret i a voltes irrespirable provincianisme. Ara, ni les grans convocatòries de l'Església universal semblen tenir cap ressò aquí.

El discurs del cardenal Ruini partia, al meu criteri, d'un bon pressupòsit: Itàlia està vivint una etapa de *transició*. No s'ha de donar, per tant, com a definitiu, l'actual estat de coses. No per mirar nostàlgicament enrere, sinó per esguardar amb uns ulls nous l'esdevenidor. Per això cal analitzar amb profunditat i projectar amb decisió el que els catòlics hi poden aportar. El terreny, on uns i altres es troben, catòlics o no, és la cultura. És en ella, en conseqüència, on cal incidir amb creativitat: «Considerada en la plenitud de les seves dimensions, la cultura s'estén, en efecte, des de les conviccions més profundes pel que fa al significat i al destí de la nostra vida i de la realitat sencera fins als comportaments més menuts i concrets, tenint com a articulació essencial aquell complex de valors i de models que són compartits i acceptats per una població o per un grup social. La cultura constitueix, per tant, el terreny fonamental de creixement, o per contra, d'alienació i de desviació, de les persones i de la comunitat, i és així també l'espai privilegiat d'encarnació de l'Evangelí i de confrontació amb altres i diverses visions de la vida», assenyalava el cardenal vicari de Roma i president de la CEI.

La proposta de l'elaboració d'un projecte cultural que estigui orientat i inspirat veritablement en un sentit cristià em sembla entusiasmant i apassionant. No es tracta d'imposar res a ningú, però sí d'aportar, des de la unitat de la fe i la missió comunes, respectant la legítima autonomia de les realitats terrenes i sabent dialogar amb el món laic, la pròpia contribució al desenvolupament del país com a catòlics. Aquesta és una de les constants del catolicisme italià, la qual si bé ha tingut en el passat concrecions polítiques sempre discutibles, podria molt bé reprojectar-se ara amb fermesa des de l'angle cultural. Diàleg, però, no significa legitimació indiscriminada: «Cal evitar, sigui una seva forçada legitimació, com si n'hi hagués prou de posar-se a l'escolta i en diàleg amb la cultura d'avui per poder-la descobrir cristiana, sigui, per contra, un rebuig de fons, que la consideri fins a tal punt viciada en la seva gènesi i en els seus desenvolupaments que no sigui ja susceptible de reformulacions que la facin més oberta a l'Evangelí».

Penso que és bo aquest desig i aquest sentit de la responsabilitat dels catòlics italians, davant d'una cultura fragmentada com l'actual, de comprometre's en la descoberta dels valors específics i en una formació i una irradiació culturals més incisives. Cal que en prenguem nota.

■ Manuel Valls i Serra *director*

Un projecte cultural cristià

els seus membres i amb Déu, de forma que assoleixi un nivell de vida veritablement humana. És «l'estil de vida comú» que caracteritza un determinat poble».

Sobre l'aportació de l'Església a la cultura, precisava encara el Sant Pare el 19 de març de 1991: «L'Església no actua en l'àmbit tècnic-estructural de la societat, sinó en l'àmbit on s'elabora la cultura humana com a conjunt de valors en què es basa el significat de l'existència; d'aquesta manera s'esforça per portar a l'elaboració de la cultura l'element sobrenatural». I és que «l'Església —afegia— ha cercat sempre el diàleg amb les realitats històriques enmig de les quals li tocava viure».

L'Església italiana, pel que es dedueix dels plantejaments d'un important discurs del cardenal Ruini pronunciat fa pocs dies en el començament dels treballs del Consell Permanent de la CEI a l'abadia de Montecassino, es voldria comprometre a fons amb la qüestió cultural. El tema es debatrà en el proper «Convegno» de l'Església italiana que tindrà lloc a Palerm del 20 al 24 de novembre del 1995 sota el lema: «L'Evangelí de la caritat per a una nova societat a Itàlia». Aquests encontres eclesials marquen cada deu anys les pautes i l'estil a seguir pels catòlics italians. Molt importants van ser ja els dos anteriors: el del 1976, celebrat a Roma, sobre «Evangelització i promoció humana» i el celebrat a Loreto el 1985 sobre «Reconciliació cristiana i comunitat dels homes».

Tots aquests encontres revelen la vitalitat del catolicisme italià, del qual el mateix cardenal Ruini prenia acta en el discurs esmentat: «Cal no oblidar una peculiaritat, sovint ignorada, del nostre país, on no solament la pràctica religiosa, sinó també i

ARA MATEIX

A propòsit de la matança de Friburg

■ J. Carrera Planas

¿Suïcidi col·lectiu... o assassinat múltiple? En qualsevol cas, sectarisme extrem, fosc, terrible. La mortaldat dels xalets del Valais, prop de Friburg, obre un nou capítol de l'escalada de les sectes. Es tracta, aquesta vegada, d'una secta fundada el 1952 per Luc Jouret, un homeòpata belga que ara viu al Quebec. En diuen «orde del temple del sol» i també «tradició solar». S'ha difós sobretot per mitjà dels clubs Arcàdia, que tenen la seu a Ginebra. Es proposen un objectiu tan vague com aquest: «desenvolupar la intel·ligència intuïtiva de l'home». Aquesta és una del centenar llarg de sectes que pretenen avui ser successores de l'antiquíssim orde dels Templers, suprimit el segle XIV. Més important que aquesta pretesa adscripció històrica és la implicació de la secta en grans maniobres d'especulació econòmica que s'està descobrint.

La tragèdia desencadenada per l'«orde del temple del sol» fa pensar en la perillositat de dos fenòmens que causen també preocupació entre nosaltres: la proliferació de les sectes i l'esllavissament d'alguns grups religiosos, que no en són, cap a estils i pràctiques sectàries.

La presència de sectes a la nostra societat augmenta, en efecte. Gairebé sempre s'emparen amb la umbrel·la d'objectius humanitaris que amaguen la seva veritable raó de ser. Així passen desapercebudes i tenen més fàcil el treball de captació d'adeptes. No resulta gaire fàcil, per cert, entendre la proclivitat de tanta gent d'avui —especialment, però no exclusivament, joves— a adscriure's-hi.

Es parla de la buidor, de la manca de sentit global de la vida, de la solitud personal... que caracteritzen el nostre temps, com de factors que preparen el terreny a l'oferta d'horitzó estimulants, de seguretats fàcils, de clima afectiu... que fan les sectes.

Es parla de la buidor, de la manca de sentit global de la vida, de la solitud personal... que caracteritzen el nostre temps, com de factors que preparen el terreny a l'oferta d'horitzó estimulants, de seguretats fàcils, de clima afectiu... que fan les sectes. És una observació que apunta, en darrer terme, a la manca de valors descoberts i assumits per la persona i, sobretot, de valors religiosos. Això és una crida a la responsabilitat de l'Església i dels cristians. La responsabilitat d'evangelitzar, certament. Però, també i per exigència de la mateixa evangelització, la responsabilitat de fer la nostra presència social més irradiant, més visible, més assequible.

Després hi ha els estils i les pràctiques sectàries d'alguns grups religiosos... Se'n donen, efectivament, si bé no tant com alguns crítics de la religió diuen... Ens convé vigilar tot allò que pugui esdevenir coactiu de les consciències o inhibidor de la responsabilitat personal i de la capacitat crítica. I els lideratges abassegadors. I les exaltacions artificioses. Tot això, i altres corruptel·les semblants, ens situaria fora de l'àmbit de l'Evangeli i ni la possible bona fe subjectiva podria justificar-ho.

J. Carrera Planas és bisbe auxiliar de Barcelona.

El tema del dia Mundial de la Salut Mental d'enguany, que se celebra el dia 10, és la «Millora de la qualitat dels serveis de Salut Mental a tot el món». És significatiu que una organització com la Federació Mundial de la Salut Mental faci la proposta de demanar que se superin uns nivells insuficients en l'atenció d'unes malalties que la societat freqüentment no acaba d'entendre.

La història de les malalties mentals ha passat per tots els topants. A l'antiguitat, les incoherències d'aquests malalts els provocaven el menyspreu i rebuig. Per exemple els oligofrèncs eren condemnats a una mena d'ostracisme social o bé els esquizofrèncs amb la seva personalitat dividida, eren la riota de molts. També, però, la sensibilitat humana de la nostra societat es va trobar amb significatives persones que s'apiadaren d'aquests malalts i es crearen algunes institucions, no masses. Consta que l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona, fundat al 1401, ja dedicava una atenció especial a aquests malalts. Curiosament, als segles XVI, XVII i XVIII es produí una mena d'apatia en l'atenció dels malalts

psiquiàtrics, fins al segle passat en què apareixen grans figures de la psiquiatria. A Barcelona és el moment que es crea, a les darreries del segle, l'Institut Mental de la Santa Creu. Les formes de tractar els malalts psiquiàtrics ha estat diversa. Unes vegades humiliant i vexatòria pels que en deien perillosos, fins i tot se'ls encadenava, altres, val a dir-ho, prou digna, però sempre sota una mena de signe de distància i d'incomunicació amb la societat, a causa de la conducta anomenada insocial. Avui arreu del món es van tancat centres psiquiàtrics, potser perquè els tractaments farmacològics fan de cadenes a les persones malaltes i a més alguns tractaments tornen l'estabilitat a la persona malalta.

La nostra societat no enten massa la gravetat de la malaltia de la ment. És en la manca d'un correcte ús de la llibertat de la persona a on rau la base de la disminució intel·lectual, on es produeix una immaduresa per la qual minva la capacitat d'acceptar la conseqüència dels propis actes.

La persona, intel·lectualment madura, és capaç d'acceptar fins al final allò que ha volgut o desitjat.

La fugida, la inhibició, el desentendre's dels propis actes enmarquen la feblesa de la manca de maduresa de la persona. Malauradament al nostre món hi ha una mena de frivolitat que allunya de la seriositat i responsabilitat de la vida. I, es prou curiós, encara que no ho sembli, les conductes humanes també es contagien, igual que els microbis o bé els virus, sensibilitzen i arriben a alterar comportaments familiars i socials.

Malauradament aquest dia del malalt mental ha passat desapercebut per moltíssims però ens hauria de convocar a una consciència més acurada de les nostres actituds. Ara diem que aquests malalts tornen a estar al carrer.

És una realitat. S'estan reduint els llits d'hos-

SABER ESCOLTAR

La capacitat de conviure (6)

No es pot conviure en el desordre. Mai la convivència no pot donar fruit en el marc d'una mena de caos. La vida humana, en efecte, necessita una determinada sistematització, un ordre, unes seqüències. Això té els seus problemes. ¿Tenir ordre, amb aquesta vida tan apressada que duem, és possible? És cert que correm molt, que anem d'ací d'allà a grans velocitats, que sembla que ens delim per fer moltes coses, com si abans de morir haguéssim de deixar solventats tots els problemes del món.

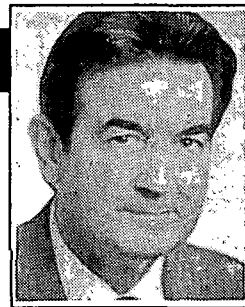
La veritat, però, és que l'ordre és un sedant. Feue experiència i m'ho direu. La pressa ens fa atabalats, descortesos, desordenats en les coses, oblida-

La nostra societat no entén massa la gravetat de la malaltia de la ment. És en la manca d'un correcte ús de la llibertat de la persona a on rau la base de la disminució intel·lectual, on es produeix una immaduresa per la qual minva la capacitat d'acceptar la conseqüència dels propis actes.

pitalització per causa d'aquests malalts, i la societat s'ha de preparar per acollir, amb dignitat, moltes persones que necessitaran, temporalment o sempre, un suport, perquè la seva llibertat, des del seu cervell, està ferida.

Seria un abús, negar-los els drets que tenen les persones malaltes mentals. Es podria considerar com una venjança, per causa de la seva incoherent

El clam dels malalts mentals

■ Josep M. Forcada

conducta, si bé, es clar que alguns d'ells han de romandre reclusos pel perill que representen les seves alteracions mentals. També és ben cert que el món, amb la seva societat i recursos, ha

d'arribar a ells per donar-los una qualitat en l'existència que es mereixen com a humans.

I, ¿com es pot aconseguir aquesta qualitat fora del centre psiquiàtric? La família ¿pot per ella sola assolir aquesta tasca de conduir aquests malalts? A casa nostra és extraordinàriament encomiable la feina que duen a terme l'Associació i la Fundació de familiars de malalts mentals que té cura, mitjançant trobades ocupacionals, suport, tutories i altres activitats, fan que, alhora que les famílies se sentin ajudades, no es trobin soles i, fins i tot, en l'angoixa del dia de demà, tan incert per tot, aquests malalts, no siguin uns desheretats que caiguin en la marginació social.

Tal vegada cada dia hauria de ser «Dia del malalt mental». Aquests malalts mentals tampoc no són tan lluny de la realitat del món i potser per comoditat tenim ganes sovint d'allunyar-los. També poden i necessiten sentir la caritat fraterna i la paraula de Déu.

Josep M. Forcada és Delegat de Pastoral de la Salut de la diòcesi de Barcelona.

■ Joan Guiteras

Joaquim Arenas i Sampera

Joaquim Arenas i Sampera és Cap del Servei d'Ensenyament del Català de la Generalitat de Catalunya

Aportació dels cristians al projecte nacional

La celebració del Seminari que es va fer a la Universitat de Prada sobre l'aportació dels cristians al projecte nacional em va decidir a fer públiques aquestes reflexions. Un dels temes que s'hi va tractar fou «Pensament feble i projecte nacional».

No deixa de ser preocupant la implantació del pensament feble en certs sectors de l'Església. El seu codi funcional no és altre que el de la llibertat de l'home i de la dona i en conseqüència també de les llibertats col·lectives dels pobles.

Esdevé paradoxal que, en més d'una avinentesa, es faci palès un pensament fort per a qüestions específiques i en els aspectes d'ordre nacional hom s'empari com en l'ús d'una doble mesura, dins l'església, en el pensament feble.

El cristianisme, per la seva presència, pertany al pensament fort. I els qui ens professen deixebles del seu fundador, no hauríem de caure en la manca d'ètica. Sant Pau ens ho diu molt clar: «M'he fet hebreu amb els hebreus, romà amb els romans, grec amb els grecs». Considerar l'home és com considerar el poble i no hi pot haver reconeixement del poble si no s'accepta la diferenciació. I aquí és on rau l'universalisme de l'Església, la catolicitat de l'Església present a tots els pobles i identificada amb tots i cadascun. Heus aquí una de les grans tasques de l'evangelització. Si analitzen els pressupòsits de la teologia de l'alliberament, sens dubte hi trobarem molta relació amb el concepte d'arrelament.

No era, doncs, estrany que gent gran, gent no tan gran i jovent s'interessés pel binomi proposat pensament feble i projecte nacional. Els ponents varen presentar unes comunicacions molt ben treballades que aconseguiren animar els debats que es feren posteriorment.

La història de la literatura és la història dels sentiments, de les vivències i de les passions humanes. Els escriptors tenen el do d'expressar a través de la lletra impresa els anhels més profunds de l'home i les seves preocupacions més intenses. La literatura és comunicació, és invenció, és creació contínua i polivalent, és, en definitiva, un art extremadament útil per conèixer la naturalesa humana. De l'enorme massa d'autors que ocupen les vitrines i els museus nacionals, els clàssics són els qui han transcedit la seva esfera vital perquè transmeten un missatge perennement vàlid i edificant, un missatge que va orientat a l'home universal, sigui quina sigui la seva nació, la seva llengua i la seva cultura.

Els anguniosos interrogants del Hamlet de Shakespeare, les aventures i desventures del Quixot de Cervantes, la descripció metafísica de la Sinera universal d'Espriu i la llarga peregrinació de les ànimes en la Divina Comèdia de Dante ja formen part del patrimoni cultural de la humanitat. A través de la lectura dels clàssics entrem en connexió patètica i existencial amb tota la humanitat, amb les seves aspiracions i els seus dubtes, amb els seus vicis i les seves virtuts. Els clàssics saben transmetre allò més propi i autòcton de l'home: els seus sentiments, la seva percepció del món, les seves alegries i les seves pors, la seva mesquinesa i la seva grandesa.

La història de la literatura del segle XX és un episodi extremadament complex i suggerent. Hi coexisteixen autors i poetes d'estils i temàtiques enormement diferents. D'entre aquests n'hi ha un bon nombre que han reflectit a través de les seves obres l'experiència de la fe i la vivència interior de Déu. Tal com Ch. Moeller va expressar en la seva magna i clàssica obra *Literatura del segle XX i Cristianisme* (1953-60), la religió cristiana no és aliena en la literatura del segle XX, sinó que hi és present des de bon començament. Tot i així, val a dir que aquesta presència té unes característiques pròpies i una evolució molt particular.

Tenint en compte la presència de la religió com a criteri diferenciador, podríem distingir en la literatura contemporània tres grans etapes. La primera etapa ve marcada per una espècie d'existencialisme literari anterior al J.P. Sartre i d'A. Camus. Es tracta d'una literatura preocupada i anguiada per la condició humana. En aquesta primera etapa la fe és concebuda com una realitat problemàtica i anguiant, com una experiència paradoxal i ambivalent que enlloc de donar pau, engendra guerra en el si de l'esperit i un rosc interior. La fe dels personatges novel·lescós és una fe ombrejada pel dubte i per l'experiència del mal. És una fe insegura, inestable i afamada. Aquesta fe té les característiques de l'angoisse sartriana i de l'Angst heideggeriana.

Les mostres més eminentes d'aquesta literatura d'inspiració cristiana les trobem en G.M. Hopkins, Paul Claudel, Ch. Peguy, G. Papini, L. Pirandello i en R. M. Rilke. A la península Ibèrica, la figura més emblemàtica que representa aquesta tònica vital i literària és Miguel de Unamuno, el darrer poeta castellà segons l'expressió de J. Maragall. *Del sentimiento trágico de la vida* i *La agonía del cristianismo* són obres prou significatives per descobrir aquesta sensibilitat turmentada i neguitosa. Tots aquests autors de començaments de segle

participen d'una *Weltanschauung* desencaixada i romàntica, marcada per una forta nostàlgia, per un dolorós pessimisme i per una fe paradoxal i individualista a l'estil de Kierkegaard i Dostoievsky.

La segona etapa es desenvolupa durant els anys vint i és perllonga fins a la postguerra europea. En aquesta literatura queda reflectida la crueltat humana i l'absurditat de la guerra, el problema del mal i el silenci espectral de Déu, la negror del viure quotidià i l'esperança lluminosa de la fe cristiana. D'entre aquests autors, sobresurten F. Mauriac, G. Bernanos i G. Greene. Tots ells entenen el viure com un camí dramàtic i l'existència humana com un inevitable naufragi que espera el redemptor.

La tercera etapa és la que es desenvolupa en les darreres dècades del segle XX. En aquesta etapa, la presència religiosa en el si de la literatura europea és pràcticament nul·la. La gran literatura es mou en una altra temàtica i va destinada cap a d'altres objectius. La fe, la religió, la vivència de Déu queden pràcticament absents en l'art de la lletra impresa. En

Literatura i cristianisme

■ Francesc Torralba i Roselló

el millor dels casos podríem parlar d'una presència absent, o d'una espera sense final, però no d'una existència real. La gran literatura contemporània catalana, castellana i europea ha obviat el fenomen de la fe. Les obres d'Unamuno, de Bernanos i de Mauriac ja no reflecteixen la sensibilitat de l'home contemporani, sinó que han quedat colgades en l'oblit. Aquesta absència no és bel·ligerància vers la religió, sinó simplement buidor, desinterès, oblit. Els personatges ficticis no tenen fe, ni tenen conviccions religioses. Viuen en una realitat dinàmica, bellugadissa i inestable, on tot és possible i tot és pensable (M. Kundera). La fe és, en tot cas, una vivència anacrònica que pertany a la generació més gran o a la mal anomenada tercera edat.

Aquest veredict no vol dir que no hi hagi autors cristians, sinó que les línies globals de la literatura contemporània caminen vers una direcció diferent. D'altra banda, tot i l'existència d'aquests autors, sembla que ens manquen intel·lectuals i escriptors de la categoria i la magnitud dels autors de principis i mitat del segle XX. Aquesta absència de religió en la literatura actual no ens ha de conduir cap a un sentimentalisme nostàlgic i rocambolesc, ni tampoc a l'exclamació malencòlica de l'*Ubi sunt* que glorifica el passat, sinó que ens ha d'obrir les portes vers un futur més esperançat i optimista. L'actitud rebentaire i apocalíptica no correspon al cristià. Per això, davant d'aquesta absència cal ser amatents al futur i al retorn del sagrat que ja es beslluma darrera el teló de fons del segle XX.

Francesc Torralba i Roselló és Doctor en Filosofia i Llicenciat en Teologia

RESPIR

Encara la falta de memòria!

D'alguna manera s'han de consolar, els qui pateixen d'alguna cosa! Aquells a qui falla la memòria, per exemple, tenen un aferrador que diuen que serveix; però que, sincerament, no aconsello: se sol afirmar que la memòria està en proporció inversa a la intel·ligència. Això, caldria demostrar-ho ben imparcialment, perquè, ara com ara, no hi veig veritat. Tinc un amic que ha trobat un altre recurs. Quan li fan notar que cada dia és més desmemoriat; respon, amb un curiós somriure resignat: «Prou que ho sé, prou que ho sé! Però, mira: així tinc un gran avantatge. Totes les coses m'encanten com si fos la primera vegada que les veig. I allò que llegeixo, igualment. I fins em passa el mateix amb les persones». ¿Oï que això d'avui s'assembla força a allò de l'altra setmana sobre l'enciam, o els lleccons, o el que fos, i l'aigua que els neteja sense aturar-s'hi?

■ Miquel Estradé

ACUDIT

El VII Dia del Sord que enguany coincidí amb el XV Aniversari de la Fundació de la Federació de Sords de Catalunya, se celebrà els passats 30 de setembre i l'1 d'octubre al recinte de l'Escola Industrial de Barcelona. Undels actes més emotius fou la celebració de l'Eucaristia a l'església de Sant Eugeni I que comptà amb la presència de l'arquebisbe Ricard M. Carles, qui va agrair a Mn. Josep Albiol la gran tasca que ha realitzat durant més de

40 anys al capdavant de la pastoral del sord de la diòcesi de Barcelona. Mn. Albiol que ja està jubilat i viu a residència sacerdotal Sant Josep Oriol, ha instruït durant els últims anys a Mn. Xavier Pagès, un jove sacerdot que pensa que cal continuar aquesta pastoral i estend l'atenció sacerdotal i el servei catequètic i sacramental a la resta de diòcesis catalanes perquè els cristians sords estiguin espiritualment ben atesos a tot el país.

«Ara fa 3 anys que el rector del Seminari em va comentar que hi havia un àmbit pastoral que necessitava urgentment un ajut perquè el seu responsable estava proper a la jubilació. Jo mai no havia tingut contacte amb els sords però sabia que si m'ordenava sacerdot era per atendre qui calgués». D'aquesta forma Mn. Xavier va començar a introduir-se en el món del silenci. Cada dissabte a les 5.30 de la tarda participava de la celebració litúrgica amb signes que es fa a la parròquia de Santa Teresa del Nen Jesús a la Via Augusta 68, però el primer de tot era conèixer el seu llenguatge. Dues senyores jubilades sordes i Mn. Albiol li donaven classes aprofitant una

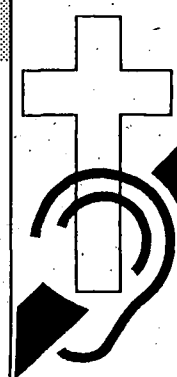
Eucaristia presidida per l'arquebisbe de Barcelona Mons. Ricard M. Carles amb motiu del VII Dia del Sord i el XV Aniversari de la Fundació de la Federació de Sords de Catalunya

En Vicenç li costa expressar com és sevallar perquè només coneix aquell ambient. «Representa que desbreixes que no hi ha paraules bones sinó sols continguts clars. Moltes vegades, no cal dir les coses parlem amb els ulls i amb les mans. En Vicenç reconeix que la paraconfigura la realitat, per tant el fet no sentir fa que el sord tingui una mentalitat diferent. «Són persones molt emotives a les que gairebé impossible mentir perquè ho veuen en els gestos i en la mirada».

Segons en Vicenç, aquesta altra perspectiva de la realitat fa que pugui parlar d'una espiritualitat específica del sord. «El sord prega d'una forma molt receptiva i escolta el que li vol dir Déu però a la vegada necessita expressar-ho en comu-

Un recorregut a través del món del silenci que ens apropa a Déu

La pastoral del sord, un camí d'evangelització

PASTORAL
DEL
SORD
DE
BARCELONA

hora lliure que tenia al Seminari. És un procés lent, cal temps no sols per memoritzar els signes com per «entendre la seva mentalitat que és diferent a la d'un oïdor». El que va descobrir ben aviat és que «els sords són unes persones molt agraiades que valoren l'esforç que realitzes per elles».

L'any 1992, Mn. Pagès fou ordenat diaca i començà a participar en unes reunions que es realitzen dos cops a l'any a Madrid per tractar temes de la pastoral del sord a nivell de tota Espanya. Actualment, junt amb un grup de laics compromesos, s'ocupa de l'atenció religiosa del sord a la diòcesi de Barcelona. Després de la missa que se celebra cada dissabte, hi ha unes trobades de formació catequètica per adults

mental divers del que tenen els oïdors». Per tant cal simplificar el llenguatge, posar molts exemples, adaptar el missal i les lectures. Cal simplificar també l'estructura de les frases perquè captin el seu significat. «Per exemple davant les paraules, "i els va dir" que surten sovint a l'Evangeli, ells no les entenen. Hem de dir qui ho diu i a qui va dirigit, "Jesús va dir als apòstols"». Sempre cal trobar frases senzilles amb subjecte, verb i predicat: «L'objectiu principal de la pastoral del sord és que la vida de Jesús es faci seva, donar-los a conèixer l'Evangeli perquè el puguin posar en pràctica».

Una altra de les iniciatives de la pastoral de sords de Barcelona ha estat adaptar els resums de la primera part del Nou Catecisme per fer el seu contingut més entenedor. Per exemple la frase d'inici del resum diu «l'home és per naturalesa i per vocació un ésser religiós» no es pot traduir literalment ja que segons Mn. Xavier, «pels sords l'home sols és el varó, la naturalesa l'entenen com arbres i vegetació i un ésser religiós només pot ser un monjo. O sigui que la traducció literal seria, «els homes són els arbres i un monjo». En canvi la frase que hem escrit és «les persones sempre cerquen Déu».

una persona que li va resultar d'un gran ajut: Vicenç Garcia, un jove barceloní fill de pares sords que es plantejava la seva vocació sacerdotal. En Vicenç que actualment està al Seminari i estudia 2on. de Teologia, va voler aprofitar la seva experiència per realitzar un servei molt útil en la pastoral del sord.

Des que va néixer ha viscut a la llar del silenci, els seus pares i el seu germà són sords, parlem d'un silenci auditiu perquè el sord encara té una necessitat més gran de comunicar-se que l'oïdor. «Després de treballar durant tota la setmana quan dos sords es troben, poden xerrar tot el dia».

tat, compartir les seves experiències», psegons el jove seminarista no sempre fàcil ja que «ells tenen la vivència però disposen d'una infraestructura de signes pel món de l'abstracte. No els pots parlar sobre la bondat sinó els ho demostris. Adquireixen el coneixement de Déu a través de l'experiència de cada dia. Per a ells és tan important que les persones cistem a prop seu, visquem amb profunditat l'Evangeli i la fe».

La televisió té una gran influència per al sord. «La petita pantalla ens presenta moltes situacions que estan molt lluny dels valors ètics que s'han de viure pr-

«L'objectiu principal de la pastoral del sord és que la vida de Jesús es faci seva, donar-los a conèixer l'Evangeli perquè el puguin posar en pràctica»

i s'organitza una reunió de joves cada mes per parlar sobre diversos temes, aquest any s'han tractat alguns aspectes de la problemàtica familiar.

Necessitats religioses dels sords

Segons l'experiència de Mn. Xavier, els cristians sords necessiten «una atenció sacerdotal, un servei catequètic i sagra-

El món del silenci

Quan Xavier Pagès començava a introduir-se en el món dels sords, va conèixer

D'esquerra a dreta, Agustín Yanes, sacerdot sord, Vicenç Garcia, Mn. Josep Albiol i Mn. Xavier Pagès en un dels encontres que es realitzen cada any a Madrid per tractar temes de la pastoral del sord a nivell de tota Espanya

D'esquerra a dreta, Rosa M., professora de disminuïts auditius, Vicenç Garcia, fill de pares sords i Mn. Xavier Pagès, tots tres volen continuar treballant per fer arribar el missatge de Jesús als sords

ells pensen que allò és el correcte, els és difícil discernir i són molt influenciats, assegura Vicenç qui pensa que «el sord té una mena de plus d'innocència».

El procés d'aprenentatge

Quan en Vicenç compara l'educació que van rebre els seus pares, en internats religiosos específics per a sords amb la del seu germà que s'ha integrat en una escola amb altres oïdors, creu que es nota la diferència. «La gent de mitjana edat és molt sana, ha rebut una educació exigent que els ha ajudat molt, en canvi, actualment no és així».

El tema de les escoles per a les persones que pateixen un determinat grau de sordesa, ja sigui de naixement per un factor hereditari o abans dels set anys i per tant encara no s'ha consolidat el llenguatge, ha canviat molt en els últims deu anys. Abans els sords només podien estudiar en una escola específica però a partir de l'any 1980 es va aprovar que qualsevol tipus de sord havia d'anar a una escola ordinària.

La Rosa M. que és mestra de sords i fa el seguiment escolar a ensenyament secundari, col·labora en el grup joves de la pastoral des que va conèixer a Mn. Albiol quan anava a donar classes de religió a l'escola on treballava. Ella ha viscut el

procés d'integració i encara que els nois amb deficiències auditives, tenen un logopeda que els ajuda, «a la majoria els costa molt introduir-se en l'àmbit de l'oïdor». Aquesta situació però està a punt de canviar ja que hi ha una tendència a tornar a estudiar en escoles específiques on s'utilitzi més el llenguatge de signes. De fet, avui dia hi ha un ressorgiment dels drets dels sords. Segons Vicenç, «si abans es sentien marginats respecte a l'oïdor com una mena de sentit d'inferioritat, en canvi ara tenen un sentit d'orgull».

Amb motiu del Dia del Sord i del XV aniversari de la Fundació de la Federació de Sords de Catalunya (FE.SO.CA.) van fer públic un manifest on reivindicaven els drets dels sords i una integració social autèntica ja que «ens hem de considerar com una minoria lingüística i no com a minus-

vàlids». En aquest sentit, la FE.SO.CA. va destacar el reconeixement de la Llengua de Signes de Catalunya (L.S.C.) pel Parlament de Catalunya el passat 30 de juny.

Una major atenció a la pastoral del sord

La pastoral del sord a Barcelona ofereix uns serveis litúrgics, sacramentals i catequètics; a Lleida, hi ha un sacerdot que té família sorda i ensenya catequesi a una escola de monges; a Sabadell, Mn. Lluís Castells, rector de la parròquia de Sant Quirze del Vallès, atén els sords que es volen casar o rebre algun sacrament i una vegada al mes celebra una missa a l'Associació de Sords de Sabadell. Però la resta de diòcesis catalanes no disposa de cap servei religiós per a ells i aquesta és «una situació molt injusta per als sords cristians de Catalunya», segons Mn. Xavier qui explicà que l'havien trucat d'una parròquia de Banyoles perquè «hi havia dos sords que es volien casar i si ho fan en una celebració d'oïdors encara que llegeixen els llibres, entenen ben poca cosa». En Vicenç també pensa que cal potenciar la pastoral del sord ja que «és l'únic lloc on poden rebre l'Evangeli i expressar la seva fe». Mn. Xavier pensa que ara és el moment perquè «sorgeixin noves vocacions sacerdotals a la resta de diòcesis que sàpiguen entendre el món dels

Joan Masas: «Voldria que tots els sords entenguessin la religió»

Joan Masas ha anat perdent l'oïda amb el pas dels anys i ara no hi sent absolutament res, però llegeix els llibres i parla encara que articula les paraules d'una forma una mica brusca ja que no escolta el que diu. Però sobretot parla amb uns ulls blaus, unes mans que no paren de moure's i un rostre simpàtic on predomina el somriure. Treballa com a matalasser des de fa 35 anys, té una gran fe en Déu que ha anat conservant gràcies a la pastoral del sord on participa de les celebracions litúrgiques i de nombroses activitats des de fa més de 7 anys.

—¿Com viu un sord actualment?

—Els joves sols pensen en divertir-se, abans estaven més ben instruits culturalment. Els manca el sentit del deure i la responsabilitat. Però el que més llàstima em fa és que quan els parlo sobre algun tema religiós, no entenen res.

—¿De quina manera li parla Déu a través del silenci?

—Jo prego per les necessitats de tot el món. Tinc cura de complir els manaments que Déu ens ha donat: estimeu-vos els uns als altres però el més important és posar-ho en pràctica.

—¿Quina pregària prefereix?

—Jo el que voldria és que tots els sords entenguessin la religió. Conec un noi jove molt intel·ligent que té el graduat escolar però de Déu no en sap res. Li vaig parlar sobre els 12 apòstols però no entenia el que li deia.

—Si ara vingués l'arquebisbe, ¿què li diria? ¿Quines necessitats tenen els sords?

—Aspectes de comunicació, la gran majoria no entenen les misses d'oïdors, li demanaria subtítols en els programes religiosos de televisió, etc.

—¿Ha tingut problemes pel fet de ser sord?

—Jo sóc matalasser i sempre he treballat perquè tothom necessita matalassos. Fa 15 anys oïa un 70%, però a poc a poc he anat quedant sord i això m'ha permès viure de les dues maneres, encara que de petit em sentia marginat entre els oïdors.

—¿Quines coses li ha impedit fer la sordesa?

—Quan tenia 16 anys volia ser frare però amb les meves circumstàncies era molt difícil, després em vaig enamorar i em vaig casar. Gràcies als col·legis de monges i a Acció Catòlica vaig aprendre la religió.

—¿Quins són els principals problemes de les persones sordes?

—La feina, encara que alguns quan la troben no valoren la importància de tenir una ocupació. Potser no es preocupen prou de les coses dels altres. Tendeixen a pensar només en els seus problemes.

—¿En què treballen?

—En el camp de la informàtica, feines manuals: mecànic-dentista, ebenista, sabater i sobretot en empreses de neteja.

● G.

Joan Masas, qui diu tenir una gran fe en Déu, davant d'una imatge de la Mare de Déu de Fàtima, un record del viatge que va realitzar amb un grup d'amics de la pastoral del sord l'estiu passat

sords encara que ho compaginin amb altres activitats.

La pastoral de sords edita la revista *Evangelitzar* a nivell de les diòcesis de tota Espanya. El seu objectiu és que rebin una formació cristiana, per això utilitza un vocabulari planer i convida a comentar les activitats que es realitzen a les diverses diòcesis.

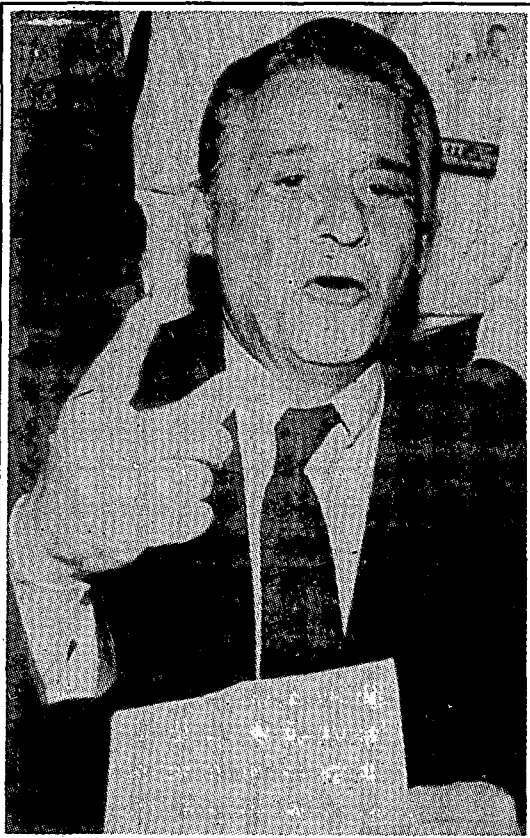
L'equip de Barcelona que va organitzar un viatge a Fàtima el passat mes d'agost al qual hi van assistir 44 sords i 4 oïdors, té un projecte entre mans: intentar que l'escola de l'esplai organitzi un curs perquè els

nois sords esdevinguin monitors dels infants sords.

Però l'objectiu principal que ha de moure l'Església, és que els sords participin a totes les celebracions litúrgiques. Segons Mn. Xavier, això es va aconseguir a l'últim Aplec de l'Esperit. «Ja que l'Esperit Sant havia parlat amb el do de llengües, em van demanar que anéssim a fer una comunicació pel grup de sords i vam traduir tots els cants i la litúrgia. Tant de bo que aquest fet es repetís amb més freqüència».

■ Glòria Carrizosa

Fernando Cardoso ha estat elegit president del Brasil, per majoria absoluta dels vots emesos

La fragilitat dels acords a Bòsnia

Quan més sembla que tot es va encaimant vers la pau als Balcans, sorgeix l'incident, ara per part dels musulmans, que han matat despietadament 16 soldats serbis i 4 infermeres, també sèrbies, en una ofensiva als voltants de Sarajevo. El president Izetbegovic s'ha apressat a presentar excuses al plenipotenciari de les Nacions Unides, el japonès Yasushi Akashi, i ha promès que prendrà mesures contra els caps de les seves forces armades... Però hi ha el fet que Bòsnia està sotmesa des de fa unes setmanes a repressàlies per part dels serbis bosnians que no cessen d'hostilitzar els musulmans. Hi ha el fet, també, que mentre els serbis bosnians continuen fent gala d'estar ben armats, malgrat que la Sèrbia de Milosevic hagi tancat les fronteres, i hagi abandonat els partidaris de Karadzic... malgrat els intercanvis de presoners entre les dues faccions... la situació als Balcans no es pot pas dir que millori. Més aviat, empitjora i l'hivern és a quatre dies... i tots temen les seves inevitables indemències que la guerra encara fa més dures. I la realitat és que tant els musulmans com els serbis fan tot el que poden perquè els acords de

pau, bastits des de fora, siguin inviables.

Anglaterra

Els laboristes anglesos es preparen per a les properes eleccions, i procuren presentar una nova imatge del partit que faci possible prendre l'alternativa de govern als conservadors. Tot plegat no és gaire fàcil ja que, per la seva banda, els conservadors estan molt arrelats al poder, malgrat es barallin entre ells constantment, i no l'abandonaran fàcilment. Però els laboristes fan tot el possible per assolir-lo, i el seu actual capdavanter, Tony Blair, ha explicat als 4.000 delegats del Labour Party al congrés nacional de Blackpool, la necessitat de rentar-li la cara al partit, trencant amb el passat obre-rista per tal de modernitzar-lo. Però Blair tindrà molta feina per convèncer els vells militants laboristes que consideren les seves propostes com una blasfèmia. I és difícil que la vella guàrdia rectifiqui.

Un altre aspecte important de la política interior anglesa és l'interès per resoldre definitivament el problema de l'Ulster que ha arribat a un punt que es podria dir «dolç» per irobar-hi la solució. El líder del Sinn Féin, Gerry Adams ha manifestat que les relacions anglo-irlandeses han arribat a un punt decisiu, i ha instat a les dues parts perquè el procés de pau sigui ràpid i ininterromput, perquè «cedir en els nostres esforços seria un error que les generacions futures no podrien perdonar».

La situació a Haití

Continua desenvolupant-se el programa per a la transmissió de poders per part del colpistes al president legítim Jean-Bertrand Aristide. El canvi de soldats nord-americans per policies militars de la mateixa nacionalitat potser ha aclarit una mica el panorama. El fet sobresortint és la fugida a la veïna República Dominicana del temut cruel cap de la policia haitiana, considerat el número 2 dels colpistes i al qual se'l fa responsable de nombrosos assassinats i de tortures sens fi als enemics de la dictadura. Cínicament ha declarat que ha marxat del seu país per «servir la causa de la pau». Però, de

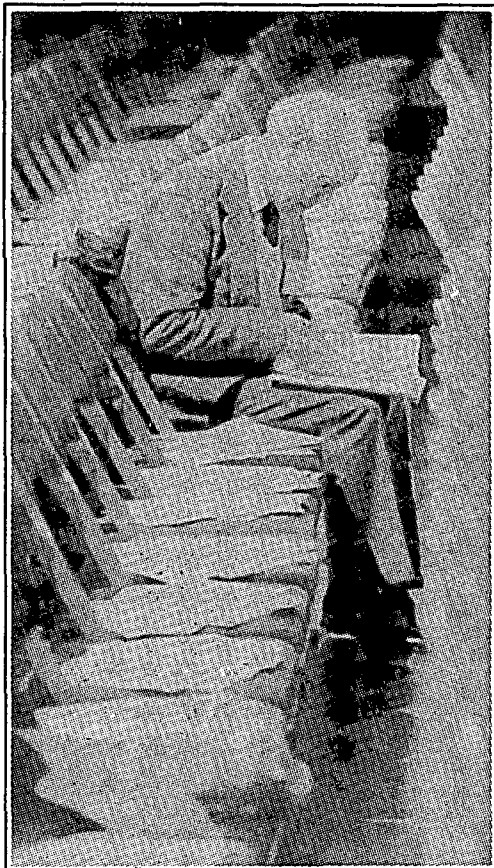
Els soldats nord-americans han tingut molta feina a Haití per detenir els perillosos «attachés», policies del dictador Cédras

moment, continuen els enfrontaments entre partidaris i enemics del president Aristide, i la policia militar ocupant té molta feina per anar apaivagant els ànims. També es produeix la tragi-comèdia: uns policies haitians, afectes als colpistes de Cédras,

foren morts a Cap-Haitià, la segona ciutat del país, on foren enterrats. Però això no va agradar al dictador que va ordenar el seu trasllat a Port-au-Prince on foren «re-enterrats» amb tots els honors militars haguts i per haver. Per altra banda el Parlament haitià, tothom va pel seu compte, ha declarat il·legítim el govern militar del president Jonassaint... com si el fet no es conegués àmpliament. Finalment, el president Aristide prepara amb molta cura el seu viatge de tornada. Ell potser aconseguirà ocupar el lloc que li correspon. Però la seva gran tasca serà la pacificació del país. ¿Ho aconseguirà?

Eleccions al Brasil

Fernando Henrique Cardoso ha estat elegit nou president del Brasil després d'aconseguir la majoria absoluta dels vots emesos. Cardoso ha obtingut el 54'6 per cent dels vots i el candidat que el segueix només aconseguí el 27 per cent, malgrat que la seva ideologia s'acosta molt al poble. El nou president ha promès que lluitarà per promoure la igualtat social, impulsar el creixement de l'economia i aconseguir un Estat eficient. Tot és bonic de dir i proposar a l'hora immediata del triomf. Després ja vindran les dificultats, i és possible que no es facin esperar donada la gran diferència existent al país entre rics i pobres, aquests en una immensa majoria.

Un delegat al Congrés laborista de Blackpool ha matinejat per assegurar-se el seient...

■ Oriol Camps

Més seients a la taula europea comunitària

Quan encara hi ha seriosos dubtes avui dia sobre el nombre exacte d'estats membres que constituïran la Unió Europea el gener del 1995 —un total de setze socis si finalment Àustria, Suècia, Finlàndia i Noruega ratifiquen la seva annexió al projecte d'unificació política, econòmica i monetària europea—, resulta un xic desconcertant el propòsit de voler instal·lar ara més seients al voltant de la taula europea comunitària. Els ministres d'Afers Estrangers dels Dotze van acordar recentment a Luxemburg una estratègia d'harmonització legislativa per tal d'organitzar fil per randa el procés d'adhesió de sis països de l'Europa central i oriental a la gran família europea. S'aconsegueix així accelerar el camí d'entrada d'aquests pobles en l'estructura comunitària. Sis cadieres els esperen.

El nou marc multilateral de consultes aprovat,

impulsat per Alemanya, permetrà que els representants de la República Txeca, Eslovàquia, Polònia, Hongria, Romania i Bulgària —que ja han signat diversos acords d'associació amb la Unió Europea— puguin participar en algunes cimeres i en certs Consells de Ministres. Pel que fa a la data d'ingrés d'aquests estats de l'Europa ex-comunista que no fa pas gaire han començat a transitar per la via democràtica i el lliure mercat, els Dotze coincideixen en què es fixarà un cop s'hagi celebrat la Conferència Intergovernamental del 1996, on s'estudiarà a fons la reforma institucional de la Unió i el disseny de l'Europa post-Maastricht.

mental del 1996, on s'estudiarà a fons la reforma institucional de la Unió i el disseny de l'Europa post-Maastricht.

A la cimera de caps d'Estat i de Govern que tindrà lloc el proper desembre a la localitat alemanya d'Essen, la Comissió Europea rebrà per part dels líders comunitaris l'encàrrec d'elaborar l'anomenat «Llibre blanc de l'Est» que serà presentat durant la presidència espanyola, el segon semestre del 1995. S'hi recolliran les prioritats de les mesures a adoptar i s'establirà un programa de treball i els mecanismes necessaris per portar-ho a terme. En obrir la Unió Europea la porta als països de l'Est, s'inicia una nova era al Vell Continent que molt probablement menja, a llarg termini, a la creació d'uns Estats Units d'Europa.

■ Miquel Àngel Codina

El matrimoni, memorial de Crist

Litúrgia

■ Pere Tena

Un dels temes que amb més freqüència ha estat tractat i es tracta encara aquestes setmanes en l'Església—i en el món— és el de la família. L'Any Internacional de la Família indicat per iniciativa de l'ONU, i assumit per l'Església Catòlica, ha posat en primer pla d'atenció aquesta realitat bàsica de la humanitat.

En aquest context, ha estat publicada en català la 2a. edició típica del Ritual de matrimoni, versió de la 2a. edició típica llatina publicada per la Congregació del Culte diví l'any 1990. En relació amb la 1a. edició són poques les variants textuales o rituals; tanmateix, els «Advertiments previs» (Praenotanda) han estat enriquit amb l'aportació que documents posteriors a la primera edició, sobretot l'Exhortació Apostòlica de Joan Pau II *Familiaris consortio* (Editorial Claret ha publicat recentment en català aquest document pontifici amb el títol *La família*, dins la col·lecció «Documents del Magisteri», n. 22). També hi ha en el Ritual alguns textos nous o retocats per a millorar el seu contingut.

El matrimoni com a memorial

Una de les aportacions fetes als «Advertiments previs» del Ritual tret en aquest cas de «Familiaris consortio», és l'aplicació al sagrament del matrimoni del caràcter de memorial. Estem acostu-

rats a parlar de l'Eucaristia com a «memorial» del Senyor; en realitat, però, tots els sagraments són memorial del Crist.

«Els esposos—diu el document pontifici— són per tant el record permanent per a l'Església del que va passar a la creu; són l'un per l'altre i pels fills, testimonis de la salvació, de la qual el sagrament els fa partícips. D'aquest esdeveniment de salvació el matrimoni, com tot sagrament, n'és un memorial, una actualització i una profecia: quant a memorial, el sagrament els hi dona la gràcia i el deure de recordar les grans gestes de Déu, així com donar-ne testimoni davant llurs fills...»

Segons aquesta explicació, veure uns esposos cristians és veure el signe de l'amor salvífic de Crist donat a l'Església. En realitat, tot matrimoni que sigui autèntic segons el disseny de Déu—«allò que fou al començament»— és una donació absoluta i mútua, en llibertat i fidelitat. Quan dos batejats fan aquest compromís de donació conjugal, la seva identitat cristiana porta a fer del compromís un memorial de l'amor mateix de Crist.

És important assenyalar en el text citat la referència a la creu. S'ha fet broma, algunes vegades, sobre la «creu» del matrimoni. Però el cert és que la referència a la creu de Crist és decisiva per entendre cristianament el sagrament.

Només en la creu arriba a la culminació, coronada per la resurrecció, la donació de Crist per la vida del món. És en la força i comunió amb la creu, d'altra banda, on l'amor humà troba la seva força, la seva purificació, la fortalesa en les dificultats inevitables de la vida quotidiana.

Del paradís a l'altar de l'Església

Relacionat amb aquest document doctrinal, s'ha introduït en el Ritual un text, d'una manera molt discreta, que es pot utilitzar com alternativa al text més comú com a fórmula de recepció del consentiment dels esposos, per part del sacerdot que presideix. Diu així:

«Que el Déu d'Abraham, Déu d'Isaac i Déu de Jacob, el Déu que va unir els primers pares en el paradís, confirmi i beneeixi en Crist aquest consentiment que heu manifestat a la presència de l'Església. El que Déu ha unit, que l'home no ho separi».

És una fórmula magnífica: en la seva concisió sintetitza tota la història del matrimoni. A l'inici, hi ha el fet de la creació: fou Déu, creant-los, el qui va unir home i dona en el paradís. Després, la fe d'Israel va ser il·luminada per entendre què volia Déu sobre el matrimoni: l'aliança de Déu amb els patriarques no fou pas aliena a aquesta descoberta, sota

la inspiració de l'Esperit. El mateix Déu és l'invocat perquè, en el misteri de Crist, segelli aquesta realitat de compromís conjugal que han fet dos cristians, en l'Església.

Tot d'una, amb aquesta fórmula, això que dos joves acaïen d'expressar lliurement, queda il·luminat en tota la seva dimensió de creació i de salvació. Han fet una aliança amb tota llibertat, tal com Déu ho volia; i Déu, en Crist, ha confirmat el vincle posant-lo com una cosa nova: ja no seran dos, sinó una sola carn. Per això, no seran ells els protagonistes solitaris del matrimoni, sinó que continua essent Déu el que compta: «allò que Déu ha unit...». Els esposos eren lliures de comprometre's o de no fer-ho; en fer-ho, la seva acció ha estat coronada per l'acció de Déu: el seu matrimoni és obra de Déu i ja no en som amos. Més encara: el seu matrimoni els remet i remet als qui el troben, al·l'unió entre Crist i l'Església.

La grandesa del matrimoni l'expressava així Tertulià: «Quina parella millor que aquella de dos cristians units per una mateixa esperança, en un sol propòsit, en una sola observança, en una sola servitud! Ambdós fills d'un mateix pare, servidors d'un mateix mestre...».

Pere Tena és bisbe auxiliar de Barcelona

Diumenge XXIX durant l'any

LECTURES BÍBLIQUES

Lectura primera

Quan haurà donat la vida per expiar les culpes, veurà una descendència

Lectura del llibre d'Isaïes

53: 10 El Senyor volgué que el sofriment tritúrés el seu Servidor. Quan haurà donat la vida per expiar les culpes, veurà una descendència, viurà llargament, i per ell el disseny del Senyor arribarà a bon terme. 11 Gràcies al sofriment de la seva ànima ara veu la llum; el just, amb les penes que ha sofert, ha fet justos els altres, després de carregar-se les culpes d'ells.

Paraula de Déu.

Salm responsorial

32 (R. v. 22)

4 La paraula del Senyor és sincera, es manté fidel en tot el que fa;

5 estima el dret i la justícia, la terra es plena del seu amor.

R. Que el vostre amor, Senyor, no ens deixi mai; aquesta és l'esperança que posem en vós.

18 Els ulls del Senyor vetllen els qui el veneren, els qui esperen en l'amor que els té;

19 ell els allibera de la mort, i els retorna en temps de fam. R.

20 Tenim posada l'esperança en el Senyor, auxili nostre i escut que ens protegeix.

22 Que el vostre amor, Senyor, no ens deixi mai; aquesta és l'esperança que posem en vós. R.

Lectura segona

Acostem-nos confiadament al tron de la gràcia de Déu

Lectura de la carta als cristians hebreus

4: Germans, 14 mantingueu ferma la fe que professem, ja que en Jesús, el Fill de Déu, tenim el gran sacerdot que, travessant els cels, ha entrat davant Déu. 15 Perquè el gran sacerdot que tenim no és incapaç de compadir-se de les nostres febleses: ell, igual que nosaltres, ha estat provat en tot, encara que sense pecar. 16 Per tant, acostem-nos confiadament al tron de la gràcia de Déu perquè es compadeixi de nosaltres, ens aculli i ens concedeixi, quan sigui l'hora, l'auxili que necessitem.

Paraula de Déu.

Al·leluia

(Mc 10:45) o bé un altre

El Fill de l'home ha vingut a servir, i a donar la seva vida com a preu de rescat per tots els homes.

Evangelí

El Fill de l'home ha vingut a donar la seva vida

com a preu de rescat per tots els homes

Lectura de l'evangelí segons sant Marc

10: En aquell temps, [35] Jaume i Joan, els dos fills de Zebedeu, anaren a trobar a Jesús i li digueren: «Mestre, voldríem que ens concedissis un favor que us demanarem.» 36 Jesús els preguntà: «¿Què voleu que faci?» 37 Ells li digueren: «Concediu-nos que el dia que sereu glorificat, puguem seure, l'un a la vostra dreta i l'altre a la vostra esquerra.» 38 Jesús els respongué: «No sabeu què demaneu. ¿Podeu beure el calze que jo beuré i ser batejats amb el baptisme amb què jo seré batejat?» 39 Ells li digueren: «Sí que podem.» Jesús els respongué: «És cert, vosaltres beureu el calze que jo beuré i sereu batejats amb el baptisme amb què jo seré batejat, 40 però seure a la meua dreta i a la meua esquerra no sóc jo qui ho ha de concedir; és per a aquells a qui Déu ho ha reservat.» 41 Quan els altres deu ho sentiren, s'indignaren contra Jaume i Joan. 42 Jesús els cridà (els seus deixebles) i els digué: «Ja sabeu que, en totes les nacions, els qui figuren com a governants disposen dels seus súbdits com si fossin amos, i els grans personatges mantenen els altres sota el seu poder. 43 Entre vosaltres no ha de ser pas així: qui vulgui ser important ha de ser el vostre servidor, 44 i qui vulgui ser el primer ha de ser l'esclau de tots, 45 com el Fill de l'home, que no ha vingut a fer-se servir, sinó a servir els altres, i a donar la seva vida com a preu de rescat per tots els homes.»

Paraula del Senyor.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(cicle dominical: A; ferial: I)

SETMANA 29 DURANT L'ANY
(salteri: setmana 1a)

OCTUBRE:

16. Diumenge 29 durant l'any: *verd*. Lectures: Is 53:10-11 (Salm 32) / He 4:14-16 / Mc 10:35-45.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Santa Hedvig (Eduvigis), religiosa (viuda); santa Margarida-Maria Alacoque, verge (salesa). Sant Gal, abat (apòstol de Suïssa); sant Galdric o Galdric (agricultor occità); sant Bertran, bisbe (de Cominges).

Festes majors: Civís i Prades.

17. Dilluns. Memòria de sant Ignasi d'Antioquia, bisbe i màrtir (successor de Pere en aquella seu): *vermell*. Lectures del dia: Ef 2:1-10 (Salm 99) / Lc 12:13-21.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Rudolf, màrtir; santa Exupèria, màrtir.

18. Dimarts. Festa de sant Lluç, evangelista (deixeble i company de Pau): *vermell*. Lectures: 2Tm 4:10-17b (Salm 144) / Lc 10:1-9.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Just, màrtir (infant); santa Trifònia (emperadriu).

Festes majors: Alàs i Ulldecona.

19. Dimecres. Del dia: *verd*. Lectures: Ef 3:2-12 (Is 12) / Lc 12:39-48.

MEMÒRIES LLIURES: Sant Pere d'Alcàntara, prevere (franciscà, reformador religiós) (*blanc*). - Sants Joan de Brébeuf i Isaac Jogues, preveres (jesuïtes), i els seus companys, màrtirs (al Canadà) (*vermell*). - Sant Pau de la Creu, prevere (fundador dels Passionistes: CP) (*blanc*).

ALTRES CELEBRACIONS: Santa Laura, verge i màrtir (a Còrdova).

20. Dijous. Del dia: *verd*. Lectures: Ef 3:14-21 (Salm 32) / Lc 12:49-53.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Andreu de Creta, monjo; sant Artemi, màrtir (militar); santa Irene, verge i màrtir; beat Contardo Ferrini (professor seglar).

21. Divendres. Del dia: *verd*. Lectures: Ef 4:1-6 (Salm 23) / Lc 12:54-59.

ALTRES CELEBRACIONS: Santa Úrsula, verge i màrtir; sant Hilarió, abat; sant Caius o Gai (Cayo), màrtir (soldat); santa Celina (mare de sant Remigi).

Aniversari de l'ordenació episcopal (1973) del bisbe Jaume Camprodon, de Girona.

Festes majors: el Milà i Valls.

22. Dissabte. Del dia: *verd*. Lectures: Ef 4:7-16 (Salm 121) / Lc 13:1-9. Vespres de demà.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Marc, bisbe (de Jerusalem) i màrtir; santa Maria Salomé (mare dels apòstols Jaume i Joan); santes Nunila i Alòdia, verges i màrtirs (germanes, a Osca).

LA BÍBLIA A L'ABAST

(Is 53:10-11)

Passió i glòria del Servent

■ Josep M. Aragonès

El Servent sofrent

Avui la lectura de l'Antic Testament, és extraordinàriament curta: dos versets i prou. Alhora, però, és extraordinàriament intensa. Introduint-nos en la lectura de l'evangelí, ens ofereix una bona síntesi de l'obra redemptora de Déu. Els dos versets pertanyen a l'anomenat quart cant del Servent (52:13-53:12), que llegim sencer en la celebració de la mort del Senyor, Divendres Sant. El poema està configurat a dues bandes: És Déu qui introdueix i clou el càntic (52:13-15 i 53:11-12), i en l'endemig, un grup —definit únicament pel pronom «nosaltres»— ens conta la passió, mort i glori-ficació del «servent» —identificat amb el pronom «ell»—, que és maltractat, assassinat i sepultat entre els malfactors per un enigmàtic «ells». ¿Qui són aquests «nosaltres» y «ells»? Contra la claredat inqüestionable del missatge, per altra banda sense parió en tot l'Antic Testament, resta en el misteri la identificació exacta dels noms suplerts pels pronoms esmentats.

El Senyor volgué que el sofriment el triturés (v. 10). Expressió terriblement forta. ¿Quina mena de Déu és el Senyor que «es complau» —així tradueix amb encert la BCI el vague «volgué»— que el sofriment trituri ningú? En la nostra òptica limitada de criatures, costa d'entendre aquesta afirmació i la raó es revolta. Sembla que més aviat el Senyor s'hauria de manifestar descaradament a favor del seu servidor, sigui aquest el Messies o qualsevol altre que intenti viure el voler de Déu. És el que creien els qui van crucificar Jesus (Cf. Mt 27:43). El mateix també que, en el fons, penssem nosaltres quan ens deixem abatere pel pessimisme davant les dificultats i fracassos que sofreixen les persones que intenten sincerament donar testimoniatge de l'amor alliberador de Déu en el nostre món.

L'amor redemptor

La lluita i el sofriment del servent no són res més que un camí. Un camí que no acaba en el fons d'un estímball, sinó que mena a la victòria. Per ell el disseny del Senyor arribarà a bon terme (v. 10b). El disseny del Senyor és la anihilació del mal que hi ha en el món i que tots

contribuïm a engruixir amb el nostre pecat personal. Per això el Servent carrega damunt seu la feixuga tasca d'expiació. El just amb les penes que ha sofert, ha fet justos els altres, després de carregar-se les culpes d'ells (v. 11b). És el primer temps de l'acció salvadora: enfrontar-se al mal, assumir el lloc dels qui el provoquen per redimir-los i donar la vida per expiar les culpes (v. 10a). El segon temps és el pas serè pel camí de la voluntat de Déu arribada ja al terme de la seva plena realització: Veurà una descendència, viurà llargament... ara veu la llum... ha fet justos els altres (vv. 10-11). En la segona lectura d'avui hi trobem també el mateix pensament (He 4:14-16). L'expiació del just, el sofriment del Servent, ens ha portat l'aire sa i fresc de la salvació. Ara la llum ha vençut l'enterboliment del sofriment i hi veiem clar.

«¿De qui parla el profeta?»

La pregunta és de l'eunuc etiòp, alt funcionari i tresorer de la reina Candace, dirigint-se a Felip, que partint d'aquest text d'Isaïes, li va anunciar la bona nova de Jesús (Cf. Ac 8:34s). La reflexió jueva ja hi va entreveure el Messies promès. La tradició cristiana hi descobreix Jesús. En ell la poesia del poema es fa realitat. Jesús és el servent de Déu per antonomàsia. I l'Església és el seu sagrament, el seu signe visible. Ella ha de donar testimoniatge del seu caràcter de serventa del Crist. És la seva glòria i, al mateix temps, una font de constant preocupació per esdevenir fidel a la missió que Jesucrist li ha encomanat. És únicament enfrontant-se amb decisió i sense excuses al mal que hi ha en el món. I, comproment-se del tot en la lluita contra aquest mal, assumint amb fe, amb esperança i amb amor les angoixes i sofriments de la humanitat, que esdevindrà signe de la presència salvadora en el nostre món actual de l'Esperit de Jesús: No és cap invitació al martiri en sentit romàntic, idealitzat, espectacular i net de contorns de sofrència. És la voluntat d'esdevenir fidel al deure que li ha estat encomanat de romandre enmig dels homes, al lloc que li correspon, treballant honradament per implantar el Regne, expiant les culpes i fent que el disseny del Senyor arribi a bon terme. Perquè ella és imatge i realització del Servidor sofrent.

Josep M. Aragonès és Rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Decàleg de la maduresa humana

T'ofereixo aquest decàleg per aconseguir la maduresa humana:

1) Accepta de bon gràt les teves qualitats i limitacions.

2) No et deixis dur pel «què diran» ni per la moda. Unes poques i sòlides conviccions han de ser el motor de la teva vida.

3) Sigues realista: no tenguís por de la realitat i accepta-la serenament.

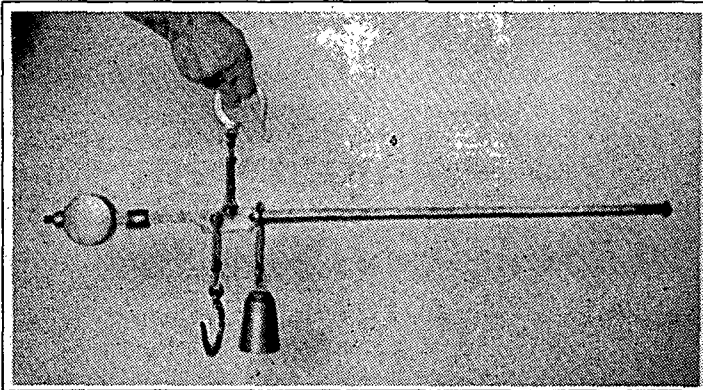
4) Sigues crític, però no agre. La crítica sana i equilibrada ajuda a madurar. L'agre, en canvi, no és més que el fruit del ressentiment.

5) Respecta sempre les altres persones i les seves idees, encara que no puguis compartir-les.

6) Valora i practica la sociabilitat: els altres són

necessaris perquè tu cresquis i maduris.

7) Sigues valent per reconèixer les qualitats dels altres i alegrar-te'n: no són enemics teus, sinó els

que et complementen.

8) Accepta amb humilitat que pots fracassar, i quan el fracàs arribi, no t'esbuquis.

9) Recorda l'humor: és un factor molt savi de sana relativització de persones i coses.

10) Actua sempre amb llibertat i responsabilitat alhora. Saber combinar-les és el signe més clar de maduresa.

Si practiques aquests punts, la teva maduresa humana i la teva personalitat creixeran i s'enriquiran sensiblement.

Joan Bestard i Comas

(De «Full dominical de l'Església de Mallorca»)